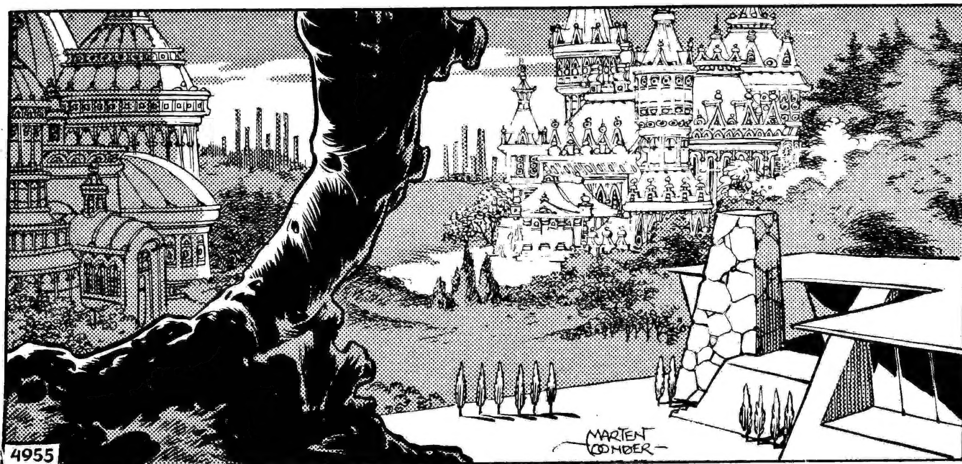
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

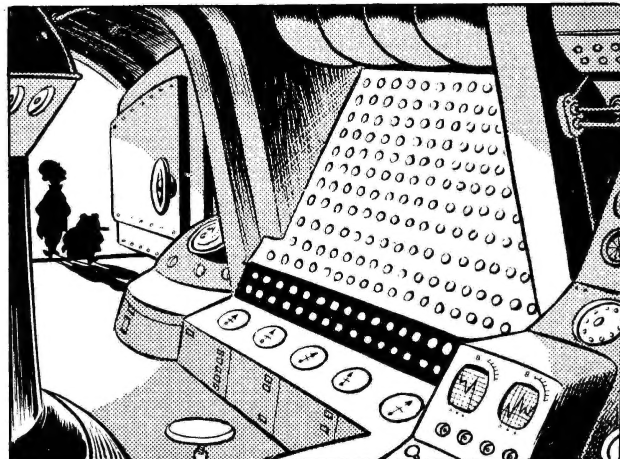

4955. Iedereen wil graag meer bezitten dan hij heeft, dat is begrijpelijk. Het is in de wereld echter ongelijk verdeeld, sommige lieden hebben niets en andere hebben alles. Voor de eerste soort is het leven gemakkelijk, want wanneer men niets heeft, is het mogelijk om meer te krijgen en dat is leuk. Maar voor iemand die alles al heeft is de pret er af. Zo iemand is nooit meer blij wanneer hij wat krijgt, hij heeft het immers al. In plaats daarvan moet hij altijd bang zijn dat hij iets verliest, want dat is de enige mogelijkheid die er voor hem over blijft. Een akelig idee, nietwaar? Toch bestaan er zulke stakkerds en het wordt tijd, dat hun stille strijd eindelijk eens uit de doeken gedaan wordt. Dit is dus de geschiedenis van de bovenbazen, ook wel de grote hanzen of de bovenste tien genoemd. Ze hebben Alles en om sterker te staan tegenover de hebzuchtige wereld, wonen ze in groepsverband in de Gouden Bergen, omringd door voetangels, klemmen en schrikdraad. Daar leiden ze een kommervol bestaan, dat ze dragelijk proberen te maken door hun bezittingen steeds opnieuw onder elkander te verdelen. Zo kan men hierboven twee van het groepje aantreffen, Amos W. Steinhacker (die de olie en vijfnegende van de ritssluitingen bezit) en Nahum Grind (die de motoren heeft). „Ik weet wat", sprak de laatste. „Als jij me nu een kwart van de petroleum geeft, krijg jij de Plofmotoren van me". De ander haalde echter de schouders op. „Waarom", vroeg hij vermoeid. „Ik vind er niets aan, N.G.! Het hangt me de keel uit. We hebben hier met z'n negenen Alles al en hoe we ook ruilen, er komt toch niets meer bij. Er moest eens iets gebeuren!". „Gebeuren?", herhaalde Nahum Grind geschrokken. „Dat is gevaarlijk, A.W.S.!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

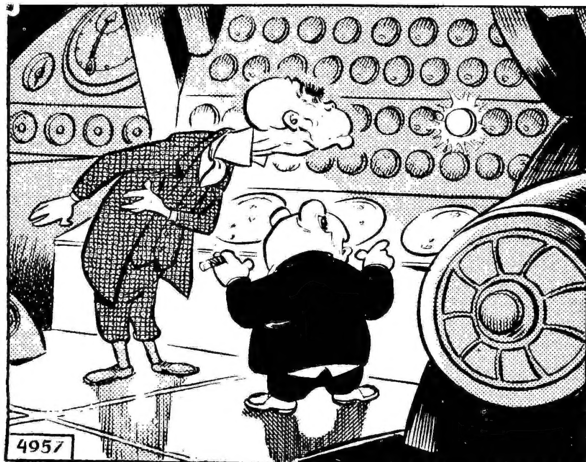

4956. Nahum Grind trok een pakje papieren uit zijn zak en stak het uitnodigend naar voren. „Doe nu niet zo flauw", sprak hij. „Hier heb je de Plof Motoren. Geef mij nu een kwart van je petroleum, dan kunnen we lol hebben". Amos W. Steinhacker legde zuchtend zijn sigaar neer. „Welke lol?" vroeg hij vermoeid. „Nou", hernam de ander, „dan kunnen we samen wat aan de naaimachines doen en dan zal je A.M. zien kijken!" De heer Steinhacker gehoorzaamde met tegenzin. Het was duidelijk, dat zijn hart niet bij de zaak was. „Ik weet niet, wat het is", prevelde hij, „maar ik vind er niets meer aan. Er moest maar eens iets gebeuren!" „Gebeuren?" riep de heer Grind uit. „Schei toch uit, A.W.S.! Gebeuren is gevaarlijk. Wij kunnen alleen maar verliezen, als er iets gebeurt!"

„Ik weet het niet", mompelde de oliekoning stil voor zich heen. „We zijn maar met z'n negenen. Waarom worden we de bovenste tien genoemd? Er kan er best eentje bij. Dat zou leven in de brouwerij brengen". Nahum Grind fronste de wenkbrauwen. Het was duidelijk, dat deze opmerking hem aan het denken zette. „Zo heb ik het nog niet bekeken", sprak hij. „Er kan er nog eentje bij. Maar wie is dat? Heb je iemand op het oog, AWS?" De aangesprokene verhief zich moeilijk uit zijn stoel en begaf zich in de richting van een belendend vertrek.

„Kom maar eens mee", zei hij. „Er is een lampje in mijn controle-kamer dat raar doet. Ik weet niet wat het is, maar ergens dreigt een fusie".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

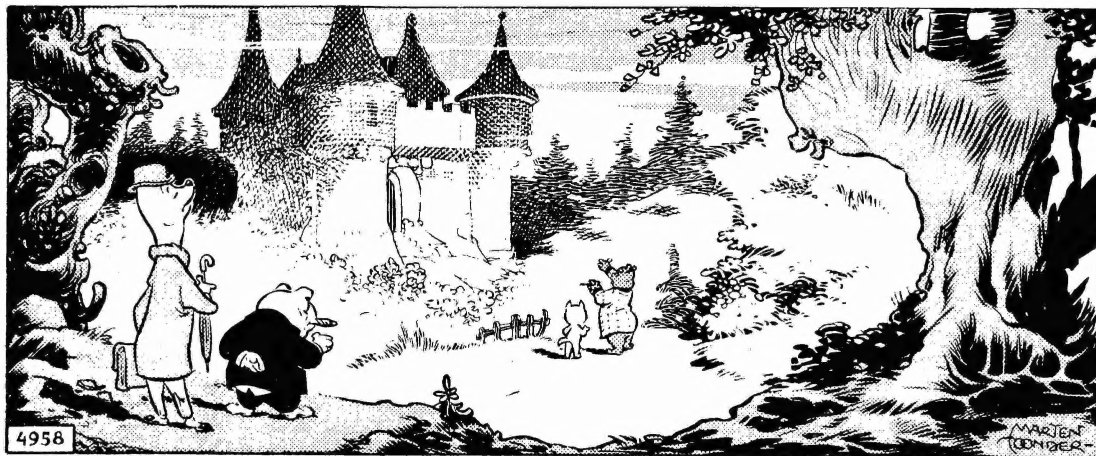

4957. De heer Steinhacker dribbelde op korte benen naar een bovenmaats paneel, dat geheel met lampjes overdekt was en wees. „Kijk", sprak hij. „Die daar staat te flikkeren. Hij is er nog niet, maar hij moet in de gaten gehouden worden." „Ik zie het", mompelde zijn gast bezorgd. „Daar dreigt een fusie! Wie is het, A.W.S.? Van wie is dat lampje?" „Ik weet het niet", zei de ander schouderophalend. „De een of andere rentenier, denk ik. Samengestelde interest en zo. Slapend meer krijgen, je kent dat. Ik zou..." Doch de heer Grind onderbrak deze wetenschappelijke verklaring met een driftig gebaar. „Wat is dat?", zo riep hij uit. „Ken je de figuur niet? Je ziet voor je ogen, dat daar iemand in de top dreigt te springen en je weet niet wie het is? Wat mankeert je, A.W.S.? Je brengt de groep in gevaar met je sloomheid, man!" „Ach, ik weet het niet", prevelde de gastheer. „Wat geeft dat nou? We merken het wel..." „Als we het merken, is het te laat!" schreeuwde Nahum Grind. „Wanneer daar iemand bezig is de eeuwig brandende lucifers uit te vinden, zitten wij er naast. Als die vent van dat flikkerlampje een gasbel in zijn tuin heeft gevonden kun je met je olie op het dak gaan zitten". „Ja, ja, kalm maar", suste Steinhacker terugdeinzend. „Ik controleer dat wel!" „Vooruit dan!" snauwde de motormagnaat. „Aan het werk AWS! Zoek uit van wie dat lampje is en neem maatregelen. Als je de bovenste tien in de steek laat, vlieg je er uit, man! Dan zal ik zorgen, dat je niets dan de windmolens overhoudt!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

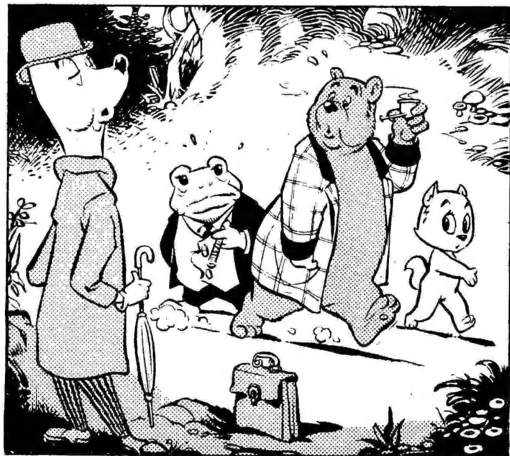

4958. Op een ochtend, nog niet lang geleden, hadden heer Bommel en Tom Poes een wandeling in de omtrek gemaakt. „Er gaat toch niets boven het leven van een Bommel”, sprak heer Ollie, tevreden op huis toestappend. „Hij heeft alles wat zijn hart begeert, wat jij?” „Hm”, zei Tom Poes. „Wàt, hm”, hernam heer Bommel. „Zie om je heen, jonge vriend. Heb je ooit zo’n fraaie omgeving gezien? Of een woning, die zo geschikt is voor een heer van mijn stand als slot Bommelstein? Kijk eens naar die fiere bouwstijl. Zuivere gotiek!” „Het is geen gotiek”, zei Tom Poes. „Het is...” „Het kan me niet schelen wat het is”, onderbrak heer Ollie met verheffing van stem. „Het bevalt me en daarmee uit! Jullie jongeren zijn nooit tevreden. Jullie willen altijd meer. Neem een voorbeeld aan je vriend en beschermer, die zijn dagen in rust en vrede slijt, vol mooie gedachten, als je begrijpt wat ik bedoel”. In deze trant sprak hij nog enige tijd voort en zijn stem was zo krachtig dat een paar voorbijgangers de pas inhielden om beter te kunnen luisteren. „Wie is dat?” vroeg de kleinste van het tweetal getroffen. „Wat is dat voor praat?” „Ik zal even kijken, meneer Steinhacker”, prevelde de ander, een boekje uit zijn tas halend. „Kijken!” zei de eerste knorrig. „Ik betaal een secretaris geen duur geld om hem in boekjes te laten kijken. Hij moet weten! Uit het hoofd, Steenbreek. Uit het hoofd!”

„Ja meneer”, zei Steenbreek al bladerend. „En noem me geen meneer!” riep zijn werkgever driftig. „Wie denk je, dat je voor je hebt? Voor jou ben ik A.W.S.! Onthoud dat, anders vlieg je eruit!”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

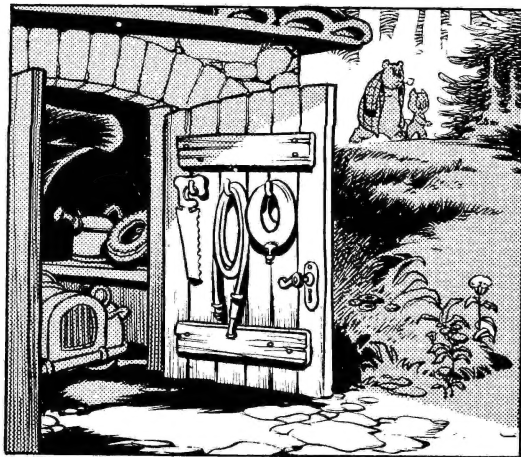

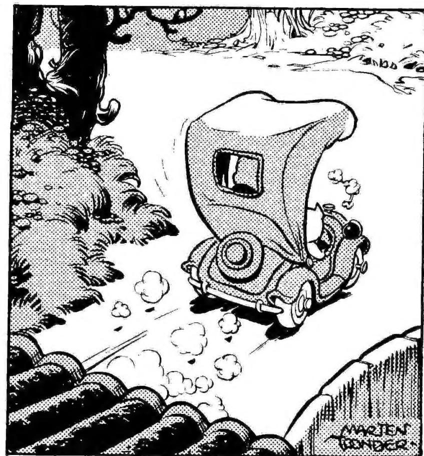

4959. Heer Ollie en Tom Poes daalden de heuvel af om langs een omweg slot Bommelstein weer te bereiken. „Het aardige is, dat je het dan van alle kanten ziet", sprak de eerste. „Dat maakt het landschap mooier, wat jij, jonge vriend?" „Bah", gromde de heer Steinhacker, die de opgewekte stem met tegenzin hoorde naderen. „Wie is dat, Steenbreek? Heb je hem al gevonden?" „Hier heb ik het, meneer", zei de secretaris, „Bommelstein; eigendom van een zekere Olivier B. Bommel. Niet iemand van ons. Geen relatie. Deze Bommel is iemand". Zijn werkgever snoof hoorbaar. „Niemand!" herhaalde hij gramstorig. „Wat houdt hij dan voor praatjes? Wat is dat voor een iemand, die in een middelleeuwse steenklomp woont en het nog mooi vindt ook? Verdacht! Steenbreek! Héél verdacht!" „Héél verdacht, net als u zegt", gaf de ander toe. „Deze Bommel zou in het oog gehouden moeten worden..." „Heer Ollie, die juist passeerde, keek verrast op. „Wat is dat?" vroeg hij, de pas inhoudend. „Wat zegt u?" „In het oog houden", verklaarde de secretaris. „Het is verdacht". Toen trok hij met een lichte schrik de oogleden een weinig op om heer Bommel aan te kunnen zien. „Pardon", hernam hij. „Ik richtte het woord tot AWS, niet tot u". „Dat kan me niet schelen!" riep heer Bommel driftig. „Wat is er verdacht aan mij, wil ik weten!" „Wel eh .." stamelde de heer Steenbreek, „dat wonen in een eh... bouwval. AWS vraagt zich af of u nooit van frisse, moderne architectuur gehoord hebt. Of gunt u de bouwers hun inkomen niet? Dat bedoelt AWS". „Zo!" riep heer Ollie. „Bedoelt hij dat? En wie is die A.W.S.?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

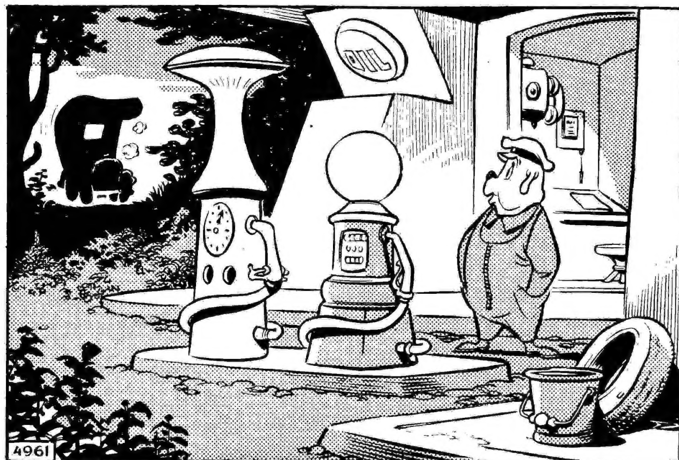

4960 „Een heer woont, waar hij het mooi vindt!" riep heer Ollie ontstemd. „ En ik vind Bommelstein mooi! Zeg dat maar tegen die A.W.S, als u begrijpt wat ik bedoel". De heer Steinhacker, die zich wat op de achtergrond gehouden had, haalde wrevelig de schouders op en stapte weg. Zodoende trok hij voor de eerste keer Bommels aandacht. „Wie is dat?" vroeg hij. „Dat is A.W.S., sprak de secretaris eerbiedig. „Ik moet gaan. Tot ziens meneer!" Hij lichtte de hoed en volgde met afgemeten schreden zijn werkgever die reeds om de bocht verdwenen was. „ Dit is toch sterk!" prevelde heer Bommel. „ Waar moet het heen met de wereld, vraag ik me af? De eerste de beste lummel staat daar aan de kant van de weg mijn huis af te kammen. Geen eerbied meer voor een heer van mijn stand! Eh... wat bedoelde hij eigenlijk, jonge vriend?" „Ik weet het niet", zei Tom Poes. „Die A.W.S. vindt, dat u in een fris, modern huis moet wonen. Zeker een aannemer of een makelaar". Heer Ollie stak een pijp op en sloeg uit zijn humeur de weg naar huis in. „Voor mij is de pret van de wandeling er af", mompelde hij. „ Komaan, we gaan naar de stad, Tom Poes. Ik moet naar de bank". Zo sprekende betrad hij de garage en bracht de oude Schicht op gang. „Een trouw voertuig", vervolgde hij. „ Onverslijtbaar en eerlijk. Ik houd nu eenmaal van oude, trouwe dingen, Tom Poes, wat een ander er ook van zegt, Niet, dat ik zuinig ben, want geld speelt geen rol, dat weet je. Maar het is nu eenmaal mijn aard. En wie is die A.W.S. eigenlijk?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

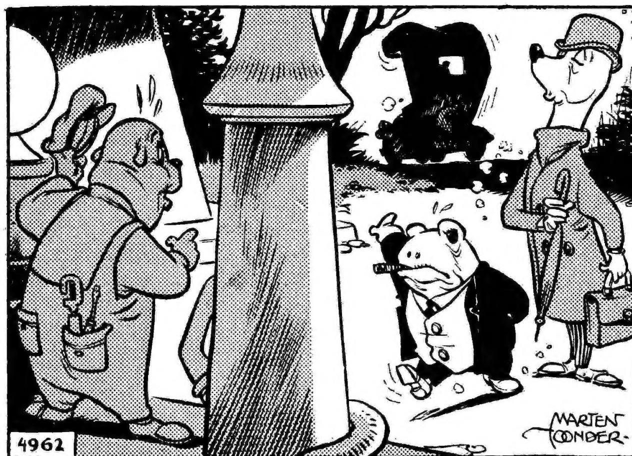

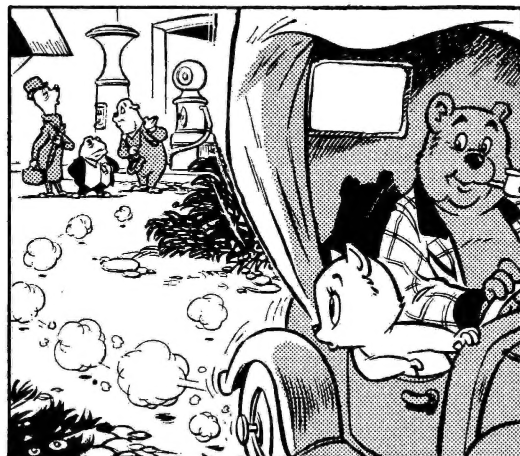

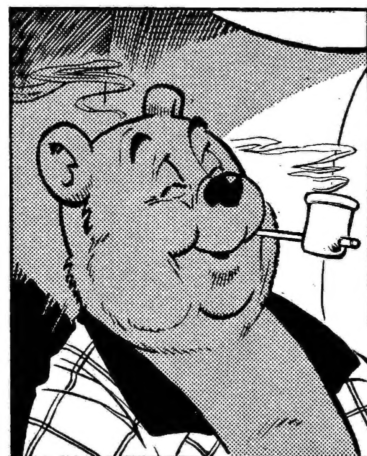

4961 „Geld speelt geen rol", sprak heer Ollie terwijlhij zijn auato met vaste hand in de richting van een benzinepomp stuurde. „Ik moet naar de Bank om mijn geld te tellen, maar dat is voor de belastingen – die vinden het wel belangrijk. Voor mij maakt het niets uit, hoor, „Ollie, jongen", zei mijn goede vader altijd, „of je hebt Alles of niets, een Bommel blijft een Bommel". En daar houd ik mij aan". Zo sprekende remde hij voor de pomp en vroeg om benzine. „Wat mag het zijn?" vroeg de bediende beleefd. „Ultra? Het nieuwste meneer! Hoog octaan gehalte en felle verbranding. Maakt van uw motor een olifant!" „Nee, nee" zei heer Bommel, „geef mij maar gewone. Andere verbrandt mijn motor en dat mag ik de Oude Schicht niet aandoen". Deze woorden werden opgevangen door enige voorbijgangers, die in de schaduw passeerden. „Dat is een gevaarlijk iemand! sprak de kleinste, verrast de pas inhoudende. „Weet je het zeker, dat hij niet een van ons is?" „ Hij staat niet in het lijstje van de Bovenste Tien, A.W.S." zei de andere. „Ook geen familie of relatie. Hij is een niemand". „Dan is hij onmaatschappelijk" stelde de eerste vast. „Er moet versleten en verbrand worden. Verteerd en weggegooid. Anders wordt er niet verdiend, begrijp je Steenbreek?" „Ja meneer", gaf de secretaris toe. „Goed", hernam zijn werkgever. „Zorg dan dat hij in de gaten gehouden wordt. Onder controle, Steenbreek. En noem me geen meneer. Ik ben geen minvermogende".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

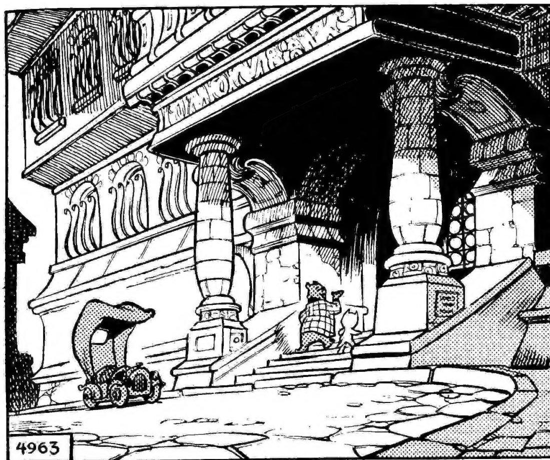

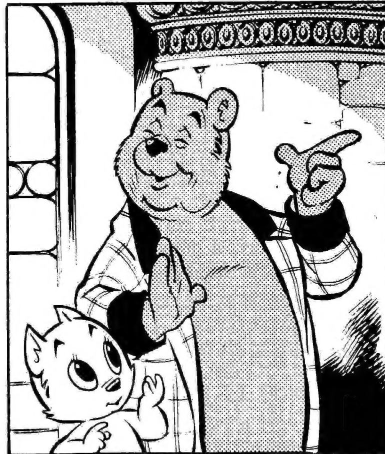

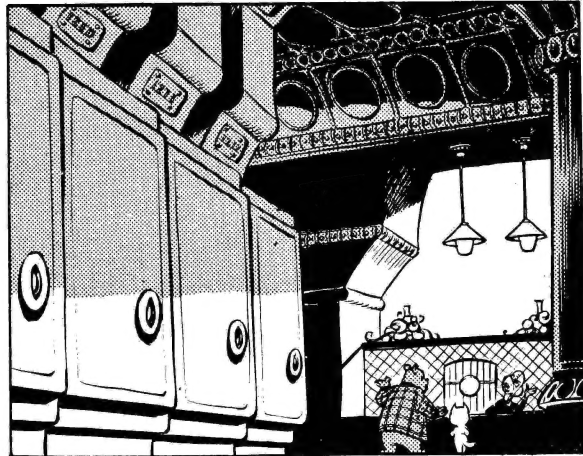

4962 Toen de Oude Schicht met gewone benzine gevuld was, zette het voetuig zich weer in beweging en verliet het pompsation. Op hetzelfde moment traden er twee figuren uit de schaduw tevoorschijn. „Wie is dat, die daar wegrijdt" vroeg de langste. „Dat is meneer Bommel" zei de bediende. „Dat weet ik al", gromde de kleinste bezoeker ongeduldig vanaf de achtergrond. „ Maar wie is Bommel? Dat wil ik weten!" „De benzineslijter opende de mond om te antwoorden, doch toen herkende hij de ander en hij haastte zich de pet af te nemen. „Tot uw dienst, meneer A.W.S.!" zo riep hij uit. „Meneer Bommel is eh... hij is een klant zogezegd. Een keurig iemand, hoor. Betaalt altijd – en een tip wil er ook wel overschieten. Maar hij is wat eigenaardig... Hij houdt zich aan de gewone benzine, hè?" Nooit ultra..." „Ze praten over u", zei Tom Poes, die uit de Oude Schicht naar buiten keek. „Dat kan", prevelde heer Ollie glimlachend. „Vind je dat zo vreemd? Het is heel begrijpelijk, dat een heer van mijn stand het onderwerp van een gesprek is. Allicht zit men eens om een hoogstaand voorbeeld verlegen en dan..." „Hij zweeg plotseling en ging rechtop zitten. „Wat bedoel je?" hernam hij. „wie praat er over mij?" „Die A.W.S.", verklaarde Tom Poes. „U weet wel. Hij staat daar bij de pomp met die secretaris van hem". „Zo", herhaalde hij. „Wat wil dat ventje toch? Niet, dat hij mij interesseert, hoor, daar is hij te onbeduidend voor. Maar ik zou toch wel eens willen weten wie die A.W.S. is".

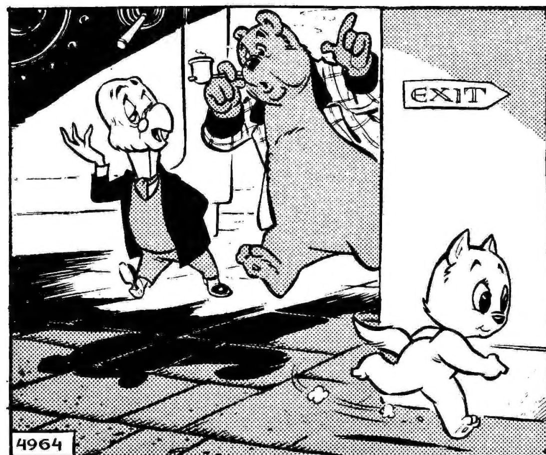
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

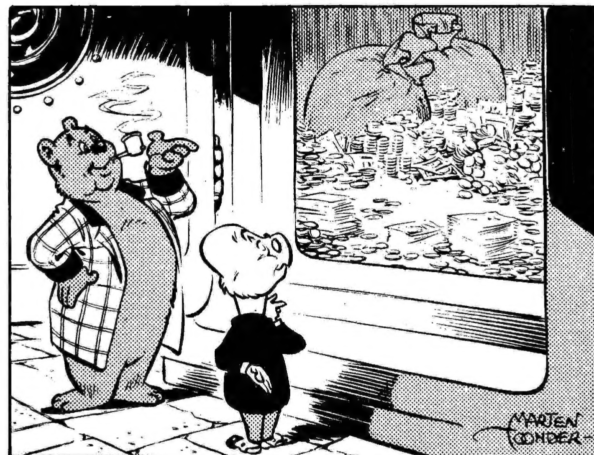

4963 „Ik zou willen weten wie die A.W.S. is", zei heer Bommel terwijl hij remde voor het gebouw van de Rommeldamse Bank. „Dat ventje zit me dwars", voegde hij er aan toe, „dat voel ik". „Waarom?" vroeg Tom Poes. „Hij heeft u geen kwaad gedaan, al vindt hij Bommelstein dan ook niet mooi. Wat kan u zo'n toerist schelen?" Maar heer Ollie volgde zijn eigen gedachten. Hij stapte uit en beklom peinzend de marmeren trappen. „Een Bommel voelt héél zuiver", prevelde hij. „Het zou me niets verbazen, wanneer er iets verdachts achter zat. Wie heet er nu A.W.S.? Dat kereltje is geen toerist. Zullen we wedden?" „Goed, dan geen toerist", gaf Tom Poes verveeld toe. „Dan zal hij de baas van die benzinepomp geweest zijn". „Mis!" riep heer Bommel uit. „Dat ws hij ook niet. Hij was geen bazentype, als je begrijpt, wat ik bedoel. Veel te gewoontjes. Zullen we wedden, jonge vriend?" „Als u dat leuk vindt", zei Tom Poes". „Maar niet te hoog, hoor. Ik heb niet veel geld". „Geld speelt geen rol", hernam heer Ollie. „Het gaat om het idee. Een florijn van mij tegen een duit van jou; dat A.W.S. niet de baas van de benzinepomp was. Aangenomen? Dan vraag ik het aan de kassier van de bank hier. Die kent iedereen!" „Nu, dat was zo. Toen de vraag hem werd voorgelegd veerde de kassier verrast achter zijn traliewerk omhoog. „A.W.S.? herhaalde hij. „Natuurlijk ken ik die! Dat is Amos W. Steinhacker! Eén van de Bovenste Tien, meneer Bommel; een van de rijkste figuren van de wereld! Een bovenbaas, zogezegd". „Een bovenbaas?" herhaalde heer Ollie getroffen. „Hm, nu in ieder geval heb ik mijn weddenschap gewonnen, Tom Poes. Helemaal geen bazentype, zoals ik al zei".

4964 „U hebt uw weddenschap gewonnen", zei Tom Poes. „U krijgt een duit van me!" En hij holde weg om het geld te gaan halen. „Ach, laat maar!" riep heer Bommel hem na. „Het ging meer om het idee". Tom Poes was echter reeds om een hoek verdwenen en heer Ollie haalde glimlachend de schouders. „Zo is de jonge vriend nu eenmaal", sprak hij. „Door en door eerlijk; zelfs als het om een duit gaat. Ik sta daar anders tegenover; voor mij speelt geld geen rol". „Meneer schertst zeker", zei de kassier onaangenaam getroffen. „U komt toch hierom naar uw kluis te kijken? Deze kant op, meneer Bommel; aan het eind van de gang". „Ik kom hier voor de belastingen", hernam heer Ollie. „Die willen nu eenmaal precies weten,wat ik heb. Ik niet, hoor. Als er maar genoeg is, kan het mij niet schelen-".Hij zweeg even en er verscheen een nadenkend trekje op zijn gelaat. „Die A.W.S.", vervolgde hij, „die Amos Steenhakker, hè? Heeft die meer dan ik?" „Zeker!" bevestigde de kassier, „Amos W. Steinhacker behoort tot de lieden die Alles bezitten. Nagenoeg alles, heer Bommel. Door middel van fusies, voelt u wel? Veel is er niet over!" „wat een onzin", zei de heer Bommel een weinig geprikkeld. „Hoe is dat nu mogelijk?" De bankbemabte haalde diep adem om een duidelijke uitleg te geven, doch na een blik op zijn klant liet hij dit plan varen. „Ach, het is een ingewikkelde materie", mompelde hij. „Wij zijn er; dit is uw kluis, meneer Bommel". Heer Ollie liet het oog door de duistere ruimte dwalen en zijn trekken klaarden op. „Ziet u, dat het onzin is?" vroeg hij. „Ik heb hier nog genoeg over!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

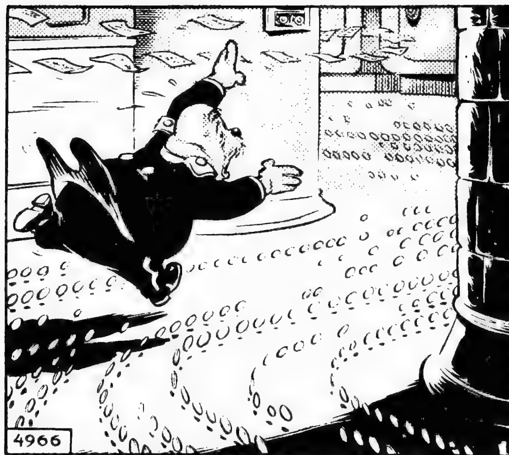

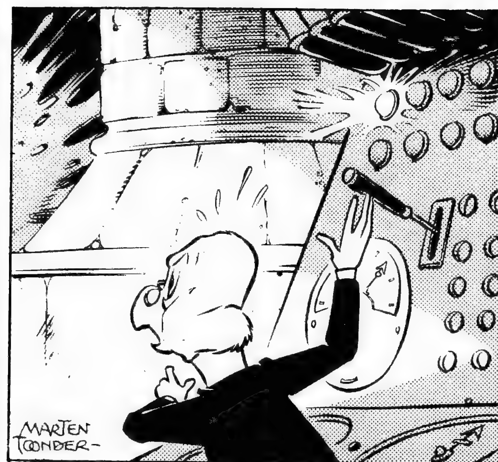

4965 Heer Bommel zat zuchtend zijn geld op stapeltjes te leggen. „Het leven is niet gemakkelijk”, prevelde hij. „Buiten schijnt de zon en zingen de vogels. Maar ik zit hier in de muffe duisternis voor de belasting te tellen . Wat vervelend is dat nu toch. Men weet niet hoe moelijk het leven van een heer soms is. En er is niemand, die hem helpt...” Op dat moment stapte Tom Poes de kluis binnen. Hij baande zich rinkelend een weg door de muntstukken en stak fier een duit omhoog. „Hier is het”, sprak hij. „Van de weddenschap, u weet wel”. „Ach, dat hoeft toch niet”, sprak heer Ollie afwerend. „Houd je geld, jonge vriend. Voor mij speelt het geen rol – en die weddenschap was maar een lolletje. Bovendien maakt die duit het tellen nog moeilijker dan het al is”. „Maar het is een ereschuld”, zei Tom Poes. „Eerlijk is eerlijk”. „Nou, vooruit”, mompelde heer Bommel, die niet lomp wilde schijnen. Hij nam het muntje aan en wierp het achter zich op de grote hoop. Nu gebeurde er echter iets vreemds. Door de nietige bijdrage van Tom Poes overschreed heer Ollie’s bezit plotseling de grens van het gewone. Er sloeg een vonk uit de geldstapel en het metaal begon te knetteren. „W-wat is d-dat?” stamelde de vermogende heer ontdaan. Er was niemand, die hem kon inleichten, maar de kassier, die niet ver vandaar achter zijn traliewerk zat, begreep direct wat er aan de hand was. Hij staarde opschrikkend naar het stapeltje bankbiljetten voor hem, dat zich plotseling in de lucht verhief en in de richting van de kluizen begon te fladderen. „Hela!” murmelde hij getroffen. „Ergens heeft een kapitaal de critische massa overschreden! Er vindt een kernfusie plaats. Er moet onmiddelijk worden ingegrepen!”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

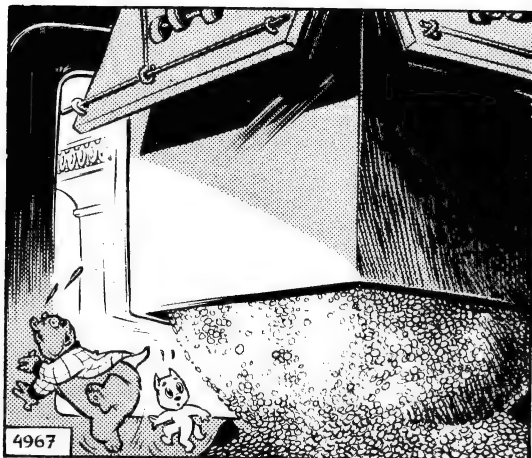

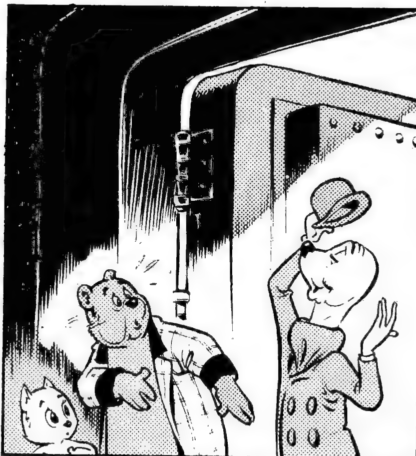

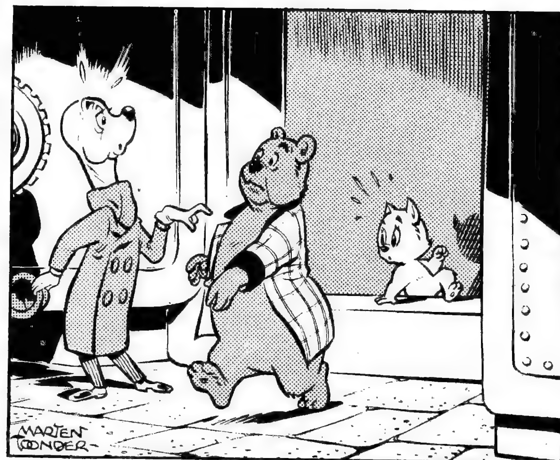

4966 Doordat heer Bommels bezit de grens van het gewone had overschreden ontstond er een kleine paniek in het anders zo rustige bankgebouw. Van alle kanten begonnen geldstukken in de richting van zijn kluis te rollen en bankbiljetten fladderden ritselend door de gangen. Ook kon men een verwilderde portier waarnemen die roepend achter een daalder aanholde. De munt was plotseling uit zijn zak gesprongen en het valt te begrijpen dat de eenvoudige bewaker onmiddelijk aan een overval dacht. „Alarm!" zo riep hij uit. „Houdt de dieven!" Van diefstal was echter geen sprake. Wat men hier ziet gebeuren was het gevolg van een oude natuurwet die de meer geschoolde lezertjes wel zullen kennen: Geld trekt geld aan. Als men weinig heeft zal men het kwijt raken aan iemand die meer heeft; let maar eens op. En als men veel heeft komt er steeds meer bij. Dit laatste nu zag heer Ollie voor zijn ogen gebeuren. Rinkelend en rammelend stroomden de geldstukken zijn duistere kluis binnen om zich bij de aanwezige bezittingen te voegen. Al spoedig balde het edele metaal samen tot een glinsterende hoop, die opgefleurd werd door bankbiljetten en die snel groter werden. Waar dit toe had kunnen leiden, weet ik niet. Maar gelukkig was de kassier een ervaren bankman die het hoofd koel hied. „Het kapitaal in de Bommelkluis heeft de critische massa overschreden!" sprak hij tot zichzelf. „Er is een reactie ingetreden. Hier is sprake van een kernfusie. Er moet onmiddelijk worden ingegrepen, want anders staat er een crisis voor de deur". Met deze woorden repte hij zich naar een controlebord om een handle over te halen.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

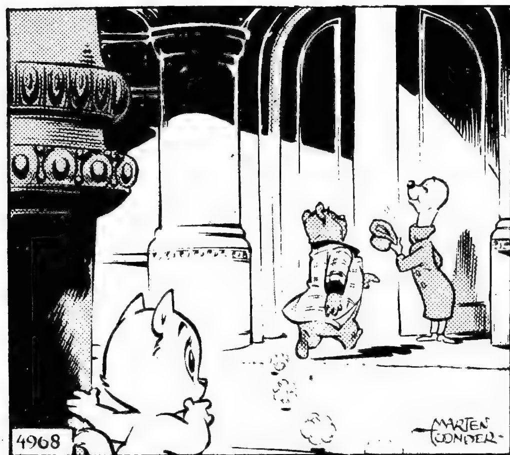

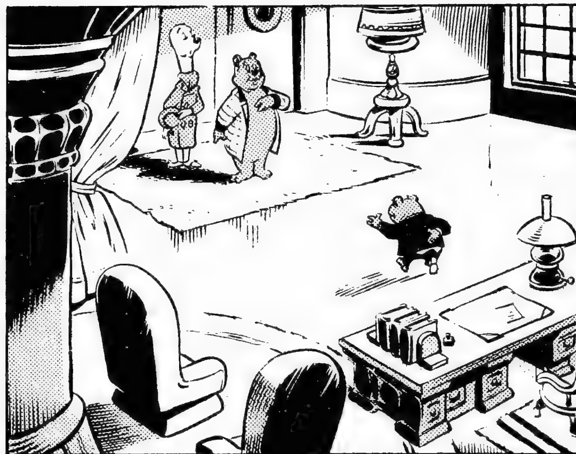

4967 Het optreden van de kassier had onmiddelijk gevolg. Uit de zoldering van heer Bommels kluis zakte een zware loden kist langzaam omlaag. Het gevaarte sloot zich over de geldhoop heen en onttrok die zodoende geheel aan het gezicht. Nu kwam er ook een einde aan de muntenstroom en een plotselinge rust daalde over het bewogen bankgebouw. In deze stilte klonk heer Ollie's stem ijl door de gangen. „W-wat gebeurt er t-toch?" zo riep hij uit. „Zeg dan toch iets, Tom Poes! Wat betekent dit allemaal?" Tom Poes stond echter met de mond vol tanden. Hij had in het geheel geen verstand van geldzaken en daarom tastte hij ook in het duister. Doch gelukkig verscheen er nu een keurige figuur in de kluisopening, die geruststellend glimlachte. „Maakt u zich geen zorgen, meneer Bommel", sprak deze. „Uw kapitaal is in goede handen. Mijn naam is Steenbreek. Uw dienaar, meneer". „O", zei heer Ollie. „Zo. Nu , maar ik wil mijn geld terug hebben, als u dat maar weet! Niet meer, maar ook niet minder. Het speelt geen rol, maar ik ben er toch aan gehecht". „Alles komt in orde", hernam de ander, „Ik merk, dat u niet geheel begrijpt wat er gebeurd is. Uw kapitaal is slechts geïsoleerd, meneer". „Geïsoleerd?" riep heer Bommel geprikkeld uit. „Daar houd ik niet van, als u begrijpt, wat ik bedoel". „Juist", zei de heer Steenbreek met een fijne glimlach. „Dat is de reden van mijn komst. De president van de Aard-Bank wil u graag even spreken. Deze kant uit, als ik u verzoeken mag." Hij trad ter zijde om heer Ollie te laten passseren en nu viel zijn blik op Tom Poes. „Hela!" vervolgde hij betrekkend. „Wie is dat? Deze eh... onvermogende kunnen we er niet bij gebruiken, meneer Bommel!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

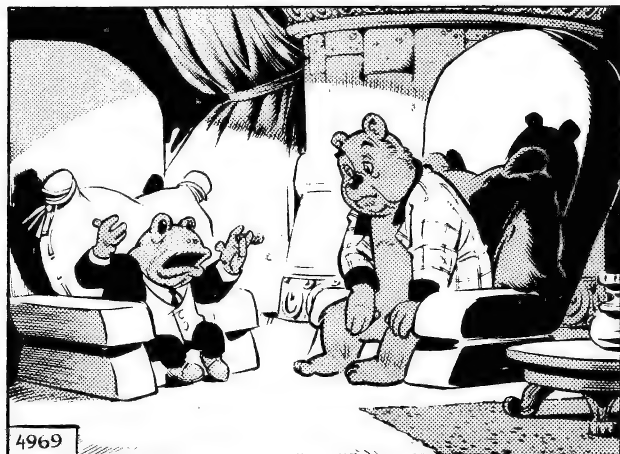

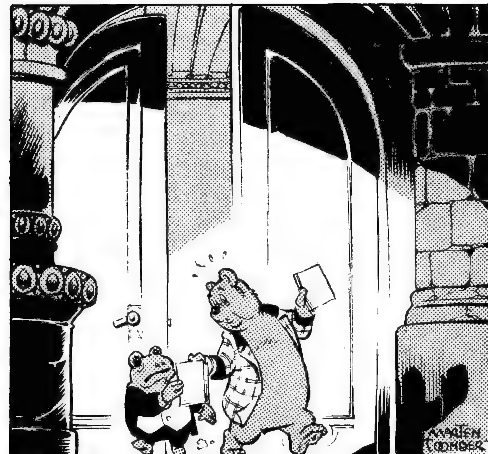

4968 Tom Poes liep wat bedremmeld achter heer Ollie aan, die met zijn begeleider achter een hoge deur verdween. „Dit betekent vast weer narigheid", sprak hij tot zichzelf. „Wat het precies is weet ik nog niet, maar het heeft iets met geld te maken. En dan is het mijn schuld, want dat rare gedoe begon, toen ik die duit aan heer Bommel gaf. Maar wat heeft die uitgestreken vreemdeling er mee te maken? Dat is toch de secretaris van A.W.S.?" Nu, daar had hij gelijk in, zoals we kunnen zien. „Hier is O.B.B., meneer Steinhacker, zei de secretaris bij het binnen treden. „Mijn naam is Bommel", verbeterde heer Ollie koel. „Olivier B. Bommel. Bent u..." „Ik ben A.W.S.", riep de heer Steinhacker uit. „President van de Aard-bank. Gefeliciteerd, mijn jongen! Door je laatste zaak behoor je nu bij de Bovenste Tien". „Mijn laatste zaak?" herhaalde heer Ollie onthutst. „Ik dòe geen zaken, hoor. Ik ben een heer van stand!" „Haha, heel goed", hernam de ander. „Ik bedoel je laatste geldmanipulatie, O.B.B.! Uitstekend! Door je ragfijn spel ben je nu één van ons. Ga zitten. Sigaartje?" Heer Bommel liet zich voorzichtig in een diepe fauteuil zinken. Een denkrimpel ontsierde zijn voorhoofd want de zin van het gesprokene ontging hem. Maar omdat hij één van de Bovenste Tien genoemd was dwong hij zich tot een glimlach. „Ook geen geld...eh, geldpilatie", sprak hij. „Het was meer een weddenschapje met de jonge vriend, als u begrijpt, wat ik bedoel. Om een duit. Een Bommel kan nu eenmaal niet verliezen. Maar toen ik gewonnen had begon dat rare gedoe. Wat is er eigenlijk aan de hand?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

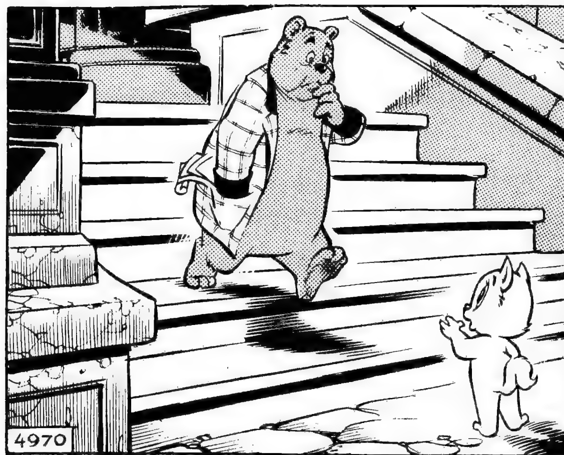

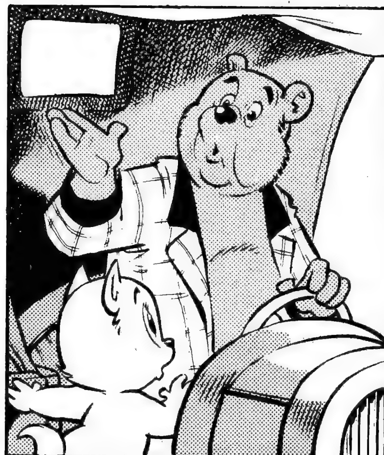
4969. De heer Steinhacker begreep, dat hij een onwetende tegenover zich had. Daarom zette hij zich tegenover de nieuweling en begon hem de beginselen van het bovenbaaswezen uit te leggen. „Wanneer geld een critische massa overschrijdt", zo sprak hij, dan gaat het geld aantrekken. Men krijgt een zogenaamde fusie. Is dat duidelijk?" „Ja, ja", zei heer Ollie met een domme lach. „Een fusie". „Goed", hernam de ander.

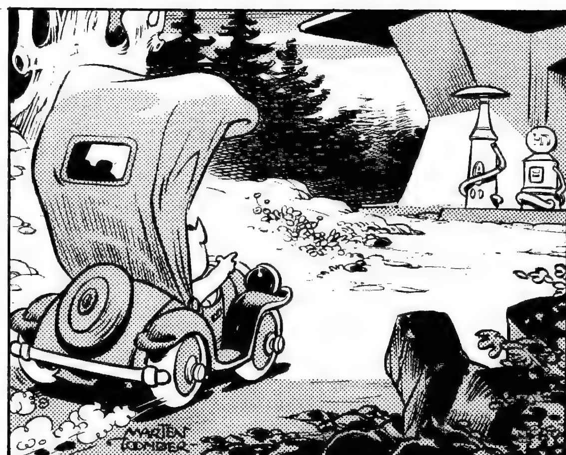
„Deze fusie moet natuurlijk geleid worden, anders krijgt men ongelukken. Isolatie, O.B.B.! Onze groep moet geïsoleerd werken om onze groep te kunnen bundelen". „O", prevelde heer Bommel wazig. Het was duidelijk dat de uitleg hem geheel ontging en daarom gooide de geldmagnaat het over een andere boeg. „Je hoort nu bij de Bovenste Tien, mijn jongen", sprak hij met verheffing van stem. „Wij bezitten alles. Alles, begrijp je? Dat is heel moeilijk en daarom moet je je aan de voorschriften houden!" „Voorschriften?" vroeg heer Ollie opschrikkend. „Juist!" bevestigde A.W.S. „Geef nooit geld weg. Zeg altijd, dat je zóveel verplichtingen hebt, dat er niets meer af kan. Werk slijtage in de hand, want dat bevordert de produktie. Bevorder de verveling; dat schept behoefte aan nieuwe dingen. Roei de natuur uit, want natuur is onze grootste vijand. Die vernieuwt zichzelf, voel je wel? En dat moeten we niet hebben..." Hij zweeg, getroffen door de versufte uitdrukking op het gelaat van zijn toehoorder. „We zullen wel een oogje op je houden", besloot hij. „We zullen je met raad en daad terzijde staan, maar hier is vast een gidsje, waar alles in staat. En hier is een pakje aandelen, zodat je nu over alle D.D.T. beschikt.

Om te beginnen, O.B.B.; om te beginnen! Gebruik het goed! Volg de handleiding – en ga niet met minvermogenden om!" Met deze woorden geleidde hij zijn uitgebluste gast naar de deur en liet hem uit.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

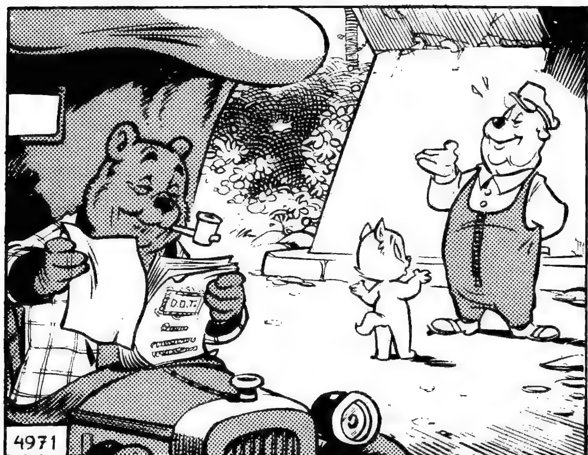

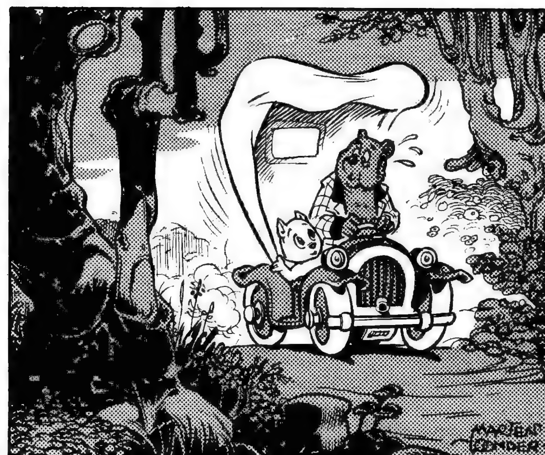

4970. Heer Bommel verliet met onzekere tred het Bankgebouw. Hij was zo verdiept in zijn verwarde gedachten, dat hij zijn jonge vriend pas opmerkte toen die hem aansprak. „Wat zei de president?" vroeg Tom Poes. „Was hij aardig?" „Aardig?" mompelde heer Ollie, opschrikkend. „O ja, heel aardig. We hebben gezellig gepraat, hoor. Over geldzaken. Fuziepulaties en zo. Isolatieband en D.D.T. Wist je dat de natuur onze vijand is? Ach, nee, jij bent veel te jong voor die dingen". „Hm", zei Tom Poes. „Wat hm?" hernam heer Bommel. „Wil je soms beweren, dat jij er iets van begrijpt? Laat dit nu maar aan ons, heren over. Wij bovenbazen hebben alles – en we moeten zorgen, dat dat zo blijft. Dat is héél moeilijk. Ik heb hier bijvoorbeeld een boekje met voorschriften, waar ik me aan moet houden". „Hm", herhaalde Tom Poes, die steeds ongeruster begon te worden. Hij stapte in de Oude Schicht en wierp een zijdelingse blik op heer Ollie die geprikkeld te veel gas gaf bij het wegrijden. „Dat komt van je gehum!" riep de chauffeur uit. „Je moest wat meer vertrouwen in me hebben, jonge vriend. Ik ben nu bij de Bovenste Tien. Daarnet heb ik alle D.D.T. aandelen gekregen. Van A.W.S...." „A.W.S.?" herhaalde Tom Poes onthutst. „Was die president van de Aardbank?" „Zeker", bevestigde heer Bommel. „Zo'n figuur is zó groot, dat hij alles kan zijn wat hij maar wil. Tom Poes knikte. Hij staarde nadenkend naar de benzinepomp die bij een ronding van de weg weer in het zicht kwam en wees er naar. „Wilt u hier even stoppen?" vroeg hij. „Ik moet even wat vragen aan die pompbediende. Iets over A.W.S.".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

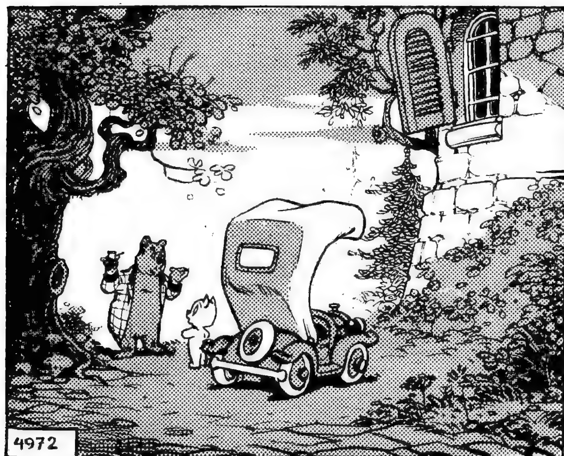

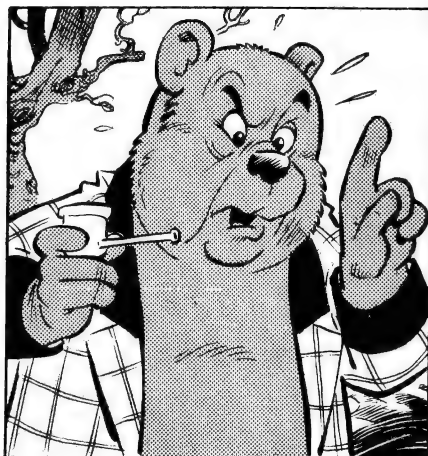

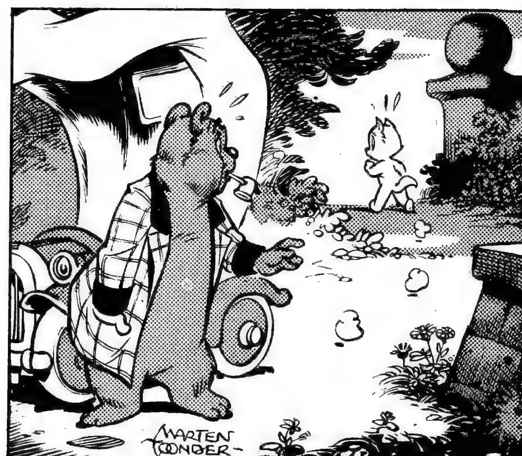

4971. Heer Bommel remde voor het pompstation – en terwijl Tom Poes een gesprek met de bediende aanknoopte begon hij in de papaieren te bladeren die hij van A.W.S. gekregen had. „Dit zijn dus aandelen", prevelde hij. „Wat moet ik daar nu mee? Het leven van een heer is vol beslommeringen; daar wordt meestal te licht over gedacht. Wat een zorgen! Nu heb ik dus alle D.D.T. van de wereld..." Hij liet deze gedachte een ogenblik inzinken en langzamerhand verhelderde een glimlach zijn trekken. „Alle D.D.T. van de wereld", hernam hij peinzend. „Toch wel aardig. Het is mooi en nuttig werk om schadelijke insecten te bestrijden. Ik zal in stilte heel veel goeds kunnen doen. Mijn taak is duidelijk; er gaat een frisse wind door de D.D.T. waaien! De insecten zullen opkijken!" Op dat moment werd hij gestoord doordat Tom Poes weer in de auto klom. „Rijden maar, heer Ollie", sprak deze. „Ik weet al, wat ik weten wilde". „Zo", zei heer Bommel, „en wat wilde je dan wel weten, jonge vriend?" „Over onze weddenschap", legde Tom Poes uit. „Die A.W.S. is een bovenbaas hé? Een van de Bovenste Tien. Hij is een oliekoning en de bediende zei dat deze pomp van A.W.S. us!" Heer Ollie schrok op. „Wat bedoel je?" vroeg hij terwijl hij zijn aandelen wegstak en gas gaf. „Ik bedoel" hernam Tom Poes, „dat A.W.S. dus toch de baas van hettankstation is. Daar hebben we immers om gewed? Nu, die weddenschap heb ik dus toch gewonnen!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

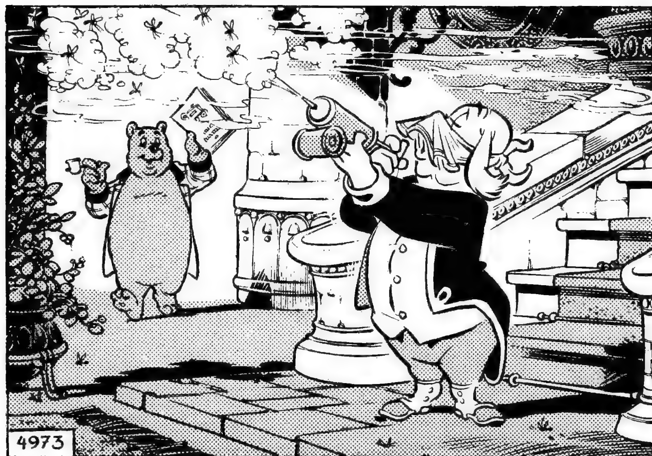

4972. De rest van het ritje was voor heer Bommel bedorven. „Zo", mompelde hij. „A.W.S. is dus toch de baas van het pompstation, hè? Omdat hij een oliekoning is. Ja, ja! En nu wil jij beweren, dat je onze kleine weddenschap gewonnen hebt. Het is fraai!" „Het is toch zo?" zei Tom Poes. „Eerlijk is eerlijk"! Heer Ollie remde wat schokkerig voor Slot Bommelstein en steeg uit. „Dat is nu lelijk van je", sprak hij met ingehouden toorn. „Gun je me de duit niet die ik van je gekregen heb? Door dat muntstukje ben ik in de Bovenste Tien gesprongen en daardoor heb ik nu D.D.T. waar ik veel goeds mee kan doen, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar nee, de jonge vriend misgunt me dit kleine genoegen!" „O, nee", zei Tom Poes. Ik wilde alleen maar..." „Zwijg!" riep heer Bommel uit. Een lelijk trekje ontsierde zijn ooghoek en zijn stem sloeg over toen hij vervolgde: „Het is nu te laat! Ik kan je die duit niet teruggeven, want in de handleiding voor bovenbazen staat, dat ik geen geld meer mag wegschenken!" „Hm"m zei Tom Poes. „Ik wil u alleen maar redden van die Bovenste Tien. Daar komt ellende van , dat voel ik. En als u mij nu die duit..." „Genoeg!" riep heer Ollie. „Geen woord meer. „Je bent een schrieperig iemand, die het niet hebben kan, dat zijn beste vriend een onschuldig genoegen bereid wordt. Ik schaam mij voor je. En bovendien mag ik eigenlijk niet omgaan met onvermogenden!" „Hm", zei Tom. Hij keerde zich om en liep zonder groeten weg. Heer Bommel keek hem inzakkend na. „Eh... zo bedoel ik het niet..." prevelde hij. „Ik bedoel alleen maar... Ach, waarom begrijp je nu niet wat ik bedoel?" Maar Tom Poes was reeds te ver weg om zijn gemompel te horen.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

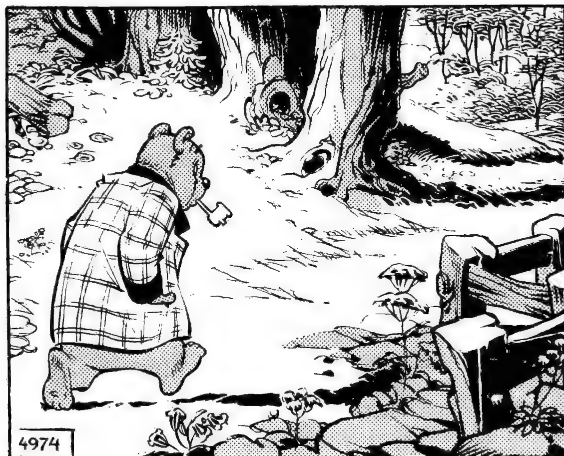

4973. Heer Bommel herstelde zich al spoedig. „De jonge vriend heeft een slecht humeur", mompelde hij. „Omdat hij een weddenschap verloren heeft, die hij eigenlijk won, als men begrijpt wat ik bedoel. Het zal wel overgaan. Komaan, ik ga eens rustig overleggen wat ik met mijn D.D.T. kan doen„. Zo sprekende betrad hij slot Bommelstein waar de bediende Joost druk doende was een schooltje muggen te vervolgen.

Hij deed dat grondig, zoals zijn gewoonte was. Er hing dan ook een dichte nevelsliert door de hal, die heer Ollie onaangenaam trof. Maar hij liet zijn stemming er niet door bederven.

„Ah...ah...atsjie! sprak hij, zwaaiend met zijn aandelen. „Dag Joost! Kijk eens wat ik meebreng! Ik bezit alle D.D.T. van de wereld! Wat zeg je daar van?" „Zeer betreurenswaardig", zei de knecht door de zakdoek die zijn neus bedekte. „Ik heb hier maar één flesje, met uw welnemen – en dat is me al te veel. U mag wel oppassen voor uw slijmvliezen, als ik me zo mag uitdrukken!" Heer Bommel betrok. „Je begrijpt het niet", hernam hij. „D.D.T. is een prachtige uitvinding, waar men in stilte veel goeds mee kan doen. Het uitroeien van schadelijke insecten is prachtig werk; juist iets voor iemand van mijn stand". „Zoals u wilt", gaf Joost toe. „Maar deze muggen zijn aan het goedje gewend. Het helpt niet meer, met uw goedvinden". „Oh", zei heer Ollie. Hij staarde met beklemde ademhaling naar de rondzoemende insectjes, doch glimlachte dapper. „Dat zal veranderen! beloofde hij. „We zullen eens een frisse wind door de D.D.T. laten waaien!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

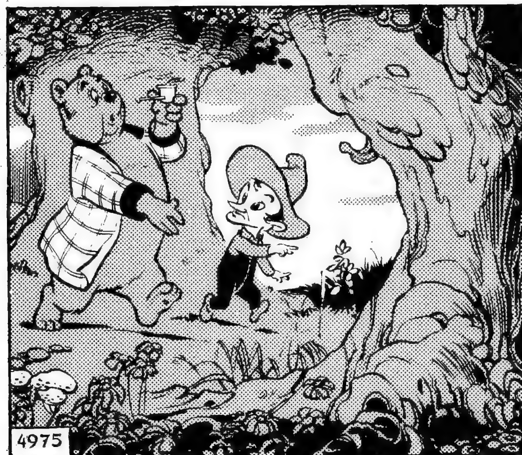

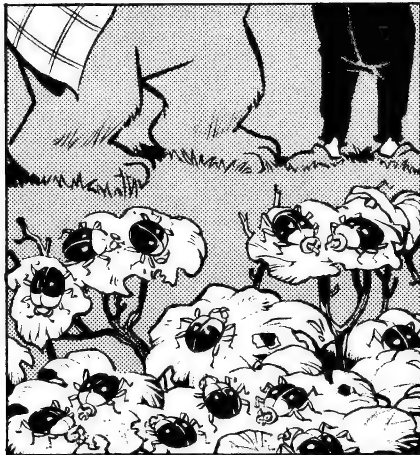

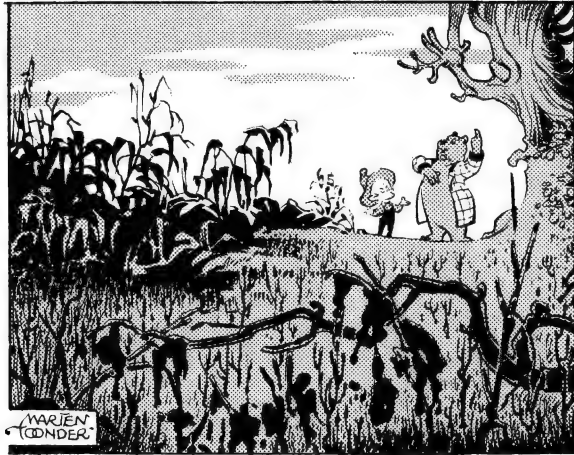

4974. Na de maaltijd begaf heer Bommel zich naar buiten om rustig na te kunnen denken in de stilte der natuur, De schemering viel reeds en een zacht briesje verkoelde zijn slapen. „Het is toch wel prettig om een heer te zijn”, zo dacht hij. „Hier ga ik nu, onopvallend en bescheiden. En toch bezit ik alle D.D.T. van de wereld. Daar ga ik veel goede en mooie dingen mee doen. Tom Poes zal nog eens opkijken! Het is jammer, dat hij boos is weggelopen maar wanneer ik eenmaal iets héél nobels gedaan heb zal hij...” Hij zweeg en er verscheen een zorgelijk trekje op zijn gelaat. „Kijk”, mompelde hij, „dat is nu makkelijk gezegd. Maar wàt ga ik eigenijk met die D.D.T. doen? Hm, ik zou natuurlijk... nee, ik kan beter... wacht, als ik nu... eh... eens een grote ... of toch niet?” Zo peinzende en prevelende bereikte de bekommerde zakenman het Donkere Bomen Bos en daar viel zijn blik op een klein ventje dat somber over een plant gebogen stond. „Goede avond”, sprak hij minzaam. „Wil het gewas niet goed rijzen? Ach ja, het leven is niet eenvoudig. Soms denkt men wel eens, dat men als bovenbaas alleen staat met de moeilijkheden. Maar dan is het troostrijk om te merken, dat ook een eenvoudig landman zijn zorgen heeft”. „Ik ben geen eenvoudig landman”, zei het mannetje bits. „Ik ben Pee Pastinakel en ik hoor de planten groeien”. „Wat aardig”, hernam heer Ollie , een weinig uit het veld geslagen. „Is dat een aardig geluid?” „Dat hangt er van af”, zei Pastinakel. „Soms klinkt het als honing en soms meer als fuskus. Maar dit is een boze zomer. Ik hoor niets!” „Ik ook niet”, prevelde heer Bommel, opmerkzaam luisterend. „Hoe komt dat?” „Dat komt van de gele nerfknager!” riep het ventje boos. „Kijk maar, alle planten zijn aangevreten. Alles gaat hier naar de vernerving!”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

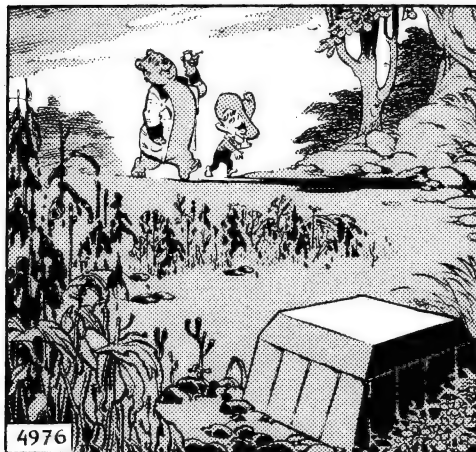

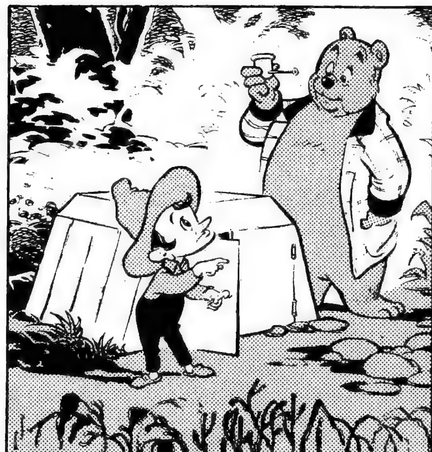

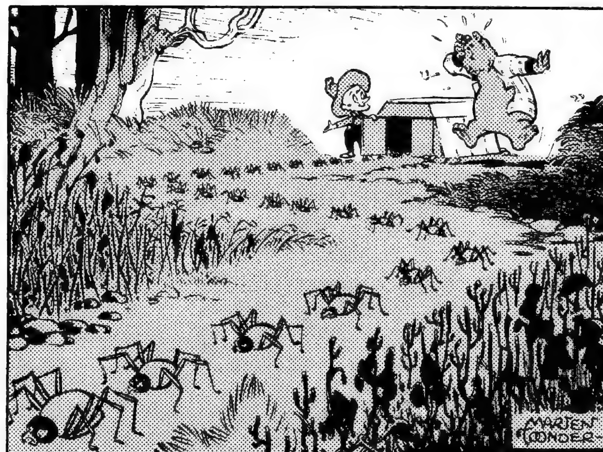

4975. De woorden van het kleine ventje deden heer Bommel zijn eigen zorgen een ogenblik vergeten. „De gele nerfknager?” herhaalde hij vragend. „Wat is dat voor iemand?” „Kom maar mee”, zei de ander, dan zal ik u eens iets laten snuiven. Maar het ruikt rood, hoor!” Hij verliet met snelle pas de bosrand en liep de weide in. Het was duidelijk, dat de belangstelling hem goed deed en daarom volgde heer Ollie zonder bedenkingen. Zijn nieuwsgierigheid was trouwens ook opgewekt. „Hoe kan iets rood ruiken?” vroeg hij. „Zoiets vreemds heb ik nog nooit gehoord. En ik snap niet...” „Daar!” zei Pastinakel, plotseling stilstaande. Hij wees op enig ongedierte, dat zich krioelend op een afgeknaagd blad bewoog en vervolgde vol afkeer: „De gele neerfknager! Ruikt u wel? Stinkende bladeters! Alle planten gaan naar de vernerving. Dit is het begin, maat binnen twee zonnen zijn er zeven maal negen zoveel als er nu zijn. Dan zijn er giljoenen – en dan wordt alles kaal”. „Kevers!” zei heer Ollie begrijpend. „Ja, ja, een insectenplaag! Dat is vervelend voor het gewas; ik heb daa wel eens van gehoord. Jammer, hoor. Komaan, ik ga nu maar...” Verder kwam hij niet, want plotseling werd hij door een invallende gedachte getroffen en met een zwaai trok hij zijn aandelen te voorschijn. „Insecten!” zo riep hij uit. „Oho! We zullen ze! Vat moed, heer Pastinakel. Hier voor u staat de heer, die u hebben moet. Ik, Olivier B. Bommel bezit alle D.D.T. van de wereld.”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

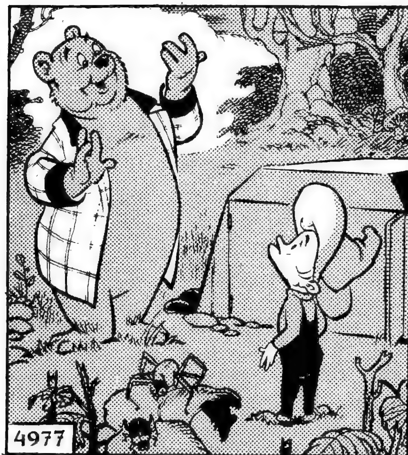

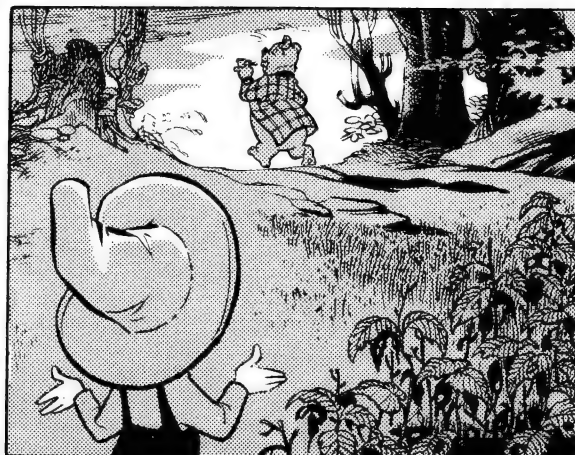

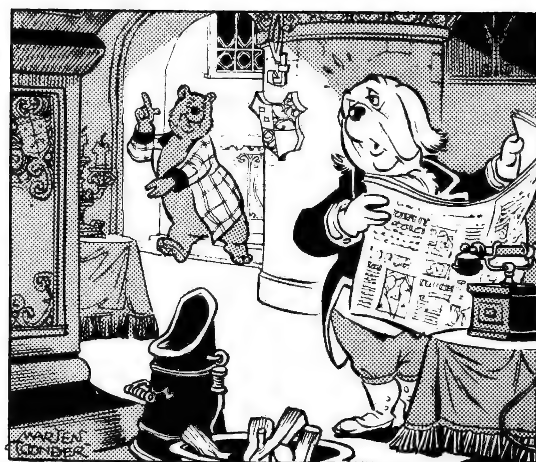
4976. Heer Bommel en Pee Pastinakel liepen door de schemering langs het kaalgevreten veldje. De eerste was zeer verheugd, dat hij zo plotseling een mooi doel gevonden had, maar de ander begreep er niet veel van. „Wat is deedeetee?" vroeg hij wantrouwig. „Aha!" riep heer Ollie uit. „Dat is het middel om alle insecten te verdelgen! Kakkerlakken en kevers en muggen en spinnen en alles! Het helpt onmiddellijk; u zult eens wat zien! Even spuiten – en klaar!"

„Dat kan niet", hernam het ventje hoofdschuddend. „Spinnen en muggen kunnen niet samen klaargespoten worden". „Het kan wel", hernam heer Bommel, een weinig ontstemd. „Ik zal u bewijzen, dat ik dit weitje in een ogenblik kan reinigen van ongedierte". „Nee", zei de ander koppig. „Dat kan niet mogen. De enige manier om de gele nerfknager te bestrijden heb ik hier. Kijkt u maar". Zo sprekend hield hij halt bij een laag bouwseltje en maakte een deur open. Heer Ollie boog zich nieuwsgierig voorover, doch op hetzelfde moment sprong hij achteruit. „Ah bah!" riep hij vol walging. „Spinnekoppen! Grote vieze spinnen! Kweekt u die soms, heer Pastinakel?" „Ja", zei het mannetje vol trots. „Dit zijn bruine sluipers. Ik heb ze net op tijd uit kunnen broeden want ze zullen een einde aan de nerfknagerplaag maken voordat die te erg wordt. Deze sluipers zijn de grootste vijanden van de gele bladeters, begrijpt u?".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

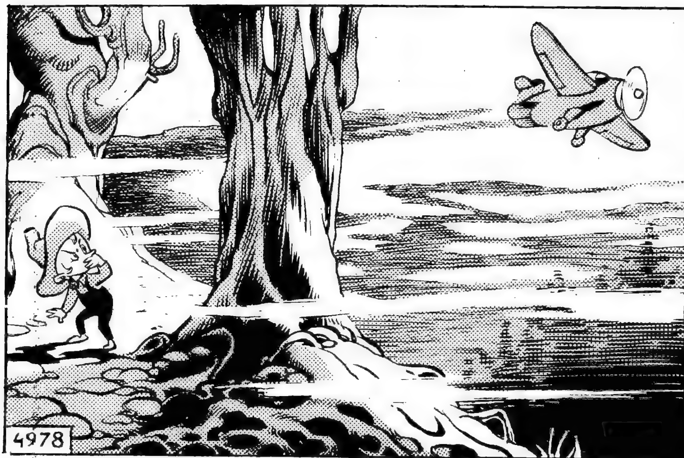

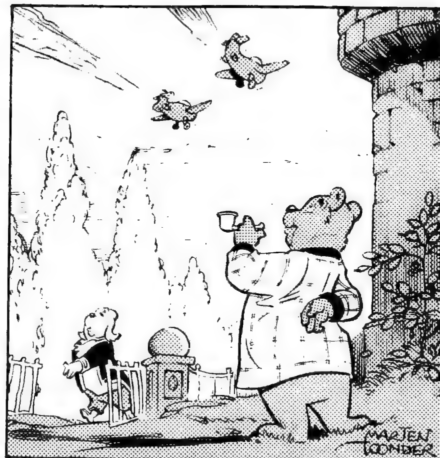

4977. De spinnen verspreidden zich haastig tussen het gewas om jacht op kevers te gaan maken zodat de omgeving al spoedig weer verlaten scheen. Maar in de planten ritselde en knisperde het. „daar is een mooie strijd gaande", mompelde Pee Pastinakel tevreden. „De bruine sluipers winnen het altijd; maar ze moeten even de tijd hebben..." „Bruine sluipers!" herhaalde heer Bommel vol afkeer. „Vieze spinnekoppen, dát zijn het! En als ze het winnen hebben we straks een spinnenplaag. Dan hangt Bommelstein vol webben en dan kan een heer geen wandeling meer maken zonder griezelige draden in zijn gezicht te krijgen. Nee, dit ouderwets en onhiënisch, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik heb wat beters." „Iets beters is er niet", zei het ventje, maat heer Ollie had zich reeds met grote stappen huiswaarts begeven en luisterde niet meer. „Men moet het nu eens aan mij overlaten," zo sprak hij tot zichzelf. „Dit is de kans om te laten zien hoeveel goeds een Bommel kan doen met D.D.T. macht bekleed is." „Zo mompelend betrad hij zijn woning en spoedde zich naar het tafeltje waarop de telefoon stond. „Goede avond, heer Olivier!" zei de bediende Joost, opschrikkend uit de lezing van de krant. „Er heerst een keveroplaag in het gewas, met uw welnemen! Er dreigt een misoogst, zegt de Rommelbode. Verschoon mij, dat ik even sta te kijken; maar dit is betreurenswaardig nieuws!" „Onzin", riep heer Ollie uit. „Ik heb de zaak in handen. Laat me eens even bij het toestel Joost, er moet worden aangepakt."

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

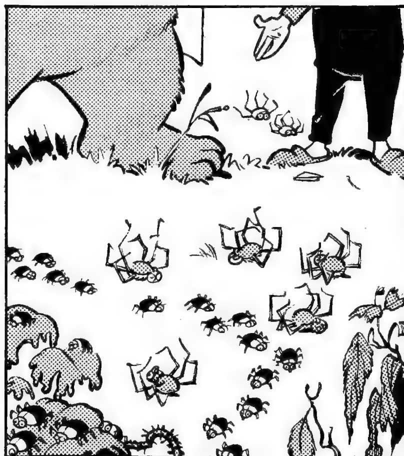
4978. Heer Bommel pakte de keverplaag flink aan, dat moet gezegd worden. Diezelfde avond nog gaf hij telefonisch zijn orders en de volgende morgen waren de gevolgen reeds merkbaar.

Toen Pee Pastinakel zijn ronde langs het gewas deed om te zien of de bruine sluipers al opgeschoten werd hij opgeschrikt doaor vliegtuiggeronk.

Het was een toestel van de Algemene Insecten Bestrijdings Dienst dat laag over het geteisterde landschap daverde en dat in het voortvliegen een dichte D.D.T. nevel achterliet. Het ventje sloeg een hand voor de neus en deinsde achteruit. „Wat zijn dat voor gassen?" prevelde hij verblekend. Ze maken het geluid van dolle kervel; maar ik hoor ook dodekopskruid. Het is niet te harden. „Het is prachtig", sprak de heer Bommel, die niet ver van daar eveneens in de lucht stond te staren. „Nu kan men eens zien wat de moderne techniek vermag!" „Excuseer mijn storing, heer Olivier", zei de bediende Joost, die bescheiden naderde. Hij wierp een gehinderde blik op de over bulderende machines en vervolgde met verheffing van stem: „Het gaat om de insecten, met uw welnemen!" „Ja, ja, zo is het!" riep heer Bommel uit. „Wij roepen het ongedierte een onverbiddelijk halt toe. Eh... Wat kom je doen, Joost?" „Het gaat om de muggen," hernam de trouwe knecht. „In uw slaapkamer, als u mij toestaat. Die zit vol – en het gebroed is gewend geraakt aan mijn bespuitingen. Hebt u niets anders dan die D.D.T.?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

4979. Heer Bommel wachtte tot de neerdalende nevels zich over het landschap verspreid hadden en toen begaf hij zich op weg om de uitwerking gade te slaan. Nu, hij hoefde niet ver te lopen. „Aan de rand van het bouwland trof hij Pee Pastinakel aan die met een bekommerde blik naar de grond stond te kijken. „Wat schort er aan, goede vriend?" riep hij reeds van verre. „Zijn de insecten niet verdelgd?" „Ja", zei het ventje treurig. „Ze zijn helemaal verdelgd." „Nu, dat is toch mooi?" hernam heer Ollie.

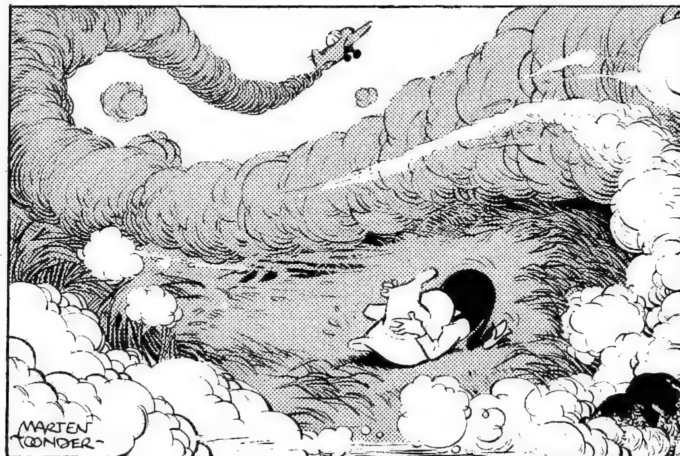
„Waarom kijk je dan zo sip? Ben je niet blij, dar de keverplaag ten einde is?" „De kevers?" herhaalde de ander bitter. „Die leven nog hoor! De nerfknagers zijn verdelgd. Kijk maar, daar liggen ze." Heer Bommel bleef getroffen staan en boog zich naar de grond. Daar lagen spinnen met de pootjes omhoog, doch de kevers repten zich voort op zoek naar frisse planten. „Nu kunnen ze ongestoord hun gang gaan", zei het mannetje klagend. „De bruine sluipers zijn dood en het zal lang duren voor ik een nieuw broedsel klaar heb.

Het hele gewas gaat naar de vernerving." Heer Ollie zakte in en ging moedeloos op een steen ziteen. „Ach, wat is dat nu naar," prevelde hij.

„De kevers kunnen er tegen; net als de muggen uit mijn slaapkamer. Wat nu te doen?" „U moet niets doen!" riep Pastinakel ontstemd. „Door uw gedoe zijn de bruine sluipers verdelgd en nu worden de gele nerfknagers een geweldige plaag!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

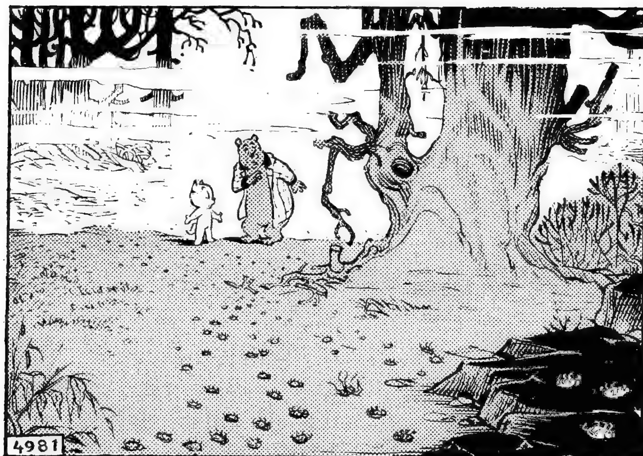

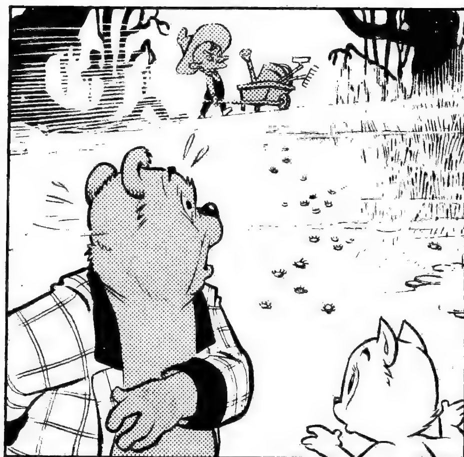

4980. Heer Bommel liet zijn blik dof over de grond dwalen. Daar lagen de nuttige spinnen met de pootjes omhoog, terwijl de akelige kevers zich fris en monter te goed deden aan het gewas. Er verscheen een grimmig trekje op het gelaat van de D.D.T. koning. Hij trok zijn jas recht en terwijl hij zich omwendde om heen te gaan riep hij uit: „Ik zal het goed maken, heer Pastinakel. Nu zal ik iets laten spuiten waar die gele nerfknager niet van terug heeft! Het is uit met mijn geduld!" Nu, hij hield woord. Nog voordat de ochtend verstreken was raasde er opnieuw een vliegtuig over het aangevreten landschap. Dit keer was het een zwaarder model en de nevel, die het uitstiet waaierde als een grauwe walm naar de bodem. Zodoende werd er een dichte mistbank gevormd die de ademhaling belemmerde en die het genot van de passerende wandelaar geheel vergalde. Dat ondervond Tom Poes, die toevallig het toneeltje passeerde. het uitzicht werd hem plotseling ontnomen en een scherpe geur drukte hem de keel dicht. „Ik tref het slecht", mompelde hij ontstemd. „Ze zijn hier bezig met de insectenbestrijding waar ze het in de krant over hebben.. Oempf! Ik wil wedden, dat heer Bommel hier de hand in heeft,..." Dat was waar, zoals wij weten en Tom Poes merkte dan ook al spoedig, dat hij gelijk had. Want uit de nevels doemde een donkere gedaante op die zich met vastberaden passen naar het gezuiverde terrein haastt. „Dat zal ze leren!" riep deze onder het gaan. „Nu zullen we eens zien wie hier het sterkste is!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

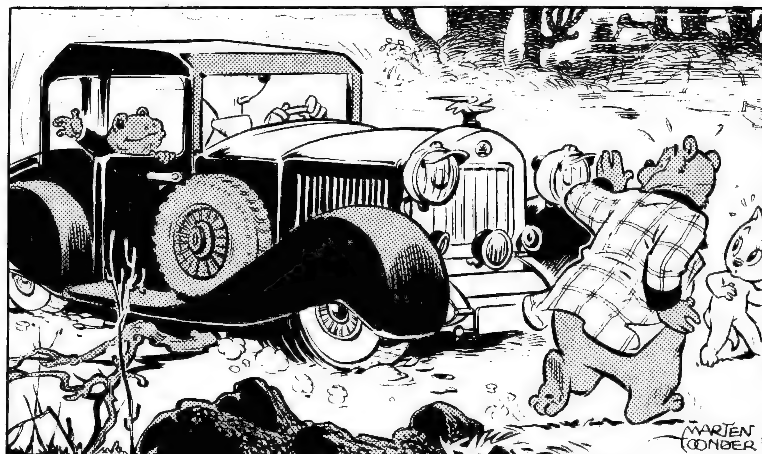

4981. Toen heer Bommel Tom Poes gewaar werd hield hij enigszins bedremmeld de pas in. „Dag jonge vriend," zei hij. „Ik hoop, dat je niet langer koppig bent. Je ziet nu, dat ik mijn aandelen goed gebruik, nietwaar?" Tom Poes antwoordde niet direct. Hij keek opmerkzaam rond en daar de nevels langzaam optrokkenwas er al weer aardig wat te zien. „Kijk", hernam heer Ollie met onzekere stem, „nu liggen ook de kevers met de pootjes omhoog. Z e zijn eh... verdelgd, be-doel ik. Begrijp je w-wat ik be-bedoel? Waarom zeg je niets, jonge vriend? Het heeft toch geholpen? Ze zijn dood!" „Hm," zei Tom Poes. „Ja, ik zie het. Alles is dood. Alles." Heer Bommel verbleekte en terwijl zijn blikken over het vernietigde landschap gleden schrompelde hij ineen. „Alles is d-dood," prevelde hij. „De spinnen, de kevers en de planten...Ach, wat heb ik gedaan?" Nu verscheen er een kleine gedaante over de heuvelrand. Hij dywde een piepend kruiwagentje voort waarop enkele eenvoudige gereedschappen lagen en toen hij de beide toeschouwers gewaar werd koerste hij snel naar hen toe. „Heer Pastinakel,"zei heer Ollie zwakjes, „waar g-gaat u naar toe?" „Weg!" riep het mannetje toornig. „Ik vertrek naar een andere streek. Hier wordt de natuur naar de verturving geholpen. Dit is de buurt van de dolle kervel en het dodekopskruid." „Maar z-zo heb ik het niet bed-bedoeld," stamelde heer Bommel geheel verslagen. „Ik wilde alleen het goede doen, eerlijk waar." Er was echter niemand die naar hem luisterde.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

4982. Pee Pastinakel verdween woedend over de heuvels en de heer Bommel begon doelloos voort te lopen. Om hem heen ritselde de wind door de dode planten en overal lagen insecten met de pootjes omhoog. „Hoe vreselijk is dit alles," prevelde hij met bleke lippen. „Dit eens zo bloeiende landschap is een woestijn geworden! Ach, wat heb ik gedaan?" „U hebt het evenwicht in de natuur verstoord," zei Tom Poes. „Evenwicht verstoord?" herhaalde her Ollie dof. „Dit is veel erger, jonge vriend! Ik heb de bruine slui- waren de enige goede bestrijders van de keverplaag, als je begrijpt wat ik bedoel." „Maar dat bedoel ik juist," hernam Tom Poes geduldig. „Het enige wat u nu kunt doen is om spinnen uit een onbesmet gebied hierheen te brengen."

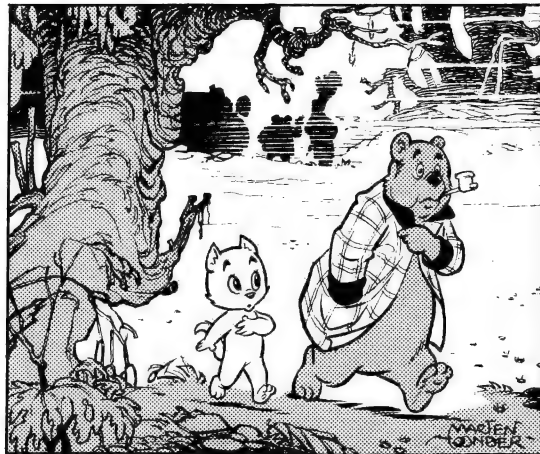
Heer Bommel bleef getroffen staan. „Spinnen hierheen brengen?" riep hij uit terwijl een glimlach zijn gelaat verhelderde. „Maar natuurlijk! Dàt is het! Ik had het zelf kunnen bedenken als ik niet zo in de war geweest zas. Ik wil alles doen moment klonk het geluid van piepende remmen achter hem – en toen hij schrikkend omkeek zag hij de heer Steinhacker die uit het portier van een fraaie automobiel naar hem zwaaide. „Hallo O.B.B.!" riep de oliekoning minzaam. „Uitstekend gedaan, jongen! Je hebt hier een mooi stuk braak landschap van gemaakt. Rijp voor industrialisatie en zo! Goed zo! Kan ik iets voor je doen? Help je mij, dan help ik jou.

Maar eerst moet je die niemand die daar bij je staat wegstu-

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

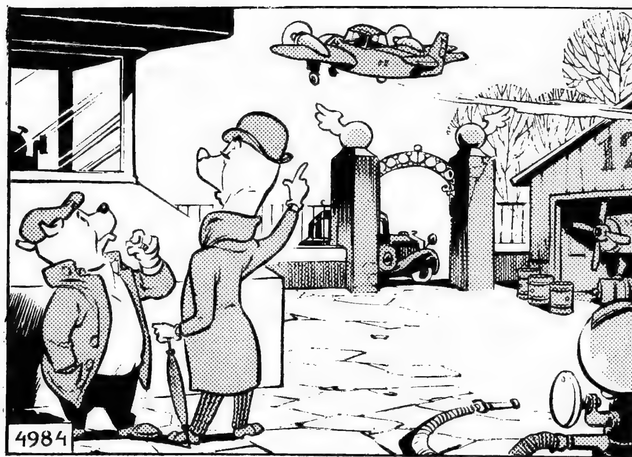

4983. De heer Steinhacker stapte uit zijn automobiel en begaf zich prijzend tussen het vernietigde gewas. „Een mooi stuk werk, sprak hij. „Prima braak land; hier kan gebouwd worden.

Wat zijn je plannen, O.B.B.? Wat ga je er mee doen?" Heer Ollie slikt moeilijk. „Doen?" herhaalde hij met een gedwongen glimlach. „Eh... flink aanpakken natuurlijk. Ik moet iets aan dit braak stuk natuur doen; dat spreekt. De spinnen zijn dood en de kevers en de planten ook – en nu moet ik op reis, naar een onbesmet gebied, als u begrijpt wat ik bedoel..." „Ik kan je niet volgen-,"hernam de oliekoning. „Maar goed. Ik dring niet aan. Je hebt recht op je eigen manipulaties, jongen. En als je op reis wilt kan je gebruik maken van mijn privé-vliegtuig. Het vliegtuig van de Verenigde Olie is hier vlak bij. Hier is mijn kaartje, ga je gang." „O, dat is aardig," zei heer Bommel verrast, doch de ander wenkte af.

„Help ik jou, dan help je mij," vervolgde hij. „Als je iets leuks hebt, gaan we een paar aandelen ruilen, daar reken ik op. Goeie reis." Heer Ollie stak het kaartje in zijn zak en begaf zich, gevolgd door Tom Poes, in de richting van het aangeduide vliegveld. „Vreemd," sprak de heer Steinhacker tot zijn secretaris. „Daar gaat hij weer met dat blanke ventje. Wie is dat toch, Steenbreek?" „Een zekere T. Poes," verklaarde de aangesprokene. „Een niemand, meneer. Een onvermogende." „Ik heb daar tegen gewaarschuwd," prevelde de magnaat. „We moeten hem in de gaten hoduen, want het bevalt me niet helemaal. Hij heeft hier aardig werk gedaan, maar hij maakt een onzekere indruk."

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

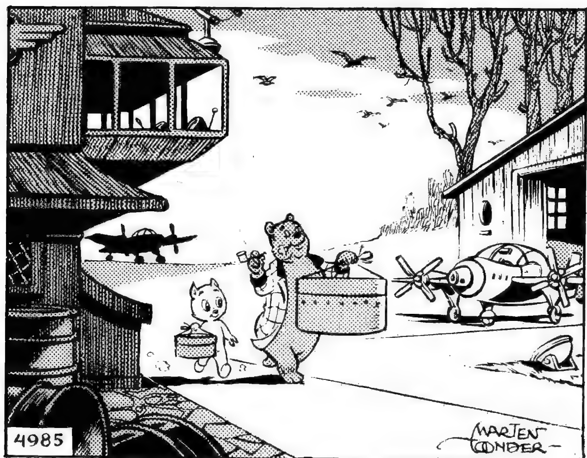

4984. De heer Steinhacker gaf zijn secretaris opdracht om opvallend achter heer Ollie aan te rijden. „Wat is die jongen van plan?" zo vroeg de magnaat zich af. „Waarom wil hij op reis, Steenbreek? En waar gaat hij naar toe? „Ik weet het niet, meneer," zei de ander. Wilt u dat ik een informatie trek?" „Je trekt niets!" riep de olie-koning uit. „Waarom denk je, dat ik hem mijn privé-vliegtuig leen? hé? Omdat ik hem zo aardig vind, soms?" „Ik weet het niet," mompelde de secretaris. „Jij weet niets!" hernam A.W.S. korzelig. „Ik leen hem mijn vliegtuig om te weten wat hij doet. Ga vragen waarheen hij vertrokken is. En noem me geen meneer." Steenbreek gehoorzaamde, maar zijn scherpe ondervraging leverde weinig nieuws op. „Men weet het niet, A.W.S., sprak hij toen hij bij zijn werkgever terugkeerde. „O.B.B. is met die minvermogende afgereisd naar het Zuiden. Hij zoekt een onbesmet gebied, zei men mij." „Zo," gromde de heer Steinhacker. „Afgereisd met een minverhogende ? In mijn privé-vliegtuig! Het is brutaal! Rijden, Steenbreek" „Jawel, meneer," zei de secretaris. „Naar huis?" „Niks naar huis!" riep de ander. „Deze O.B.B. heeft nog héél veel te leren en daarom wil ik bij zijn terugkomst een appeltje met hem schillen. Breng me naar de Aerodroom-bungalow. En dat gemeneer van je begint me erg te vervelen. Ik ben geen minvermogende, meneer Steenbreek!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

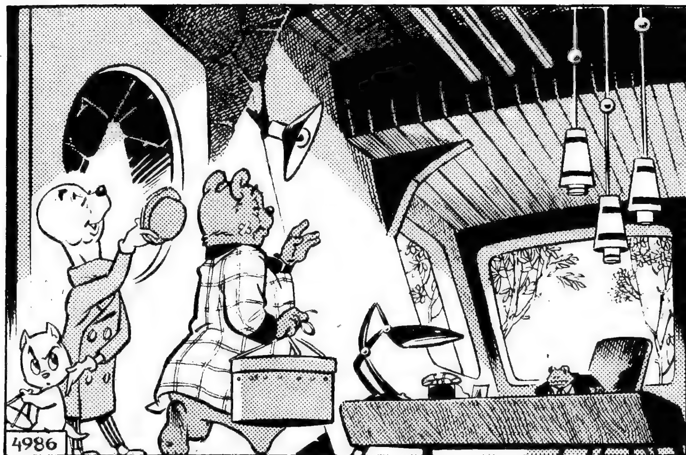

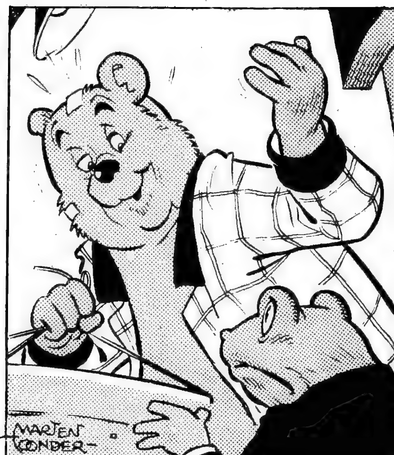

4985. Het vangen van spinnen is geen gemakkelijk werk en vooral de bruine sluiper is moeilijk te vatten. Heer Ollie zette echter door. Hoewel het wriemelende gedierte hem tegen de borst stiet en hij menige insectenbeet opliep rustte hij niet voordat er enige dozen gevuld waren. Het zou te ver voeren om een volledig verslag van de tocht naar de onbesmette streek in het Zuiden te geven. Ik wil dus slechts vaststellen, dat men de beide reizigers op een morgen het vliegveld weer kon zien verlaten. Bij de uitgang werden ze opgewacht door de heer Steenbreek. „Welkom, O.B.B.," sprak de secretaris vormelijk. „Uw reis is voorspoedig verlopen, naar ik hoop?" „Zeker," zei heer Ollie. „Erg goed, hoor. Maar mijn naam is Bommel en niet O.B.B." „O juist," hernam de ander koeltjes. „Ik ben blij dat te horen. Mag ik nu dan even vragen wie dit hier is? U hebt toch geen onvermogende een gratis reisje bezorgd? Wanneer deze niemand heeft meegereisd, zal hij moeten betalen, dat spreekt!" „Dit is geen niemand," zei heer Bommel glimlachend. „Dit is mijn jonge vriend Tom Poes, die mij geholpen heeft bij..." „Vertel hem van die weddenschap!" zei Tom Poes fluisterend. „Ik zei," vervolgde heer Ollie met verheffing van stem, „die mij geholpen heeft bij het spinnen vangen. Dat wilde ik zeggen." „O juist", zei de heer Steenbreek. „Maar dat is nog geen reden om hem een reis voor niets te geven. Dus..." Hier zweeg de secretaris plotseling en zette grote ogen op. „Wàt?!" riep hij uit. „Waarmee heeft deze niemand geholpen? Met spinnen vangen? U bedoelt toch niet...." „Spinnen bedoel ik," gaf heer Bommel toe. „Bruine sluipers. Tegen de kevers, als u begrijpt, wat ik bedoel. De D.D.T. deugt niet."

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

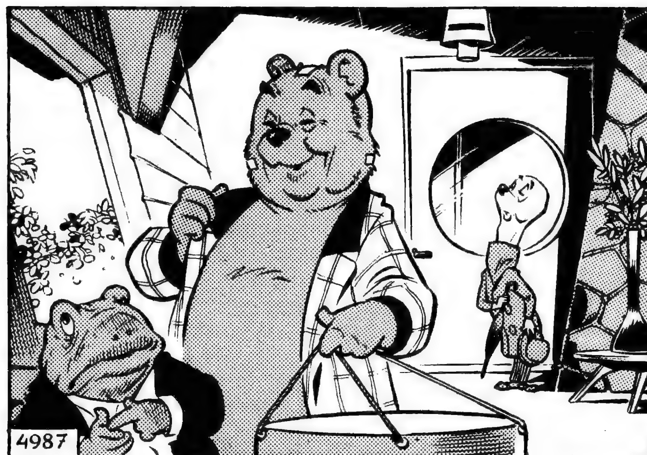

4986. De ontstelde secretaris bracht heer Bommel haastig naar de bungalow waar A.W.S. verbleef. „Hier is O.B.B., meneer Steinhacker," sprak hij eerbiedig, terwijl hij Tom Poes de deur uit werkte. „Ik weet nu wat hij gedaan heeft," „Mijn naam is Bommel", zei heer Ollie nadertredend. „Ik heb..." „Schei uit met dat gemeneer," gromde de oliekoning. „En schiet op. Wat heeft O.B.B. in het Zuiden gedaan?" „Hij heeft daar spinnen gevangen," verklaarde de secretaris. „Om de natuur te helpen. D.D.T. deugt niet, zegt hij." Hij zweeg en keek met een fijne glimlach naar het opzwellen van zijn werkgever, die het gehoorde verwerkte. „D-de natuur h-helpen?" stamelde A.W.S. met paarse lippen. „Ja," zei heer Ollie trots. „Tegen de kevers. U weet wel." Nu sprong de magnaat driftig achter zijn bureau vandaan en drong op zijn gast in. „Natuur?" schreeuwde hij in grote opwinding. „Bah, meneer! Ik word misselijk van je natuur! De natuur is de vijand van het kapitaal. De natuur werkt gratis! En gratis is een vloek! Een gruwel! Nièt de natuur moet produceren! Wij moeten produceren! Wij! Wijzelf!" In deze geest tierde hij nog enige tijd voort. Doch heer Bommel, die aanvankelijk een weinig uit het veld geslagen was, luisterde niet meer. „Ik snap het," sprak hij stil voor zich heen,. „Daar zit iets in. Spinnen vangen is heel eng voor iemand van mijn stand. Ze kriebelen - en men vangt er nooit genoeg; ook al heeft men een doos vol. Nee, we moeten zelf produceren..." De oliekoning liet de armen zakken en keek hem verbluft aan. „Wàt produceren?" vroeg hij. „Spinnen natuurlijk," zei heer Ollie. „Blikken spinnen, met een machientje er in, als u begrijpt, wat ik bedoel."

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

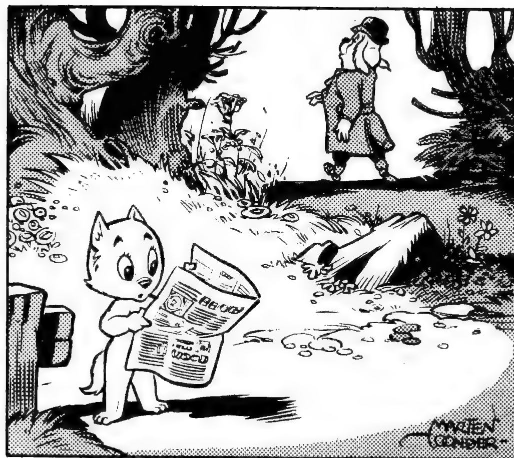

4987. De heer Steinhacker kalmeerde plotseling. „Wat zeg je daar?” vroeg hij vriendelijk. „Wil je spinnen produceren. „Och ja,” zei heer Ollie. „Waarom niet? Als spinnen uit de natuur niet goed zijn, kunnen we ze toch zelf maken? Van blik, met een mechaniekje er in, of zo? Als knaap had ik een speelgoed olifantje, dat lopen kon en dat uit zichzelf een bochtje maakte. Het was erg leuk; aardiger dan D.D.T. Want dat slaat op mijn neus en de kevers kunnen er tegen...” De oliekoning luisterde niet naar dit gebabbel, doch begon prevelend op zijn vingers te tellen. „Verenigde Electronics” mompelde hij. „Radar Ltd., Computers Comp., Erts- en Staal Stichting, Generale Chemicalien... Hm, het loopt op!” „Dat olifantje kon ook achteruitlopen”, vervolgde heer Bommel met een stille glimlach. „Er zat een pinnetje in zijn buik, en wanneer...” „Het loopt op!” hernam de ander. „Maar het is te doen. We zullen een fonds ter beschikking stellen. Trek wat geld aan, Steenbreek en breng de zaak aan het rollen”. „Uitstekend, meneer,” zei de secretaris. Hij opende de deur en leidde heer Ollie met zachte drang naar buiten. „Een interessant project, jongen!” vervolgde de magnaat op de drempel. „Ga je gang en maak er iets moois van...” Op dat moment viel zijn blik op Tom Poes, die geduldig op de gang had staan wachten en hij viel zichzelf in de rede. „Een ding!” Ga niet langer met die niemand om, want dan komen er moeilijkheden. Géén omgang met minvermogenden voor een bovenbaas, O.B.B.! Dat staat in de voorschriften!”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

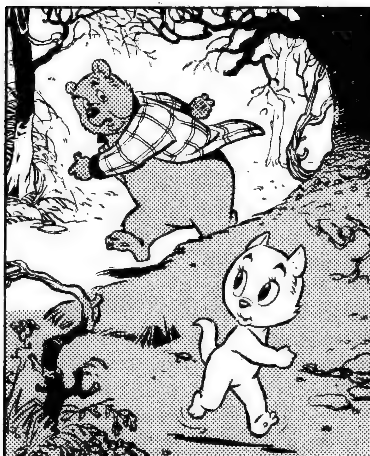

4988 .Op een ochtend, niet lang daarna stond Tom Poes bij het hek voor zijn huisje en staarde naar de bladeren die reeds begonnen te vallen. „Heer Ollie mag dus niet meer met me omgaan," mompelde hij. „Nu, ik zal het hem niet lastig maken. Maar ik heb zo het idee, dat bezig is in de moeilijkheden te raken - en dan redt hij het niet, wanneer hij alleen is. Want hij is in gevaarlijk gezelschap." Op dat moment kraakte er een tak en toen hij opkeek zag hij de naderende gestalte van Joost. „Ga je naar de stad?" vroeg hij. „Inderdaad, met uw welnemen", zei de trouwe knecht. „Vanmorgen viel mijn blik op de krant - en toen zag ik, dat de D.D.T. nieuwe aandelen uitschrijft." „Ik heb geen verstand van die dingen," zei Tom Poes. „Jij wel?" „Ach", hernam de bediende. „Ik heb wat spaargeld, ziet u? En het is altijd verstandig om dat goed te beleggen. Het geeft rente, wanneer ik mij zo mag uitdrukken. Denkt u, dat het raadzaam is om een stukje D.D.T. te kopen? Heer Olivier zal mijn deelneming op prijs stellen." „Hm," mompelde Tom Poes. „Misschien wel, maar ik weet het niet zeker. Mag ik die krant even inzien, Joost?" De knecht reikte het dagblad over en zette na een korte groet zijn wandeling voort. „Hier is het bericht," zei Tom Poes, na enig geblader. Frisse Wind in de Insectenbestrijding. D.D.T. gooit het roer om. Wat de natuur kan, kunnen wij beter! aldus O.B.B. Bedrijvigheid op de beurs." Hij liet de krant zakken en schudde het hoofd. „Daar heb je het al," prevelde hij. „Ik heb er geen verstand van, maar heer Ollie raakt in de narigheid, dat voel ik. Het komt allemaal van die foute weddenschap. Hm, ik zal toch een beetje in de gaten houden wat er gebeuren gaat."

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

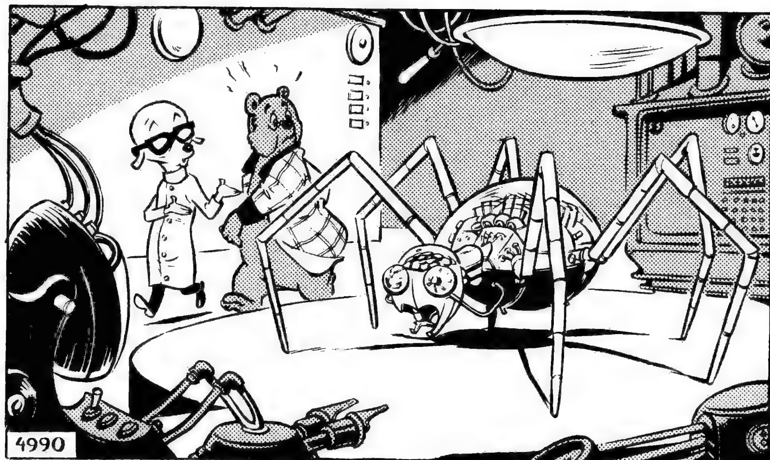

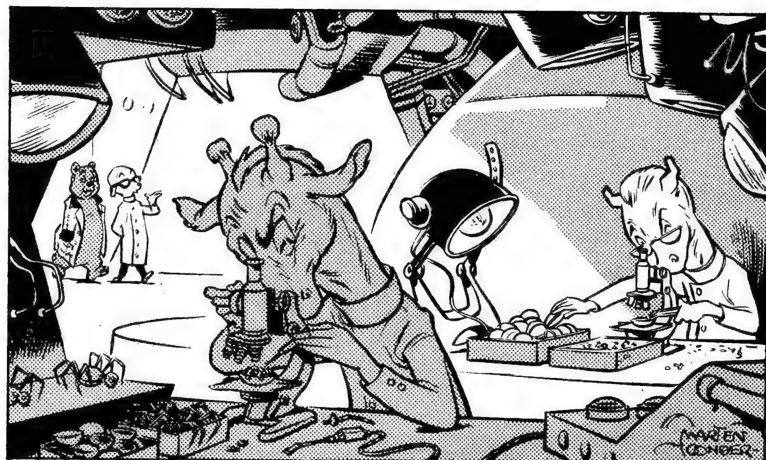

4989. Er woei een frisse wind door de insectenbestrijding, dat werd al spoedig duidelijk. Op het door krachtige bespuitingen zo brake land verrees met grote snelheid een fabriek van electronische snufjes voor de aanmaak van mechanische spinnen. Dit werd werd geleid door de D.D.T. koning persoonlijk. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat kon men heer Ollie bij de bouw waarnemen; hier een bouwvakker hinderend met een kort, opbeurend woord en daar een nachtwaker tot grotere spoed aanzettend. Op een morgen kwam hij zodoende Tom Poes tegen, die op weg was om een kijkje te nemen., „Dat is nu vervelend," mompelde de bovenbaas, haastig een andere kant uitkijkend. „Men heeft mij verboden om met onvermogenden om te gaan. Maar het staat mij tegen, dat heeft de jonge vriend toch niet aan mij verdiend! Als hij mij nu aanspreekt, zal ik toch..." Op dat moment bemerkte hij echter, dat Tom Poes hem zonder groet gepasseerd was - en met opkomende ergernis hield hij de pas in. „Dat is het toppunt!" prevelde heer Bommel, zich omdraaiend. „Dat gaat te ver!" vervolgde hij, terwijl hij met grote stappen achter Tom Poes aandraafde. „Waarom negeer je mij?" „Ik dacht, dat u me liever niet wilde zien", zei Tom Poes vriendelijk. „Zo", hernam heer Ollie, „Dacht je dat! Als ik jou niet wil zien, is dat nog geen reden om mij niet te zien, als je begrijpt wat ik bedoel! Ik bedoel ..eh.. men heeft mij gezegd, dat ik beter niet meer met je kan omgaan, bedoel ik." „Ja," zei Tom Poes, „die indruk had ik al. Daarom maak ik het u niet moeilijk. Dag, heer Ollie!" Hij liep glimlachend door en heer Bommel bleef inzakkend achter.

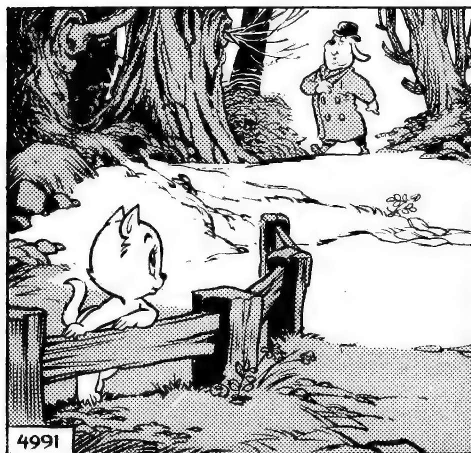
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

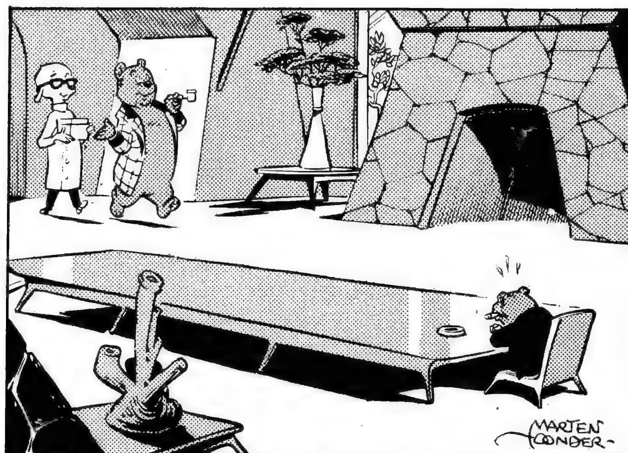

4990. Toen de fabriek klaar was wierp heer Ollie zich grimmig op de aanmaak van mechanische spinnen. Aanvankelijk stiet hij op gesloten deuren en op zwijgzaamheid van de leidinggevende ingenieur een zekere Ambrosius Torgelspitter. Maar op een dag nodigde deze hem uit om de vorderingen van het werk in ogenschouw te nemen. „Hier," zo sprak de geleerde trots, „ziet u ons eerste resultaat". Heer Bommel wierp een onthutste blik op het reusachtige insect, dat op een tafel te pronk stond en liep er vreesachtig omheen. „Heel leuk," zei hij. „Maar is hij niet een beetje eh... groot, als u begrijpt wat ik bedoel?" „Dit is slechts een proefexemplaar," legde de heer Torgelspitter uit. „Het is nu eenmaal moeilijk om de benodigde zintuigen na te bootsen. Zelfs al laat men de meeste weg, begrijpt u wel? Kijk, de contraptie moet als volgt werken: de foto-electrische cellen in de ogen moeten een impuls geven naar de poten. Die moeten zich bewegen naar alles wat beweegt. En ook moet de impuls doorgegeven worden naar de kaken om het bewegende door te bijten. Volgt u me?" „J-ja, ja," prevelde heer Ollie versuft, „maar..." „Een web maken kan het exemplaar natuurlijk niet," hernam de gids. „De hoeveelheid electronische instrumenten die daarvoor nodig zijn zouden de spin de omvang geven van een huis! We moeten de instincten dan ook weglaten - en ook andere eigenschappen, die niet ter zake doen. Kijk, in deze afdeling hebben we een prototype ontwikkeld, dat niet groter is dan een vuist. Een wonder van vernuft en technisch kunnen, O.B.B. Het kan waarnemen, er op af springen en doorbijten. Ongelofelijk, niet waar? Ja, we komen er wel! Vooral als geld geen rol speelt". „Ja", mompelde heer Bommel met een groeiende tegenzin. „Ongelofelijk. Knap hoor!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

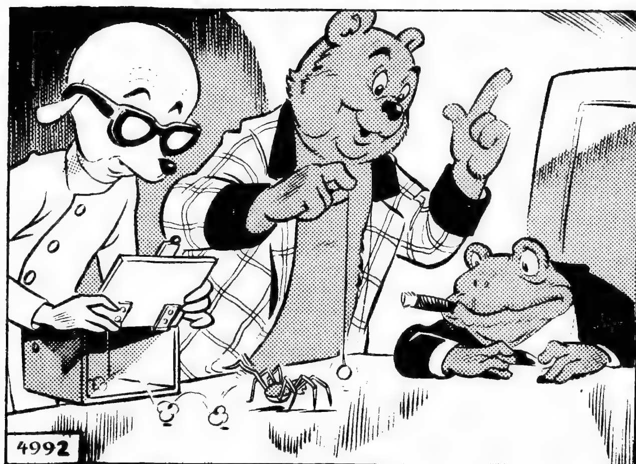

4991. Tom Poes hield zich zo veel mogelijk achteraf en hij zorgde er voor dat heer Ollie hem niet te zien kreeg. „Het moet zijn tijd hebben", zo sprak hij tot zichzelf. „Wanneer ik geduld heb gebeurt er vanzelf wel iets waardoor heer Bommel spijt krijgt van de duit, die hij oneerlijk gewonnen heeft". De bediende Joost was echter uit ander hout gesneden. „Het is prettig", zo sprak hij, op een morgen van de bank komende, „dat heer Olivier een frisse wind door de insectenbestrijding laat waaien. Ik heb daar het volste vertrouwen in, met uw welnemen. Heden heb ik dan ook een aandeeltje D.D.T. gekocht van mijn spaarcenten. Een goede belegging, zei de bank mij. Men is bezig met een nieuwe vinding, en als die slaagt zullen de stukjes aardig oplopen, als u mij toestaat"! „Hm", zei Tom Poes. „Hier is de nieuwe vinding", sprak heer Bommel op dat moment. Hij betrad vol zelfvertrouwen de kamer waar de heer Steinhacker de uitslag van de proefnemingen afwachtte. „Een wonder van vernuft", voegde ingenieur Torgelspitter er aan toe. „Een oneindig ingewikkeld mechanisme, samengebald tot de grootte van een vuist". „Mooi, jongens", gromde de oliekoning. „Laat maar eens kijken. Ik hoop, dat het goed izt. En denk er aan: Niets vertellen, hoor! Vóórdat de zaak bekend wordt heb ik recht op een paar aandeeltjes. Dat heb je me beloofd, O.B.B."! „Aandelen?"

herhaalde heer Olie. „O, die! Best hoor! Maar het gaat toch om de insectenbestrijding en niet om stukjes"?

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

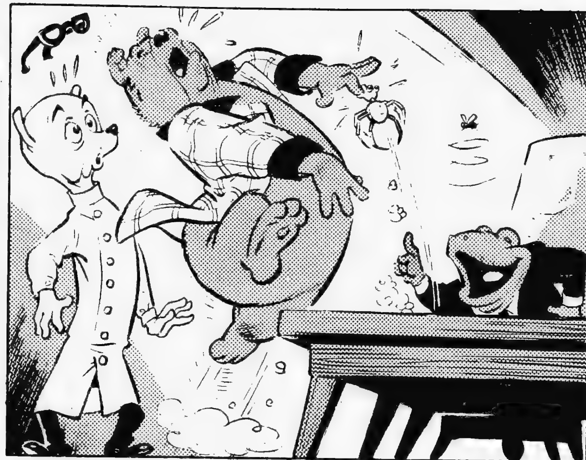

4992. Ingenieur Torgelspitter opende plechtig zijn doosje boven het tafelblad van de olieko-ning. Er klonk een tikkend geluid en onder de ademloze stilte van de omstanders betrad een metalen spin het glanzende houtwerk. „Wat zegt u daarvan"? vroeg heer Ollie trots. „Electri-sche ogen en pulsen en zo"! „Electronische im-pulsen"! verbeterde de geleerde, doch heer Bommel legde hem met een kort gebaar het zwij-gen op. „De oogjes kijken", legde hij uit. „Kijk maar". Zo sprekende bewoog hij een propje aan een draadje heen en weer voor de ogen van het insect. Dit scharrelde tikkend en klakkend over de tafel en hapte er in. „Aardig", sprak de heer Steinhacker die aandachtig had toegekeken. „Heel aardig". „Een wonder van vernuft", riep heer Ollie uit. „Het herinnert mij aan een speel-goed olifantje, dat ik als knaap....." „Spaar me je olifant, O.B.B.", gromde de oliekoning. Hij gluurde uit de ooghoeken naar een lastige vlieg, die om zijn hoofd cirkelde en vervolgde: „We maken hier geen speelgoed, jongen! Daar zit geen zaak in. Ik wil wel eens zien wat je gedrocht met een echte insect doet, want daar gaat het tenslotte om". Bij die woorden schoot zijn hand uit en daar A.W.S. een bekwaam vanger was, hield hij de wriemelende vlieg plotseling tussen de vingers. „Een echt insect", herhaalde hij. „Kan jouw mechaniek dat net zo goed grijpen? Dat is de vraag waar alles om draait"!

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

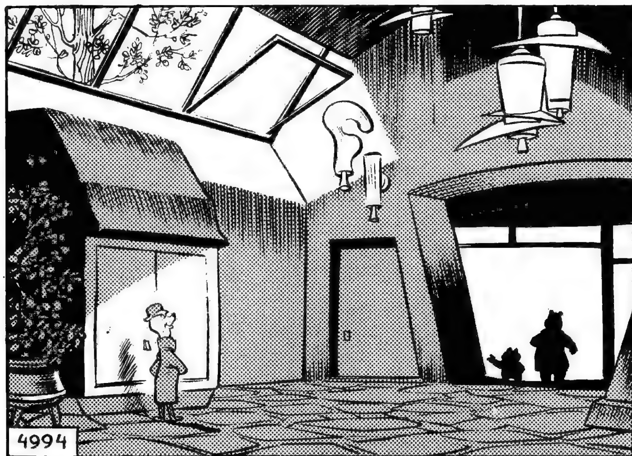

4993. De heer Steinhacker plaatste de gevangen vlieg op het tafelblad. „Nu gaat het er om", prevelde hij. „Kan jou gedrocht dat diertje vangen?" Heer Ollie antwoordde niet. Hij staarde ademloos van het insectje dat zich wat ontdaan de vleugels glad streek, naar de metalen spin. Deze laatste liet besluiteloos de electrische cellen door zijn oogkassen rollen en hief enkele poten op. Het was duidelijk dat hij zich gereed maakte voor een aanval - en terwijl de toeschouwers geboeid toezagen kwam die dan ook. Met enkele scherpe tikken sshoot het mechaniek voorwaarts en beet zich vast in een vinger van heer Bommels linkerhand. De D.D.T. koning stiet een schrille kreet uit en sprong omhoog terwijl de vlieg zich zoemend verwijderde. „Hahaha! Is me dat lachen"! riep A.W.S., zich de tranen uit de ogen wissend. „Die O.B.B.! Wat een humor, hè?" „Het ging even mis", sprak ingenieur Torgelspitter spijtig op de achtergrond. „Maar ik weet zeker...." „Jij weet niks zeker"! hernam de heer Steinhacker, die plotseling bedaarde. „Ik ben de enige, die hier iets zeker weet"! Heer Ollie, die zijn vinger van de spin ontdaan had, begon met bevende hand een zakdoek om het lichaamsdeel te winden. W-wat dan?" vroeg hij beklemd. „W-wat weet u zeker, bedoel ik"? „Ik weet, wat dit grapje heeft gekost", verklaarde de magnaat, enkele papieren tevoorschijn trekkend. „Twee milliard, jongens. Twee milliard florijnen!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

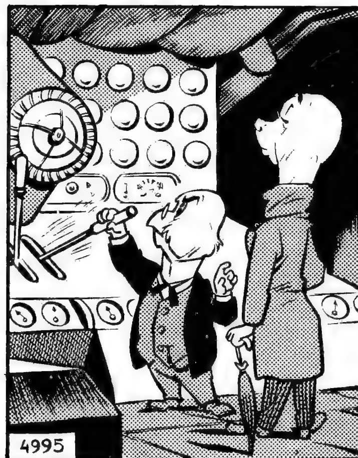

4994. Buiten het vertrek waardde de proefneming met de mechanische spinplaats had plaatstegevonden stond secretaris Steenbreek op orders te wachten. „Is het gelukt", meneer Steinhacker?" vroeg hij. „Kunnen er aandelen worden uitgewisseld?" „Er wordt niets uitgewisseld", sprak zijn werkgeven kort. „Integendeel, er is een crisis in de D.D.T." „W-wat betekent dat?" vroeg heer Ollie, nerveus achter de gastheer aansloped. „Gaat mijn spin niet door? Houden we er mee op, bedoel ik"? „Wat dacht je dan?" roep A.W.S. uit. „We schrijven het het af, jongen. Want als we dat speelgoed van jou zouden verbeteren en het aan de lopende band zouden kunnen maken, dan ging het nog een paar duizend florijnen per stuk kosten". „Betekent dat ...eh... u weet wel?" hernam de secretaris. „Juist!" riep de ander. „Dat betekent, dat het D.D.T.-kapitaal door een fusie gesaneerd moet worden. Schiet op, Steenbreek - en luister goed, O.B.B.! Dit is leerzaam"! „O", prevelde heer Ollie. Hij keek zonder begrip de secretaris na, die zich plechtig verwijderde. „Dit is leerzaam", herhaalde hij. „Ja, ja. Maar wat gebeurt er nu met de insectenbestrijding, als u begrijpt wat ik bedoel?" De heer Steinhacker trad op een kast toe en opende de deur. „We gaan gewoon door met de bestaande bestuivingsmanier", sprak hij kalmerend.

„Die fabrieken moeten toch ook blijven draaien, nietwaar? Nee, dit was een aardigheidje, jongen. Beschouw het maar als leergoed. Zelfs het vak van bovenbaas moet geleerd worden, hahaha!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

4995. De heer Steenbreek repte zich naar het hoofdkantoor van de Rommeldamse Bank en vervroegde zich bij de geldbeheerder. „Er is een crisis in de D.D.T.", sprak hij ernstig. „Het kapitaal moet door een fusie gesaneerd worden, meneer Pletduiter! Orders van A.W.S.!" De ander, die dit reeds had voelen aankomen, verknoeide geen tijd met vragen of ander misbaar. Hij begaf zich onmiddellijk naar het beurscontrôle apparaat en haalde een handle over. „Het is gebeurd", zei hij eenvoudig. „De isolatie is opgeheven, zoat de D.D.T. kan imploderen. Houd de rode streep in de gaten, meneer Steenbreek - en zeg maar ho als het genoeg is". De secretaris antwoordde niet. Hij hield zijn koele blik bevestigd op de onrustig schommelende wijzers van het toestel en liet zich niet afleiden. Ook niet toen er een aangroeiend rumoer in het stille vertrekje doordrong. De geharde geldbediende wist, wat er gebeurde; het grote geld trok het kleine geld aan. De gangen van het bankgebouw waren dan ook al spoedig overspoeld met rinkelende munten en fladderende bankbiljetten die zich in de richting van de D.D.T. kluis bewogen en er was niemand, die het gebeuren kon tegenhouden. Voor de oplettende lezertjes van deze geschiedenis is het niets nieuws, want die hebben het al eerder gezien. Maar de bediende Joost, die juist eens kwam vragen hoe het met zijn aandeeltje stond, keer ontdaan naar de paniek, die zich voor zijn ogen ontvouwde. „Er is een crisis in D.D.T.", verklaarde de portier, desgevraagd. „Wij hier, op de bank, zagen het al een poosje aankomen en ik heb mijn portemonnaie veilig thuis gelaten. Maar er zijn héél wat lieden, die nu hun geld verliezen".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

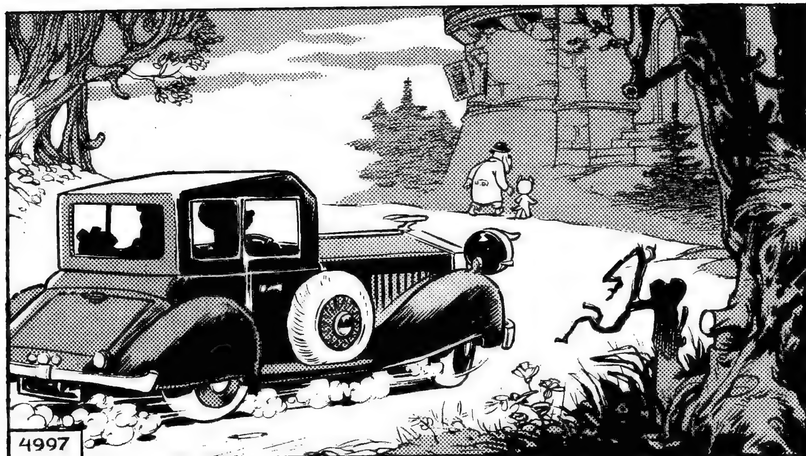

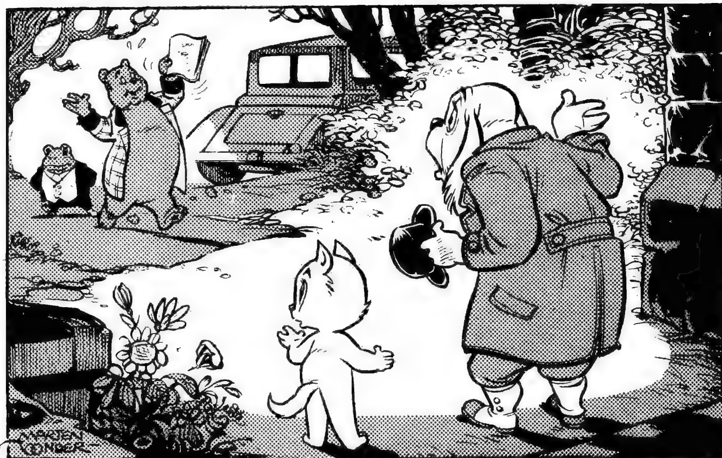

4996. Joost keerde de Bank de rug toe en begaf zich verslagen huiswaarts. „Een crisis in de D.D.T.", prevelde hij terwijl hij door de herfstige dreven naar Bommelstein liep. „Ik weet niet, wat dat precies betekent. Ik ben slechts een eenvoudig werknemer, wanneer men mij toestaat. Maar ik begrijp wel, dat mijn spaarcentjes weg zijn. Het is héél droevig. Jarenlang heb ik mij drank- en rookgenot ontzegd, ik heb gepot en gespaard om iets opzij te kunnen leggen voor moeilijke tijden - en nu ben ik alles kwijt. Alles, als ik zo vrij mag wezen". „Wat betekent dit nu?" vroeg heer Ollie, die niet ver vandaar dezelfde zorgen had. „Ben ik alles kwijt? Al mijn geld, bedoel ik?" „Onzin", mompelde de heer Steinacker, die afwezig in zijn kast stond te rommelen. „Iemand van de bovenste tien raakt nooit zijn geld kwijt, jongen. Een bovenbaas zuigt gewoon weer nieuw kapitaal aan". „O", hernam heer Bommel onthutst. „Hoe moet ik dat dan doen? Dat zuigen, als u begript wat ik bedoel?" „Zeur niet!" riep de magnaat geprikkeld uit. „Je praat als een onvermogende. Het aantrekken doet Steenbreek wel voor ons; maar wij moeten de grote lijn in de gaten houden". „Ik zie geen lijn", begon heer Ollie klagend, doch A.W.S. viel hem in de rede. „Je bent nog een beginner", sprak hij. „Die insectenverdelging was te moeilijk voor je, dat is duidelijk. Geef de D.D.T. maar weer terug; dan zal ik je het Generale Energie Syndicaat geven. Dat loopt vanzelf". Zo sprekende duwde hij zijn gast een dikke bundel papieren in de handen.

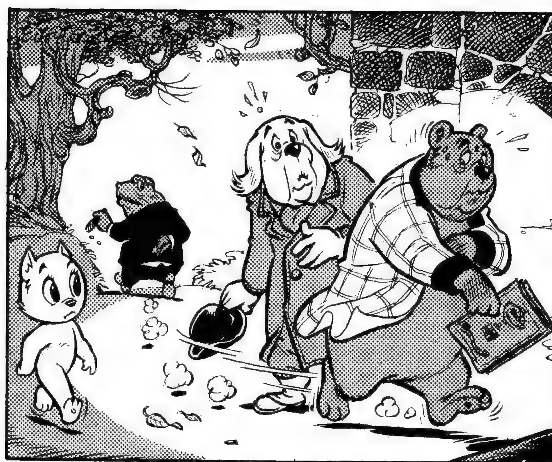
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

4997. Nadat heer Bommel zijn D.D.T. had ingeruild tegen aandelen van het Generale Energie Syndicaat bracht de heer Steinhacker hem in zijn auto naar huis. „Je treft het, jongen" sprak de magnaat. „Die energie-stukjes staan goed. Geen wonder; er is juist een nieuwe energiebron gevonden; het solium, je weet wel". „Solium?" herhaalde heer ollie onthutst. „Wat is dat?" „Solium is een nieuw element", hernam de ander. "Eén gram Solium geeft genoeg energie om een wereldstad gedurende een jaar van kracht te voorzien. Geweldig, niet?" „Ja, geweldig!" gaf heer Bommel lusteloos toe. „Hé, wie lopen daar"? „Het is", vervolgde de oliekoning, „praktische energie uit niets! Geen walmende schoorstenen meer; geen geknoei en gedoe; je zit goed, O.B.B.!" „Ja, ja ik zit goed", prevelde heer Bommel. „Kijk, daar lopen Joost en Tom Poes. Ze zien er gedrukt uit, als u begrijpt wat ik bedoel". A.W.S. wierp een gehinderde blik uit het raampje. „O, die?" mompelde hij. „Onvermogenden. Hebben zeker een strop gehaald. Ach ja, dat soort is tijd de dupe, de stakkerds. Maar, zoals ik zei....." Heer Ollie luisterde echter niet meer. De auto had halt gehouden voor Bemmelstein en hij sprong met gemaakte opgewektheid naar buiten terwijl hij met zijn papieren zwaaide. „Kijk eens wat ik hier heb!" riep hij reeds van verre. „Synidcale Energie Aandelen, jongens! Die zin heel wat berer dan D.D.T.; wat jullie?" Joost wendde zich langzaam om en keek bedroefd naar zijn meester. „Gefeliciteerd, heer Olivier", sprak hij mat. „Ik voor mij had alleen maar D.D.T. En nu heb ik niets meer, met uw welnemen".

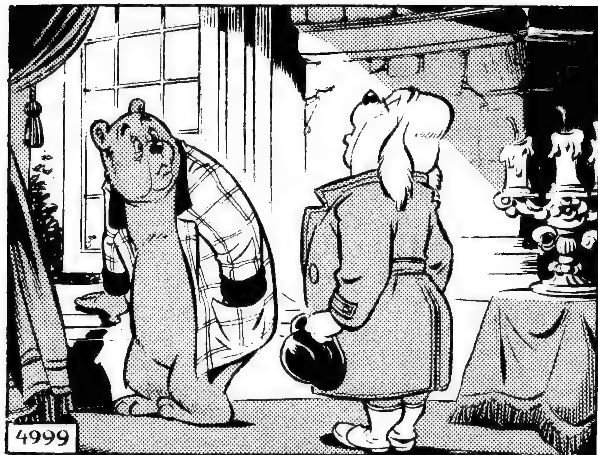

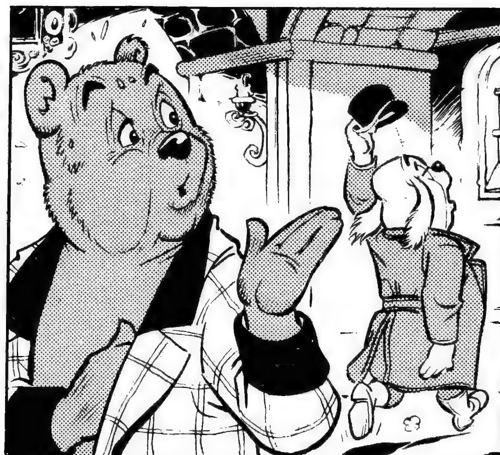
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

4998. Heer Bommel wierp een schichtige blik op zijn trouwe bediende. „Had jij D.D.T. aandelen?" vroeg hij. „Hm, dat is nu toch jammer. Ik bedoel, die zijn gefuneerd. Aangezogen door een Sanatie, als je begrijpt wat ik bedoel...." „Ik heb nu niets meer", prevelde Joost. „Al mijn spaarcenten zijn weg". „Door mijn schuld"! hernam heer Ollie bewogen. Hij trok zijn protefeuille en voer voort: „Maar dat gaat niet, jongen. Ik zal je de schade vergoeden, hoor. Geld speelt geen rol voor een heer. Kijk, hier heb je ...." „Eén ogenblikje", sprak de heer Steinhacker. „Dat gaat niet, jongen. Geld speelt de hoofdrol: leer dat van mij. Geen schenkingen aan onvermogenden! Dat zou de geldmarkt in geveaar brengen, begrepen? Onthoud het dan!" Na deze woorden wendde hij zich om en stapte terug naar zijn automobil. „Pas op, als ik het merk!" riep hij nog voordat hij door de wegkromming aan het gezicht onttrokken werd. Heer Bommel zakte in - en terwijl hij zijn portefeuille weer in zijn jas liet glijden liep hij haastig naar de stoep. „'t Spijt me, Joost", mompelde hij bij het passeren. „Het gaat niet. Het zou de geldmarkt in gevaar brengen". De bediende Joost liet getroffen de opgeheven arm zakken en keek zijn werkgever met gemengde gevoelens na. „Zéér, zéér betreurenswaardig", sprak hij met dunne lippen.

„Ik zal genoodzaakt zijn om mijn ontslag aan te bieden, als ik zo vrij mag wezenM. „Meen je dat?" vroeg Tom Pos. „Ja, zei Joost. „Niet om het geld, jonge heer. Daar zou ik overheen stappen. Maar omdat geld nu een hoofdrol speelt voor heer Olivier. Kijk, dat schokt me, met uw welnemen".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

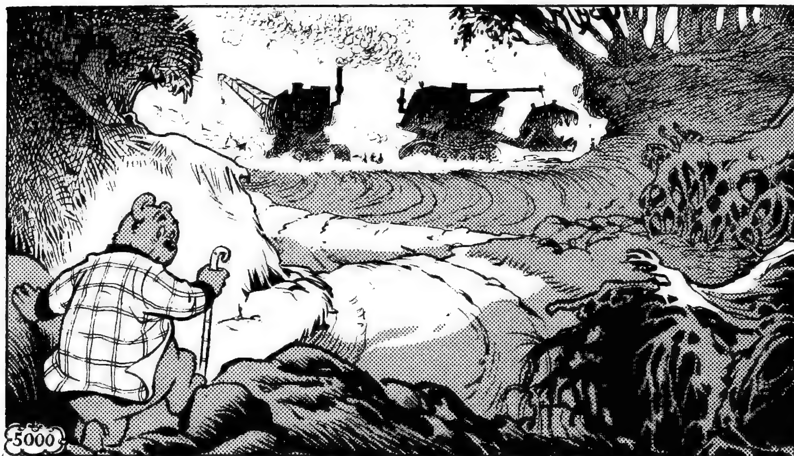

4999. De bediende Joost betrad met stille tred de kamer waar de late herfstzon door het open venster zeefde. In het licht daarvan toefde heer Ollie, in zorgelijke gedachten verdiept. „Excuseer, heer Olivier", sprak de knecht, eerbiedig de hoed lichtend, „heb ik u goed verstaan, met uw welnemen?" „Ik weet niet", prevelde heer Bommel opschrikkend. „Ik weet het niet, bedoel ik. Wat heb je eigenlijk verstaan, als je begrijpt wat ik bedoel?" „U begrijpt me best", hernam de bediende. „U wilde mij een schadevergoeding geven. Voor mijn D.D.T. aandeel, dat u verknoeid hebt, als ik zo vrijmoedig mag wezen...." „O, dat", zei heer Ollie. Hij tastte in zijn binnenzak; doch wierp een schichtige blik uit het raam toen het geluid van een vertrekkende auto plotseling naar binnen sloeg. „Het gaat niet", prevelde hij terwijl een zenuwtrekje zijn wang bewoog. „Het spijt me, Joost. Het zou eh.... het zou de geldmarkt in gevaar brengen, zegt A.W.S. En daar houd ik me aan. A.W.S. is mijn beste vriend. Helpt me altijd en zo. Geloof me, dit doet me meer pijn dan jou". „Zeer wel", zei de ander koel. „Dan ziek ik mij genoodzaakt mijn ontslag te nemen. Sta mij toe u succes te wensen op de geldmarkt. Vaarwel, heer Olivier". Na deze woorden verliet hij de kamer en zijn gewezen werkgever staarde hem verblekend na. „M-maar ik méén niet!" riep deze bijna schreiend.

het doet me echt meer pijn dan jou". Joost was echter reeds verdwenen en de enige die hem hoorde was Tom Poes, die buiten stond. „het gaat [illegible]keerdM, mompelde hij. „Heer Ollie zit in de narigheid en dat komt van die ongelukkige weddenschap. Ik moet iets doen; maar wat?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

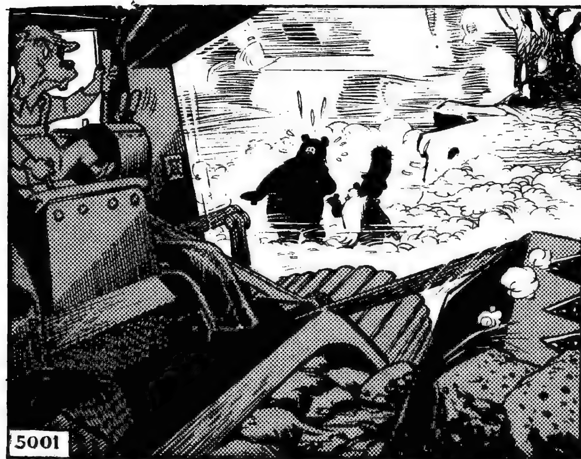

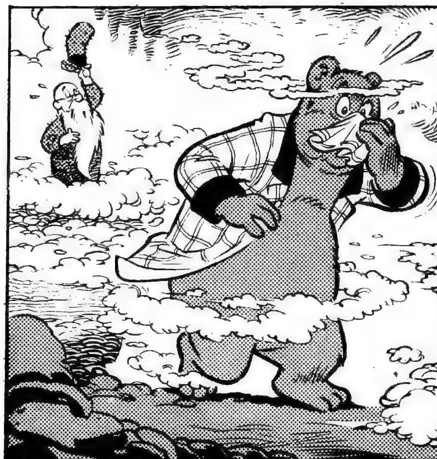
5000. Heer Ollie zette zich over zijn neerslachtige stemming heen. Hij nam een stok uit de paraplustandaard en begaf zich op weg naar het terrein waar het nieuwe element Solium gewonnen werd. „Het is toch werkelijk héél mooi wat men met geld kan doen", zo prevelde hij onder het voortgaan. „Denk eens aan; één gram Solium levert voldoende energie voor heel Rommeldam. Een jaar lang. Dat is toch prachtig? Ach, ik moet me niets aantrekken van de onaardige dingen, die onvermogenden tegen me zeggen. Ik moet dapper voortgaan op mijn eenzaam pad".

„Zo sprekende sloeg hij een blik om zich heen en nu viel het hem op, dat hij zich door een woestijn bewoog, die vroeger echter geen woestijn was.

Omgewoelde en gescheurde aarde sterkte zich tot aan de horizon uit en het gaan werd bemoeilijkt door vernietigde rotspartijen en omgevallen woudreuzen. Nu werd ook zijn aandacht getrokken door monsterachtige machines die zich aan de einder brullend bezig hielden met het verpulveren van de grond. „Welkom"! riep de geleerde, die de leiding van het werk had. Hij had de naderende Energie-koning opgemerkt en kwam hem nu halverwege tegemoet. „Een grootmaardige arbeid, wat?" vervolgde hij. „Komt mede en neemt alles rustig inogenschouw. Het zal u gevallen!" „J-ja", stamelde heer Ollie wiens ademhaling bemoeilijkt werd door de dichte stofwolken, „Maar w-wat g-gebeurt hier eigenlijk?" „Wij gewinnen der Solium", verklaarde de professor. „De bodem is hier zeer rijk met dit element begiftigd. „Twee vierkante kilometers vermalen landschap leveren reeds een gram Solium op!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

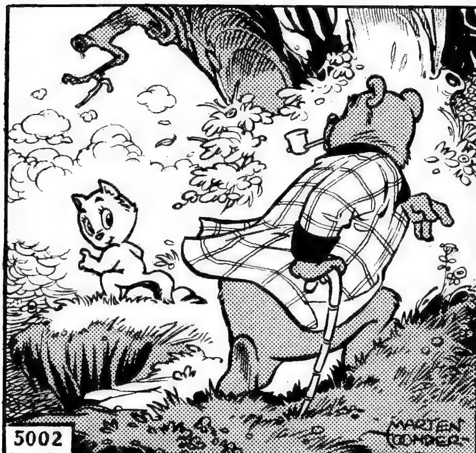

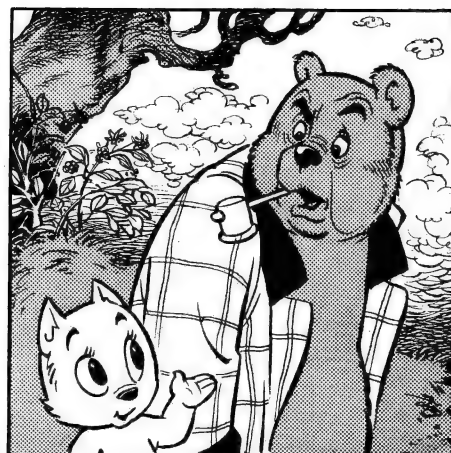

5001. Heer Bommel wierp een bewogen blik om zich heen. Opstijgende stofmassa's benamen hem het uitzicht en een langstrekkende machine deed hem op de benen trillen. „Vroeger..." zo riep hij boven het gedaver uit, „eh... vroeger was hier toch een b-bos? Een st-statig eikenwoud?" De professor knikte glimlachend. „Ja", gaf hij toe. „Allerhand wild bomengroei. Maar daaronder zat een rijke laag, dat ontdekten wij in der laboratorium. Wij hebben Mammoetschuivers ingezet – en die maken korte metten met der struikgewas". Zo sprekende wees hij op het voertuig, dat voor hen halt gehouden had en dat nu onder donderend geknal en schokkend beweeg een geweldige slot aarde en rotsen tot zich nam. „Der Mammoet-schuiver vermaalt de zaak tot pulp!" schreeuwde hij met een geoefende keelstem. „Der pulp wordt geschud onder magneten waaraan der Solium als een gans fijne aanslag blijft kleven. Een gram per dubbele kwadraad kilometer! Grootaardig, wat?" „J-ja!" stamelde heer Ollie. Hij wilde meer zeggen, doch een benauwde hoestbui sneed hem de adem af. Met een flauwe groet wendde hij zich om en liep heen om wat frisse lucht te zoekenb. „Toch machtig, die techniek", dacht hij, terwijl hij onder piepend gereutel een afgegraven heuvel naderde. „Eén gram Solium... een jaar energie... Dat is grootaardig, bedoel ik... Uche, uche, oempfs..." Het geluid van zijn nadering trok de aandacht van een toeschouwer, die aan de bosrand naar het ontginningswerk zat te kijken – en die op het zien van de paars aangelopen energiekoning bezorgd het hoofd schudde.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

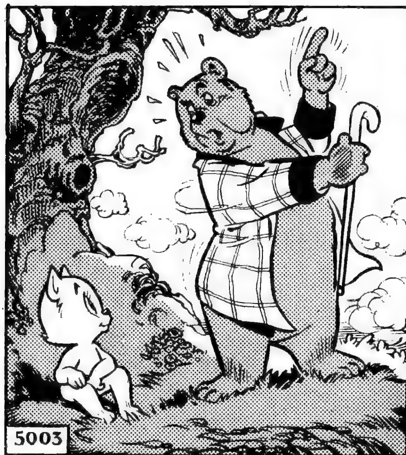

5002. Heer Bommel beklom hoestend en piepend de heuvelrand en nu viel zijn betraand oog op Tom Poes, die hem over de schouder aankeek. „Wat zal ik doen?" vroeg de energie-magnaat zich verward af. „Doorlopen of groeten? Of wat?" „Dag heer Ollie", zei Tom Poes vriendelijk. Heer Bommel ademde opgelucht op. „Dag jonge vriend", zei hij dankbaar. „Mooi weertje, hè? Hierboven bedoel ik. Ik bedoel, boven de wolken schijnt de zon, zoals mijn goede vader altijd zei.." „Ja", zei Tom Poes, de vlakte hier beneden is een beetje stoffig". Heer Ollie zakte ineen. Verschillende opmerkingen streden in hem in de voorrang. Het viel hem echter moeilijk om de juiste toon te vinden. „Tja", prevelde hij tenslotte. „Men moet wat voor de vooruitgang overhebben!" Tom Poes zweeg en daarom vervolgde heer Bommel met verheffing van stem: „Weet je, dat uit twee vierkante kilometers landschap één gram solium..." Hij brak af, want dit leek hem plotseling niet de juiste benadering. „Weet je", hernam hij, „dat één gram solium een stad een heel jaar van energie kan voorzien?" „O ja?" zei Tom Poes. Er viel een stilte en heer Ollie slikte moeilijk. „Zeg het maar ronduit!" riep hij driftig. „Zeg maar, dat je me een natuurvernieler vindt!" „Vindt u?" vroeg Tom Poes. „Nee!" riep de bovenbaas, „nee, dat vind ik niet! Dat vind hij, als je begrijpt wat ik bedoel". „Nee, dat begrijp ik niet", zei Tom Poes hoofdschuddend. „Ik heb toch niets gezegd?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

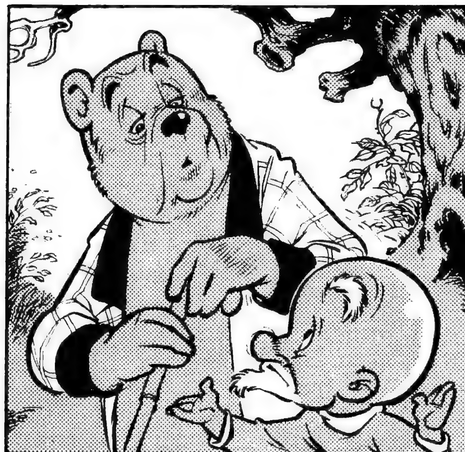

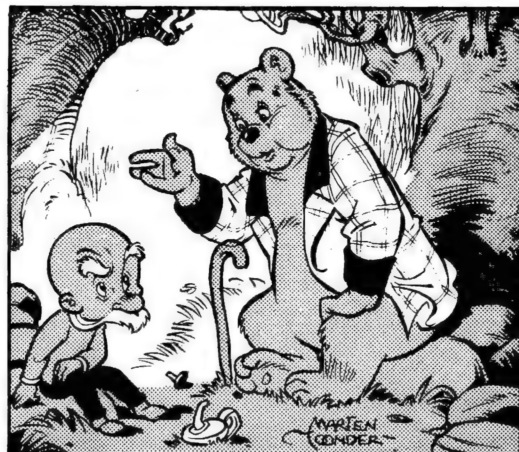
5003. Aan de voet van de heuvelrand klonk het aanzwellende gebrul van een Mammoet-schuiver en een dichte stofwolk dwarrelde omhoog tot bij de boom waar Tom Poes zat. „Eén gram solium!" riep heer Ollie boven het gedaver uit. „Genoeg energie voor een jaar! Geen walmende schoorstenen meer... Uche, uche!" „Dat is fijn", zei Tom Poes. „Wat jou valt niet te praten!" schreeuwde heer Bommel tussen een hoestbui door. „Je bent jaloers. Dàt is het?" Met die woorden wendde hij zich om en stampte heen, in de richting van het bos. Het tumult van de Solium-winning was al spoedig niet meer te horen en slechts de wind in de bladeren verbrak de stilte, die hier sinds eeuwen heerste. De boosheid van de eenzame wandelaar maakte plaats voor een diepe neerslachtigheid. „Er is niemand die mij begrijpt", zo prevelde hij. „In stilte ben ik bezig de weldaad van de Solium over de wereld te verspreiden – door mij stijgen de Mammoet-aandelen en hebben vele Mammoet-Schuiver bestuurders werk – en wat doet men? Men noemet mij een natuurvernieler! Het is wel bitter!"

„Vóór hem vloog plotseling een hamertje door de lucht. Het viel ritselend in de herfstbladeren, waar het gevolgd werd door een tangetje en enige schroeven. „Wat is dat?" vroeg heer Ollie zich onthutst af. „Waar komen die gereedschappen vandaan?" Hij hield de pas in en keek zoekend rond. Zodoende viel zijn blik op een oude boom, die een groot gat tussen de wortels had – en nu zag hij, dat uit deze opening allerlei instrumentjes naar buiten geworpen werden...

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

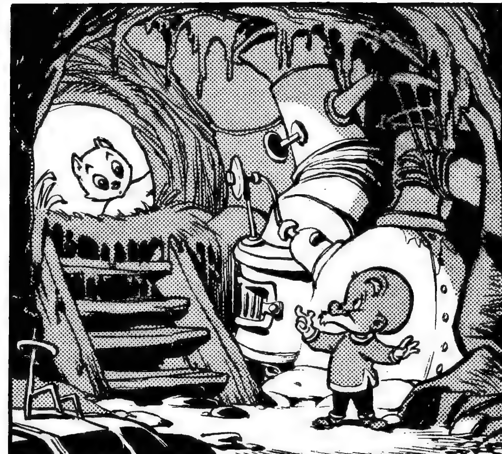

5004. Heer Bommel bleef voor het gat in de boom staan en boog zich nieuwsgierig voorover. Daar binnen bewoog zich iets en nu stad een klein, bejaard ventje het hoofd uit de stam. „Kwetal!" riep heer Ollie verrast. „De breinbaas!" „Och nee", zei het mannetje verlegen. „Geen breinbaas. Waarom u mij zo noemt, weet ik niet. Ik heb maar een heel klein denkraampje, vergeleken bij het uwe. Ik begrijp het allemaal niet zo goed". „Wat begrijp je niet?" vroeg heer Bommel, die zijn gedrukte stemming voelde opklaren. „Ik begrijp niet, wat er gebeurt", legde Kwetal uit. „De woestijn nadert - en daarom ben ik bezig te verhuizen. Maar waarom? „Weet u ook waarom men bezig is de natuur te vermalen? U weet zo veel". „Och ja", zei heer Ollie gevleid. „Dat kan ik toevallig wel uitleggen. Kijk, het zit zo". Hij ging op een steen zitten en zocht zorgvuldig naar de juiste woorden. „Kijk", hernam hij, „hier in de natuur wordt Solium gevonden. En één gram Solium...." „Wat is Solium"? vroeg en ander. „Solium", verklaarde heer Bommel, „is eh....wel, het geeft energie, als je begrijpt wat ik bedoel. Eén gram solium geeft genoeg energie voor een jaar. Voor een hele stad. Geweldig, hè?" „Heel geweldig!" gaf het grijsaardje toe. „Nou! Is een gram veel?" „Nee, juist héél weinig", zei heer Ollie trots. Maar tot zijn verbazing liet zijn toehoorder nu moedeloos het hoofd hangen. „Dan begrijp ik het niet", zei hij treurig. „U hebt zo'n reusachtig denkraam. Wat voor u weinig is, is voor mij veel. Want het bos hier beneden is vermalen en ik vond het een gróót bos!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

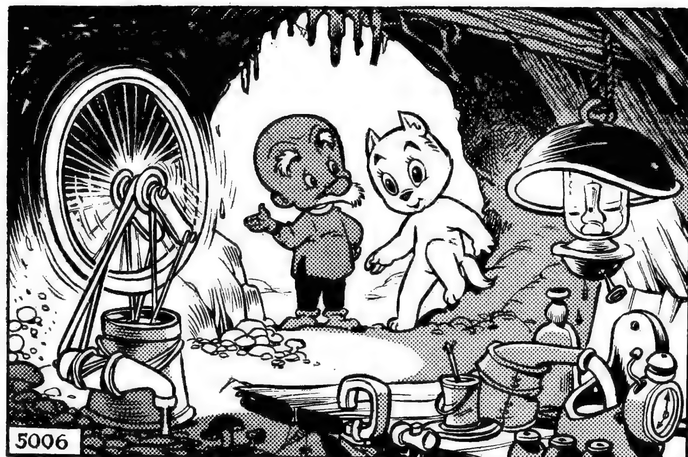

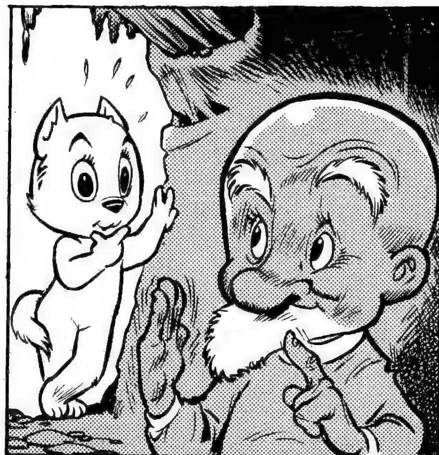
5005. Kwetal trok zich moedeloos in zijn boomstam terug. „Ik begrijp het niet", zei hij terneergeslagen. „Maar als u zegt, dat de woestijn goed is, dan is hij natuurlijk goed. Wat is het ongerief van een dwerg tegenover het machtige gebeuren?" „Zo moet je het niet zien", zei heer Ollie zwakjes. „Ik bedoel.... en.... acht wat bedoel ik eigenlijk?" Hij zuchtte en stond lusteloos op om weg te gaan. „Komt u niet even binnen?" vroeg het ventje. „Ik heb hier beneden een futvoeder gemaakt die eeuwig kan draaien. Het is maar dom werk, maar als u het soms wilt zien...."

„Ach nee", zei heer Bommel, „een andere keer graag. Mijn hoofd staat er nu niet naar". Hij slofte groetend heen en liet het mannetje alleen tussen de wortels achter. „Ach ja", prèvelde het mistroostig. „Wat is zulk knutselwerk in het reusachtige denkraam van Bommel? Ik kan beter verder gaan verhuizen...." Op dat moment kwam Tom Poes vanachter de boom te voorschijn. „Dag Kwetal", zei hij, „mag ik je knutselwerk eens zien? Toevallig hoorde ik net wat je tegen heer Ollie zei - en ik wil graag weten, wat een futvoeder is". De grijsaard leefde op. „Kom binnen, kom binnen", riep hij terwijl hij zich naar binnen liet zakken. „Denk om het trapje en let niet op de rommel. De gnat staat in de weg en de natelaar hangt uit elkander. Dat komt van de verhuizing. Maar de futvoeder werkt nog".

„Wat is het eigenlijk?" vroeg Tom Poes, die voorzichtig naar binnen klom. „O, heel gewoon' verklaarde de ander. „Een eeuwig-beweger, je weet wel. Zo'n wiel, dat altijd blijft draaien. Kijk maar".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

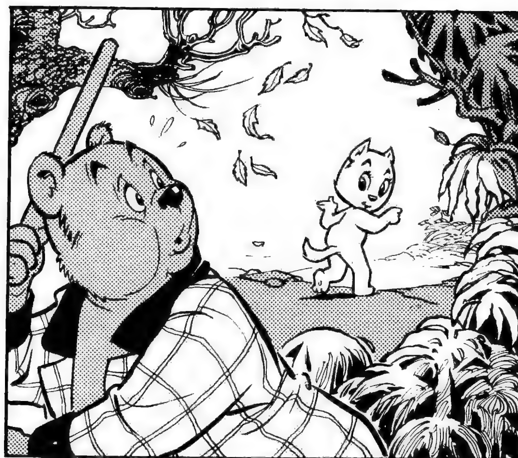

5006. Kwetal ging Tom Poes voor naar een onderaardse ruimte waar tussen allerlei vreemd gerief een wiel stond te draaien. „Dat is hem", zei het ventje. „Een futvoeder, die eeuwig kan bewegen. Het is maar een knutseltje, natuurlijk - maar wel leuk, he?" Tom Poes antwoordde niet direct. Hij keek verbaasd naar het snorrende toestel en liep er onderzoekend om heen. „Eeuwig bewegen, hè?" mompelde hij. „Hoe kan dat?" „O, heel gewoon", zei de oude achteloos. „Je doet gewoon een slangetje aan de gnom en dat steek je in de grond. Dan trekt de zapl vanzelf omhoog zodat het wieltje gaat draaien. Makkelijk hoor, zo'n altijd draaiend wieltje. Je kunt er van alles mee doen; water uit een put scheppen en... ach, ik weet niet wat allemaal. Ik heb maar een klein denkraam. Bommel zou wel meer dingen weten...." „Hm", zei Tom Poes, „ja, misschien wel. Tjonge, dat is nog heel iets anders dan zijn Solium! Zou het ook werken, wanneer het zo groot was als een huis?" „Als een huis?" herhaalde Kwetal verbaasd. „Dat zou vreselijk veel fut geven. Het kan wel, hoor. Hij werkt altijd, wanneer het slangetje goed in de grond steekt. Maar waarvoor heb je zoveel fut nodig?" „Voor een stad bijvoorbeeld", zei Tom Poes. „Een reusachtige futvoeder zou alle energie kunnen geven zonder dat er landschappen voor vermalen moeten worden". Met die woorden nam hij haastig afscheid van de dwerg en repte zich naar buiten. „Je hoeft niet te verhuizen, riep hij nog, voordat hij over de heuvel verdween. „Ik zal zorgen, dat de woestijn niet verder komt".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

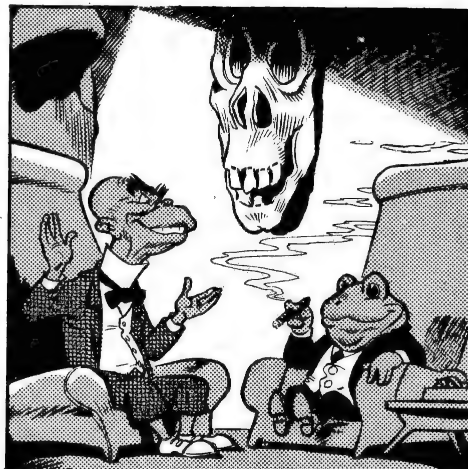

5007. Heer Bommel was bezig op ongeschoolde wijze de herfstbladeren aan te harken. „Het helpt niet”, dacht hij moedeloos. „Bij ieder windje vallen er meer. En het waait maar, ach dit is geen werk voor een heer van mijn stand; ik wilde maar, dat Joost weer terug was. Het leven van een bovenbaas is moeilijk als hij alleen is....”

Op dat moment passeerde er een wandelaar. De energie-koning keek op en toen hij zag dat het Tom Poes was, onderdrukte hij een groet en zuchtte. „Een bovenbaas is altijd alleen”, prevelde hij tobberig. „Met minvermogenden mag hij niet omgaan. Dat zou het geldwezen in gevaar brengen, zegt A.W.S. Maar....” „Dag heer Bommel”, zei Tom Poes. „Dag jonge vriend!” zei heer Ollie oplevend. „Kom je even binnen? Dan zal ik thee zetten”. Doch Tom Poes schudde het hoofd. „Een gram Solium geeft veel energie”, zei hij terloops. „Maar ht kost een groot stuk natuur”. „Ik weet het!” mompelde heer Bommel. „Ik weet het. Maar een kopje thee...” „Daarnaast heb ik met Kwetal gesproken”, hernam Tom Poes. „Die heeft een toestelletje dat eeuwig kan draaien; op niets. Leuk hè?” Hij knikte vriendelijk en hervatte zijn wandeling zodat heer Ollie opnieuw alleen was. De bladeren vielen ritselend om hem heen; maar de energiemagnaat had geen aandacht meer voor het herfstgebeuren. Er was een trek op zijn gelaat verschenen die van diep nadenken getuigde en hij leunde zwaar op zijn hark. „Eeuwig draaien”, sprak hij stil tot zichzelf. „Op niets. Maar dan.... Wacht eens! Bedoelt de jonge vriend soms. Natuurlijk! Ik begrijp al wat hij bedoelt!”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

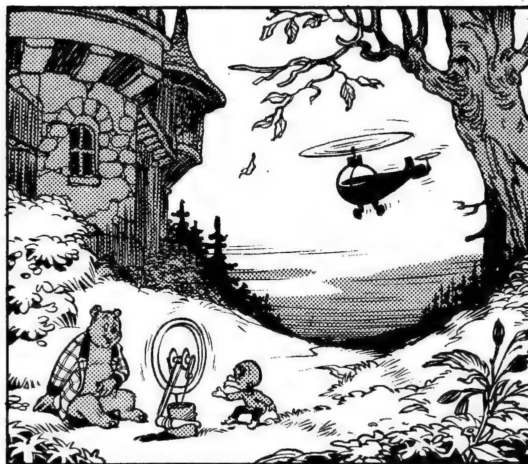

5008. De oliekoning Amos W. Steinhacker was teruggekeerd naar zijn woning in de Gouden Bergen. Die dag had hij zich de tijd gekort door het uitwisselen van enige aandelen met de plof-fiesmagnaat Grind en nu zaten de beide heren een weinig uit te blazen. „Die Solium!" sprak de laatste. „Daar zie ik wat in. Ik moet de motoren een beetje omgooien, dat spreekt. Maar ze blijven in de markt, of ze nu op benzine of op Solium draaien. Een beetje reorganiseren en saneren; dat loopt vanzelf. Maar jij zit er nast, A.W.S.! Jij kunt met je olie bollen gaan bakken". nHij begon smakelijk te meesmuilen, doch de ander liet zich niet uit het veld slaan. „Ach", zei hij achteloos. „Men moet twee vierkante kilometers aarde vermalen voor één gram Solium. En de Mammoet-schuivers die dat werk doen lopen op olie! Voorlopig nog wel, tenminste". „Maar niet lang meer", hernam de heer Grind monkelend. „Over een maand geef ik geen plof meer voor jouw stukjes". „Een maand is genoeg jongen", zei A.W.S. van achter zijn sigaatje. „In vertrouwen gezegd; ik heb de zaak onder controle. De Solium is in handen van die nieuweling O.B.B.; de broddelaar met spinnen, je weet wel. Als hij genoeg voorraad heeft ruil ik mijn olie tegen zijn energie. Weet hij veel?" „Heel goed!" riep N.G. en hij barsste in een gorgelend gelach uit. „Haha, die spinnen!" kon men horen proesten. „Dat was..." Hij viel plotseling sil en een dodelijke bleekheid overtoog zijn trekken. „Die spinnen!" kon men horen proesten. „Dat was..." Hij viel plotseling stil en een dodelijk bleekheid overtoog zijn trekken. „Die spinnen", prvelde hij ontdaan. „O.B.B.... zei je?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

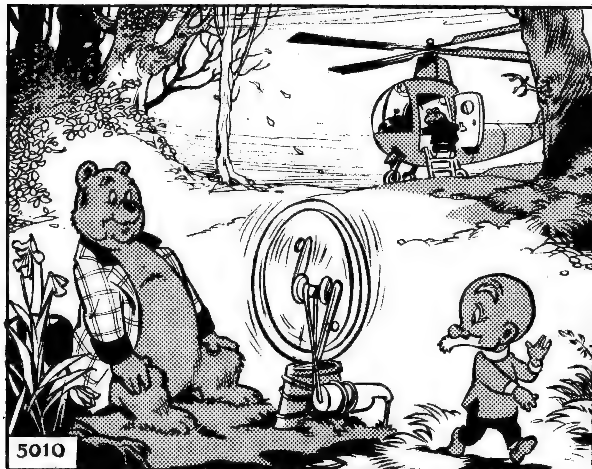

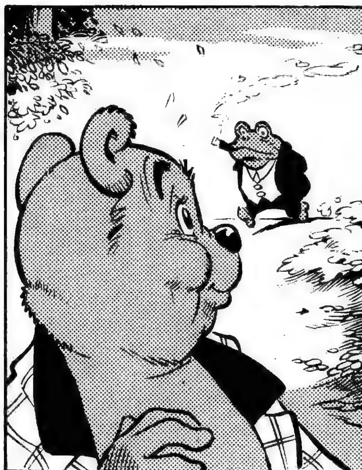

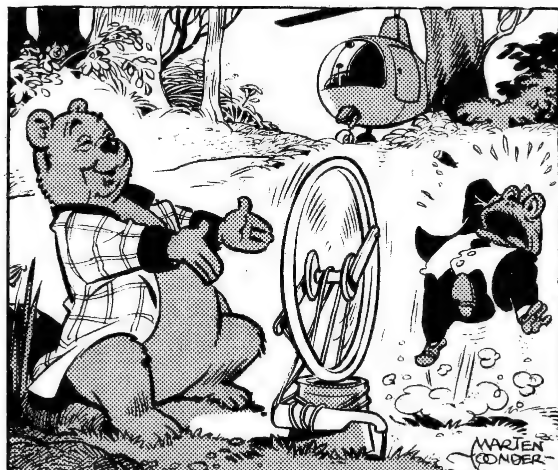
5009. De motorkoning Grind sprong plotseling uit zijn stoel omhoog alsof hij door een wesp gestoken was. „Wàt zei je?!" riep hij met overslaande stem. „Wie heeft de Solium? Wie heeft de energie-aandelen?" „O.B.B.", verklaarde Steinhacker bedremmeld. „Die nieuweling, je weet wel. Een ongevaarlijke broddelaar..." „Ja, ja, die van de spinnen!" tierde de ander. „Die spinnen hebben mij mijn maaimachine gekost.

Die knoeier is tot alles in staat. Niets is hem heilig!" „Ach kom", suste de oliemagnaat geschrokken. „Je overdrijft, N.G. Het gaat om het spel en iet om de knikkers, want wij hebben alle knikkers. En het spel was vermakelijk, zeg nu zelf!" Doch de heer Grind zag het anders. Hij was één van die spelers, die niet tegen zijn verlies kon - en daarom riep hij in grote drift: „Houd die O.B.B. in de gaten! Zit daar niet, sukkel! Als er iets met de Energie verkeerd gaat zitten we fout! Vooruit! Er op af!" „A.W.S. gaf zich gewonnen. In zijn hart was hij ook niet geheel gerust en daarom besteeg hij zuchtend het hefschroefvliegtuigje, dat altijd tot dit doel gereed stond. Niet lang daarna kon men het toestel op het grasveld achter Bommelstein zien landen; doch daar dit weinig gerucht maakte trok het niet de aandacht. Heer Bommel had het trouwens te druk om op zijn omgeving te letten. Hij zat oplettend dat Kwetal op zijn verzoek op het gazon had neergezet en staarde naar het zacht snorrende wiel.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

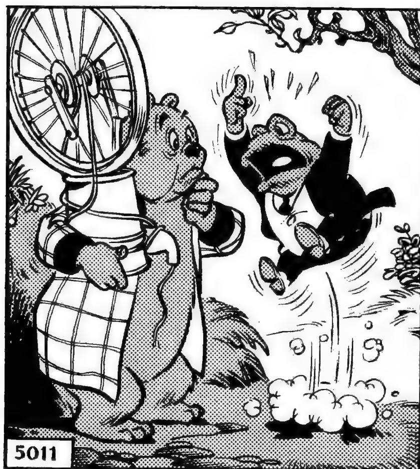

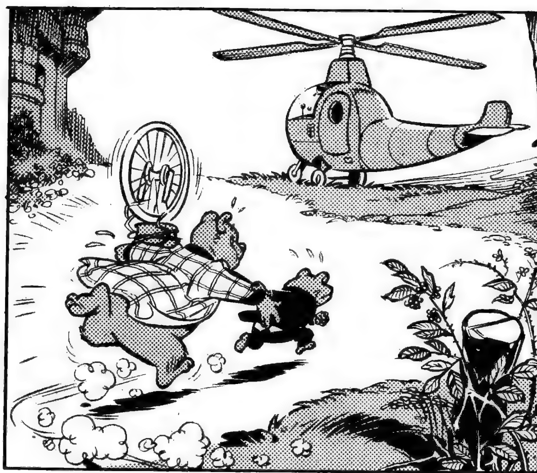

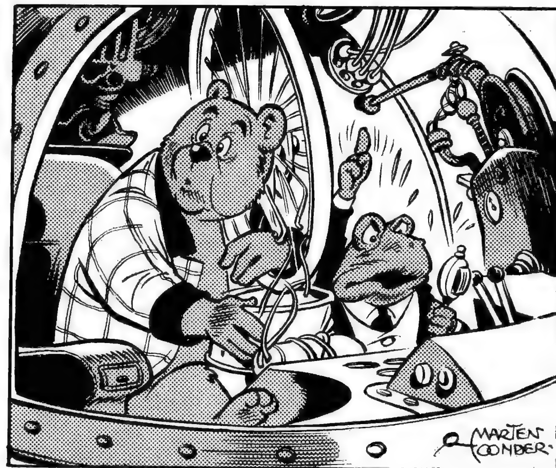

5010. Heer Bommel staarde in grote bewondering naar het wieltje, dat daar zacht snorrend stond te draaien. „Wat aardig!" prevelde hij. „Blijft het nooit stilstaan?" „Nee", zei Kwetal. „Waarom zou het? Zolang het slangetje in de grond steekt trekt er zapl in de gnom. Dan gaat het altijd maar door, zolang de aarde draait. Waarom weet ik niet; ik heb maar een klein denkraampje. U zult dat beter begrjpen". „Ja, ja", momeplede heer Ollie. „Naturlijk. Het is mooi hoor!" „Dank u wel", hernam het ventje opstaande. „Nu u mag de futvoeder hebben. Wilt u dan de woestijn tegenhouden?" Heer Bommel knikte afwezig, zodat Kwetal gerustgesteld afscheid nam en over een heuveltje verdween. De nieuwe eigenaar van het toestelletje bleef niet lang alleen, want daar naderde de oliekoning Steinhacker reeds met driftige tred. „Ik kom eens kijken, jongen!" riep hij al van verre, „hoe gaat het met je Generale Energie Syndicaat? Eh... wat heb je daar?" „Een futvoeder", zei heer Bommel met een brede glimlach. nLeuk hè? Weigert nooit". Het gelaat van de magnaat bewolkte. „Een wat?" vroeg hij met schorre stem. „Wat is dat? Loopt het op Solium?" nO nee", hernam heer Ollie. „Dit is veel beter! We kunnen die Solium wel vergeten, A.W.S. De futvoeder loopt op niets! Zolang het slangetje maar in de grond steekt en de aarde draait, als u begrijpt wat ik...." Hij zweeg plotseling toen de ander een rauwe kreet uitstiet. Het werd hem duidelijk, dat de heer Steinacker aan een grote ontroering ten prooi was.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5011. „Stop dat!” kreet de heer Steinhacker, heftig bewogen. „Dat deugt niet! Dat is tegen de orde der dingen!” Heer Ollie staarde onthutst naar de nerveuze geldmagnaat en stond op. „Wat?” vroeg hij zonder begrip. „Wat deugt niet? De futvoeder is toch goed? Hij draait altijd zonder dat het nodig is om het hele land te vermalen. Want hij loopt op niets, als u begrijpt wat ik bedoel!” „Dat is het juist!” tierde de ander. „Hij loopt op niets! Wat koop ik voor niets? Wat verdien ik met niets? Stop dat ding en kom mee! We staan voor een crisis!” Zo schreeuwende greep hij heer Bommel bij een mouw en begon hem voort te trekken in de richting van het hefschroefvliegtuig. „W-wacht even”, stamelde heer Ollie ontdaan. „Dit gaat zo maar niet! Ik heb hier werk te doen. Ik moet de Solium Woestijn tegenhouden, want die is niet meer nodig. Ik moet voor de Energie zorgen...” „Energie!” hijgde de A.W.S. „Niets! Stap in! Vlug! Zo sprekende werkte hij de energiekoning in het toestel en propte hem met zijn futvoeder in een fauteuil.

En zodra de helicopter vrij van de grond was greep hij een microfoon en zocht contact met de Gouden Bergen. „Dit is A.W.S.!” riep hij overspannen. „We staan voor een crisis! Ik herhaal: een crisis! Het perpetuum mobile is uitgevonden. Energie uit niets! Roep onmiddellijk de Bovenste Tien bij elkaar!”

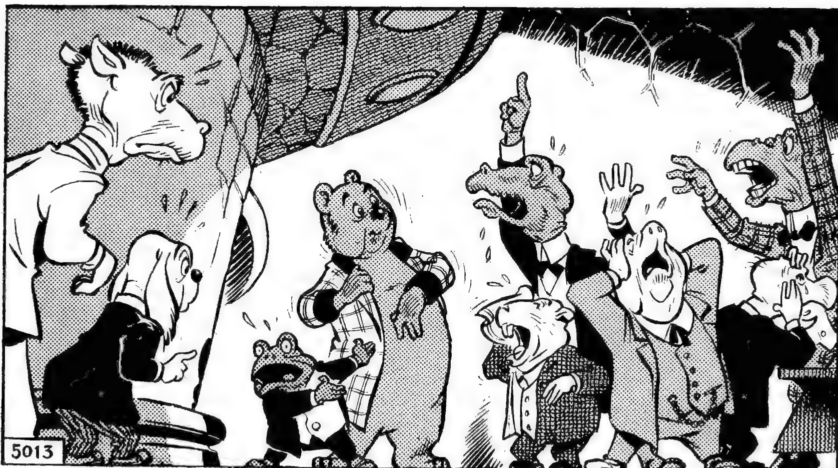
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5012. Het hefschroefvliegtuig landde op de Gouden Bergen. Maar voordat heer Ollie de tijd had gehad om de fraaie omgeving te bewonderen of een blik te slaan op de monumentale behuizingen van de Bovenbazen werd hij reeds meegetrokken in de woning van A.W.S. „Niet zo hard", hijgde hij. „Dat gehol is slecht voor mijn bloeddruk. Wacht even! Waar ben ik? Waar gaan we heen?" De oliekoning gaf echter geen antwoord. In snelle draf voerde hij zijn gast door een lange gang, waar bovenmaatse beeldhouwwerken het geluid van hun voetstappen weerkaatsten". „Ze komen", sprak Nahun Grind. Hij stond temidden van de andere bovenbazen in het gastvrije ruivertrek waar andere slechts het vreedzame geritsel van aandelen te horen was. Nu was het echter gevuld met dof gemompel en onrustig beweeg van magnaten. „Eindelijk", zei de kachelkoning Odin Salamander. „Ik hoor het naderende gerinkel van goudstukken; dat moet A.W.S. zijn. Maar wat wil hij eigenlijk? Wat is een pepetum mobilee?" „Iets met energie", verklaarde N.G. „Een crisis in de energie of zo. Zoiets als het aardgas, wed ik. Ik had al direct het gevoel, dat er iets critieks was met dat Solium, sinds O.B.B. er mee te maken had. Die knaap gaat met minvermogenden om. Ik ben benieuwd wat ons boven het hoofd hangt". Nu, de spreker hoefde niet lang te wachten. Er klonk een snel dichterbij komend gehijg - en daar verscheen de nieuweling reeds op de drempel.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

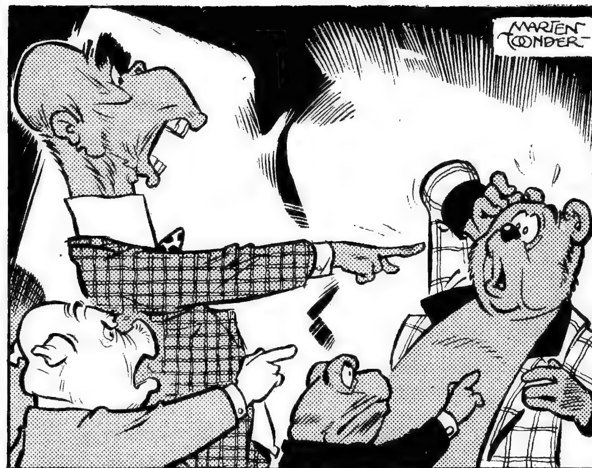
5013. Achter A.W.S. aan betrad heer Ollie ademloos het vertrek - en nu stond hij plotseling tegenover zijn mede-bovenbazen. Maar tijd voor een rustige kennismaking kreeg hij niet. „Dit is O.B.B.!" riep de oliekoning met dunne lippen. „Hij heeft de hand gelegd op een nieuwe uitvinding: de eeuwigdurende beweging! Energie uit niets!" „Wat zou dat?" mompelde Basil Horrorkitsj (de eigenaar van de Verenigde Plastics) „Wat gaat dat mij aan?" „Dat zie ik ook niet", prevelde de smeerselmagnaat Leverolie. „Wat is een eeuwigdurende beweging?" „Dat is een futvoeder", verklaarde heer Bommel, wat bedremmeld. „Een soort wiel, dat altijd draait. Zomaar vanzelf. Op niets, als u begrijpt wat ik bedoel. We hebben die solium niet nodig..." „En ook geen olie meer!" riep A.W.S. ontredderd. „Het einde van de steenkolen", sprak Odin Salamander op doffe toon. „En de motoren dan?" schreeuwde Nahum Grind op de achtergrond. „Wie denkt er aan motoren?" „Energie uit niets..." stamelde Benedictus G. Richel. „Heb ik daarvoor mijn aardgas aan de olie gekoppeld?"

Na deze woorden barstte hij in schreien uit en nu ontstond er een algemeen geroep en geklaag dat akelig was om aan te horen. "Maar..." begon heer Ollie verslagen, „maar zijn jullie dan niet blij? Zo'n wieltje, dat altijd draait betekent toch welvaart voor iedereen? Want het loopt op niets, echt waar! Ik kan het laten zien!" „Blij!" siste de heer Horrorkitsj, die de ramp nu plotseling doorzag. „Dit is het einde!" „Het einde van de bovenste Tien!" vulde B.G.R. aan. „Met zo'n wiel is het uit met ons!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

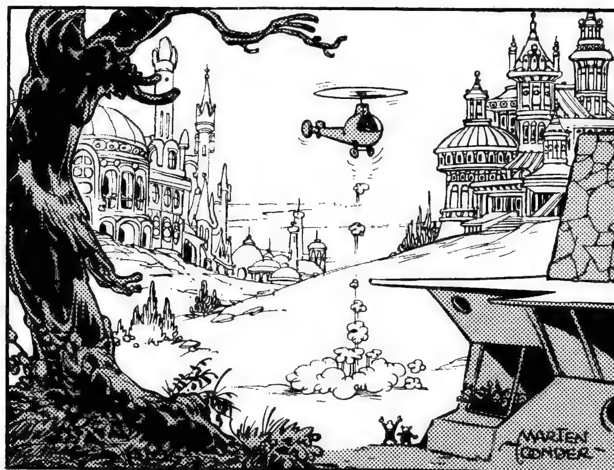

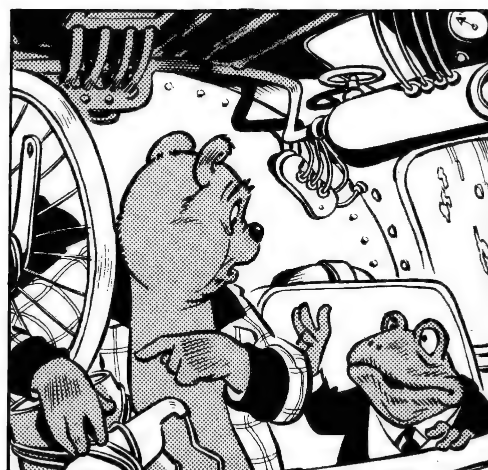

5014. „Kalm jongens", sprak nu een der bovenbazen die tot dusverre gezwegen had. „Er is toch helemaal geen reden voor al dit misbaar? Het is immers nog niet te laat?" „Er viel een stilte. Het was duidelijk, dat deze eenvoudige woorden de anderen aan het denken zetten en Nahum Grind was de eerste die spontaan begon te monkelen. „Het is nog niet te laat!" riep hij uit. „Dank zij O.B.B. zijn we nog op tijd!" „Goeie ouwe O.B.B.!" riep nu ook de heer Steinhacker. „Gelukkig, dat je zo waakzaam bent!" „Ja, wat een neus!" juichte de Plastic vorst. „Door O.B.B. hebben we de uitvinding van de eeuwigdurende beweging in handen gekregen! Kranig, jongen! Knap hoor!" Heer Ollie had moeite om dit alles te verwerken. Veel van het gehoorde ging hem boven het begrip - en ook was het hem niet duidelijk waarom de stemming zo ineens veranderd was. Maar hij begreep, dat hij door deze hooggeplaatste lieden weer naar waarde geschat werd en daar knapte hij van op. „Och ja", sprak hij met een bescheiden lachje, „toen ik die futvoeder zag, begreep ik direct dat hij belangrijk was. Dit is het, dacht ik, als u begrijpt wat ik bedoel. En daarom..." „Juist!" onderbrak de heer Grind, zich onverwacht omdraaiend. Zijn glimlach was verdwenen en er glom een koud lichtje in zijn ogen toen hij hernam: „En daarom moet je zorgen, dat die uitvinding vernietigd wordt!" „Precies", vulde A.W.S. aan. „De uitvinding en ook de uitvinder! Zorg daarvoor, O.B.B.! Ze moeten vernietigd worden!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

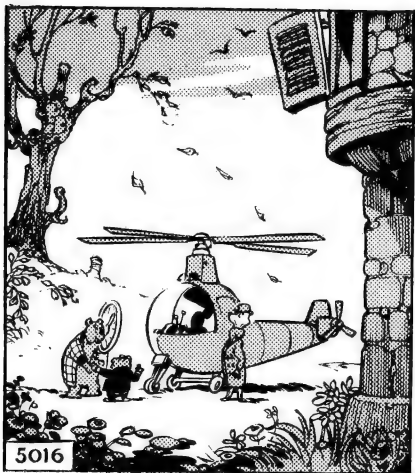

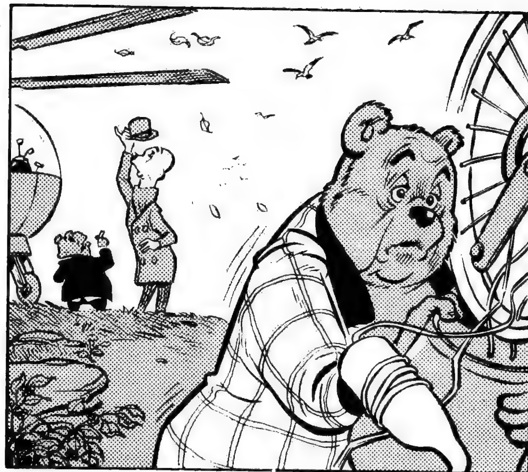

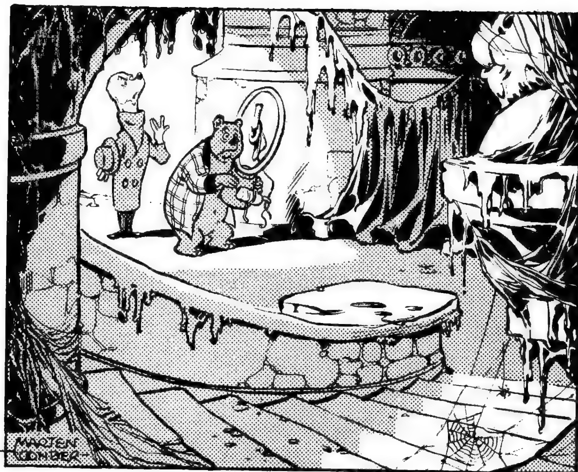

5015 .„vernietigd...?" stamelde heer Ollie zonder begrip. „Maar waarom? Waarom moet de uitvinder vernietigd worden?" Doch reeds had A.W.S. hem bij de arm gevat en hem met zachte drang weer naar de gang geleid. Achter de vertrekkenden schoolden de bovenbazen samen. „Aan het werk O.B.B.!" riep een van hen. „Het lot van het steenkolenkapitaal ligt in je handen!" „Denk aan je eigen Energie Syndicaat!" riep een ander. „En denk aan mijn olie!" vulde de heer Steinacker bewogen aan. „Ik zal je wel helpen, jongen. Je bent nog te zacht. Maar je zult het wel leren". Heer Bommel was te onthutst om te antwoorden. Hij liet zich willoos meetrekken in de helicopter en staarde met suffe blikken naar de behuizing van de oliemagnaat, waar de achterblijvende bovenste acht uit de ramen hingen te zwaaien. Pas toen het toestel zich in de lucht bevond en ronkend koers naar het noorden zette kwam hij enigszins tot zichzelf. Hij wierp een treurige blik op de futvoeder die hij op zijn schoot genomen had en zuchtte diep. „Vernietigen", prevelde hij. „Ja, ja. Denk aan je eigen Energie Syndicaat. Ach, hoe vreselijk is dit alles. Wat moet ik nu doen? Moet ik hem uit het raam gooien?" „Natuurlijk niet!" riep de oliekoning geschrokken uit. „Dit apparaat moet in de kluis; net als de eeuwig brandende gloeilamp en de andere gevaarlijke uitvindingen. Nee, we moeten de formule en de uitvinder vernietigen, voel je wel? Maak je nu maar geen zorgen en doe wat ik zeg, dan komt het best in orde".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

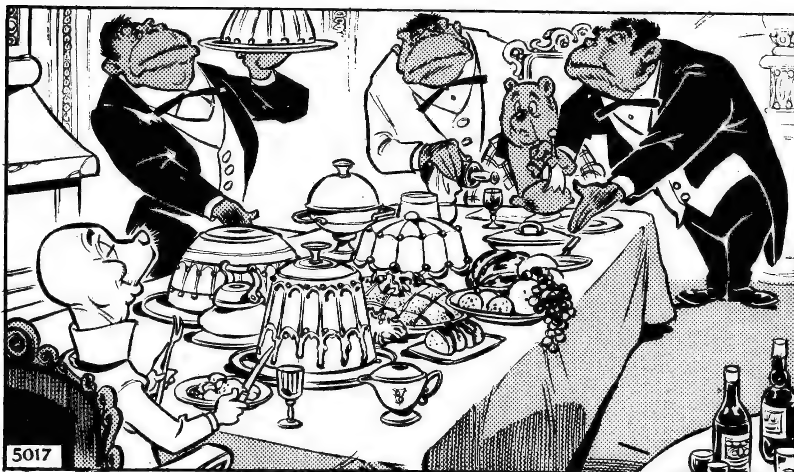

5016. Niet lang daarna daalde het hefschroefvliegtuig op het gazon voor Bommelstein - en even later kon men de energiemagnaat uit het toestal zien dalen. „De uitvinder vernietigen", prevelde hij toonloos. „Hoe vreselijk! Ach, wat moet er van mij terechtkomen?" „Dat hoef jij niet te doen, jongen!" riep de oliekoning die hem volgde. „Daar hebben we minvermogenden voor. Ik laat Steenbreek bij je achter en die zal het vuile werk voor je opknappen, niet waar Steenbreek?" „Zoals u wilt, meneer Steenhacker", gaf de secretaris toe. „Noem me geen meneer!" riep de ander woedend. „Ik ben je gelijke niet! Nog één misstap en je vliegt er uit!" Heer Ollie luisterde niet naar deze terechtwijzing. Hij droeg de futvoeder voorzichtig voor zich uit naar huis en mompelde droevig in zichzelf. „Hoe moet dat nu?" prevelde hij. „Ik heb Kwetal beloofd, dat ik de woestijn zal tegenhouden en in plaats daarvan... Het is allemaal voor mijn bestwil, dat begrijp ik langzamerhand wel. Maar toch - waar gaat het met mij heen?" Zo murmelend en klagend had hij de deur geopend om zijn huis te betreden - en nu sloeg een muffe geur hem tegemoet. Overal hingen spinnewebben en een grauwe stoflaag had zich over de inrichting gelegd. „Joost is weg", hernam heer Bommel bekommerd. „Het leven is héél moeilijk voor een bovenbaas alleen. Wat moet ik beginnen?" „Ah, bah", sprak de secretaris, die achter hem binnentrad. „Hier moet onmiddellijk worden ingegrepen! U leeft als een minvermogende. O.B.B.! Mijn eerste taak zal zijn om u met de gemakken te omringen die bij een bovenbaas passen. A.W.S. zou dit nooit goedkeuren!"

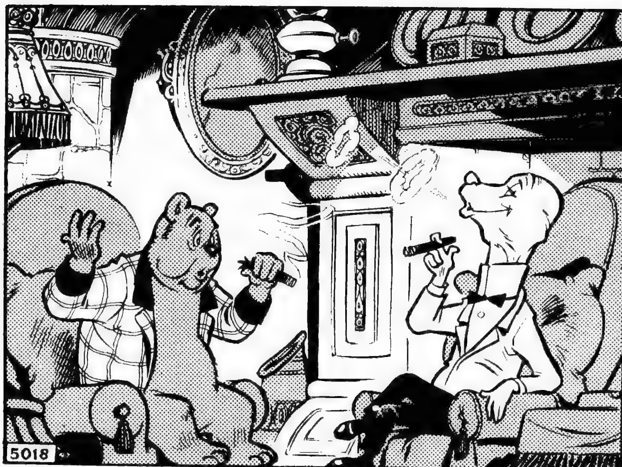
TOM POES EN DE BOVENBAZEN

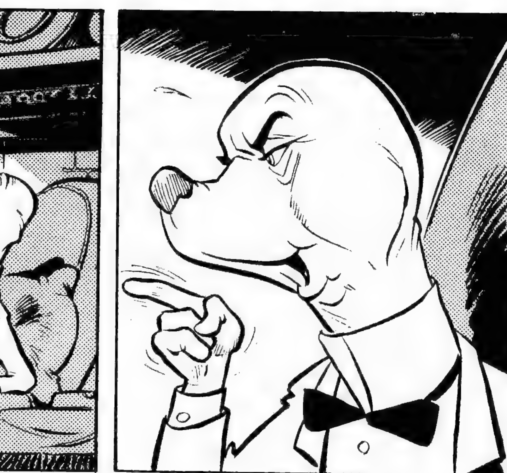

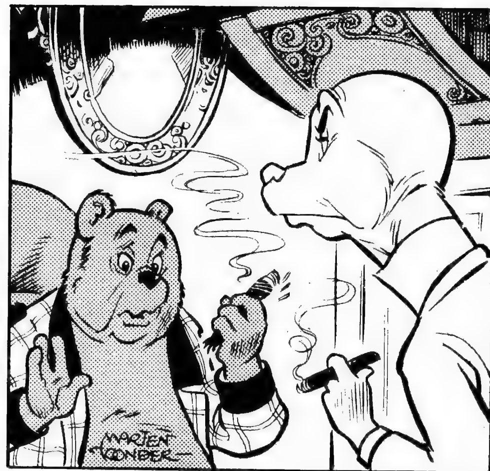

5017 .De heer Steenbreek wist van aanpakken; dat bleek. Hij belde de Stichting tot Dienstverlening voor Bovenbazen op - en niet lang daarna bewoog een groepje geoefend personeel zich geruisloos door het pand. In een hoog tempo werd er geraagd, gekookt, gedekt en opgediend, zodat heer Ollie zich om tien minuten over acht reeds aan het hoofd van een welvoorziene tafel bevond. „Niet slecht, vindt u wel?" vroeg de secretaris. „N-nee", gaf heer Bommel toe. „Het is eh... het is verbazend. Hoewel eh..." „Zo ziet u", hernam de ander. „Er bestaat nog wel eerste klas bediening. Geld speelt natuurlijk een grote rol, want de Stichting tot Dienstverlening kost meer dan het hele Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Maar ja, wat wil men?" „Ik weet het niet", mompelde de gastheer. „Wat wil men eigenlijk?" „U komt me wat bedrukt voor", vervolgde de heer Steenbreek. „Daar is toch in het geheel geen reden voor, dunkt me. Iedereen staat klaar om u op uw wenken te bedienen". „Ja,ja", zei heer Ollie zuchtend. „Maar wanneer ik aan vroeger denk... De maaltijden van Joost waren.. Ach, wat praat ik? Dat is allemaal voorbij. Er zijn nu andere dingen om aan te denken..." Hij verviel in een dof stilzwijgen en prikte lusteloos wat in het kostelijke voedsel. Het was een opluchting voor hem toen hij zich na het eten bij de haard kon terugtrekken, doch ook daar kreeg hij geen rust. „Ter zake", sprak de secretaris, behagelijk aan zijn sigaartje trekkend. „Nu even over het vernietigen van die uitvinder. Geef zijn adres maar, O.B.B. Dan zorg ik wel voor de rest". Heer Bommel schrok op. Het koude zweet sloeg hem uit en hij verslikte zich op akelige wijze in de rook.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

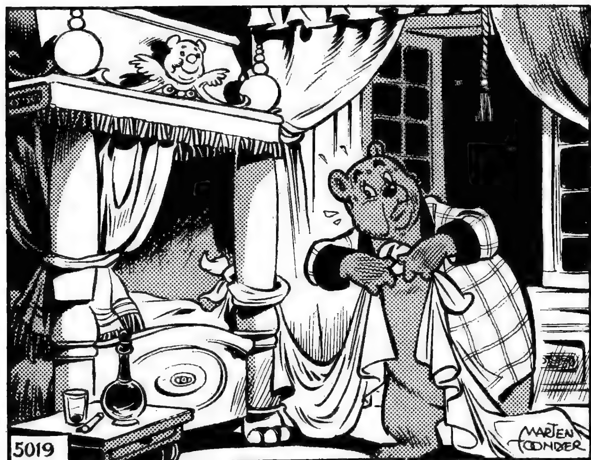

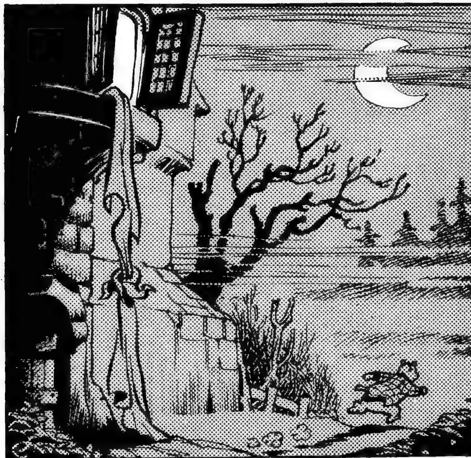

5018. De heer Steenbreek trok genietend aan zijn sigaar en staarde een rookwolkje na. „Dat adres", prevelde hij. „Geef het maar even, O.B.B.; dan zal ik zorgen, dat de uitvinder van het perpetuum mobile geruisloos verdwijnt. U zult er niets van merken". „M-moet dat nu? vroeg heer Bommel verscheurd. „Ik geloof niet dat ik..." Hij zweeg en omklemde zijn rookgerei met een bevende vuist. „Nee", hernam hij. „Ik bedoel; wat gebeurt er wanneer ik het adres niet geef, als u begrijpt wat ik bedoel?" Nu veerde de secretaris op. Er verscheen een ongelovige uitdrukking op zijn gelaat en het was merkbaar, dat hij verkilde. „Dat kunt u niet menen", sprak hij. „Natuurlijk geeft u mij het adres van die uitvinder. Als u het niet doet vervalt u eigen Energie Syndicaat tot brandhout. Het hele Bovenbaaswezen zou op losse groeven komen te staan en de minvermogenden zouden uit de hand lopen!" „Ja, ja", mompelde heer Ollie. „Maar toch..." „Ik ben blij, dat de heer Steinh....eh A.W.S. u niet hoort", vervolgde de ander met verheffing van stem. „Uw woorden klinken opstandig! En het kapitaal van een opstandige wordt onmiddellijk geïsoleerd. Op zijn best zou het het maanprokect krijgen!". Hij huiverde en ook heer Bommel voelde een rilling over de rug lopen. „H-het was maar een g-grapje", zei hij, bang te moede. „Ik zal eh... ik zal het adres even opzoeken. Morgen bedoel ik; ik ga nu eerst even slapen. Deze dag is een beetje te veel voor mijn teer gestel geweest".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

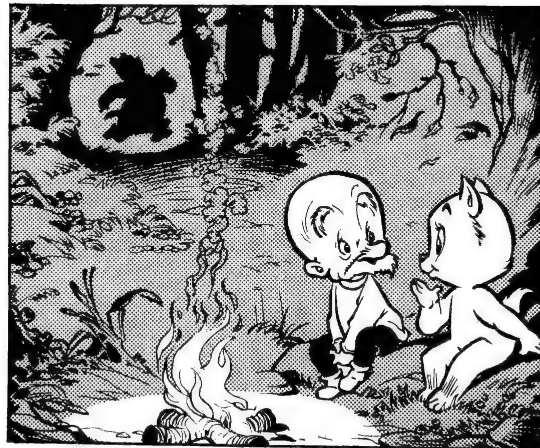

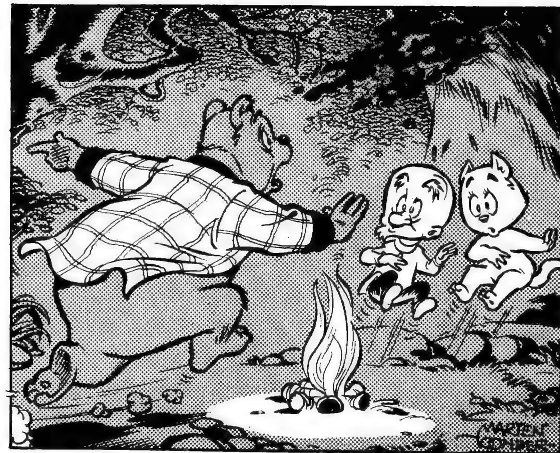

5019. Heer Ollie deed de slaapkamerdeur zorgvuldig achter zich op slot. Daarop trad hij op zijn bed toe en staarde enige tijd peinzend naar de donzen kussens en de zachte deken. Het was duidelijk, dat hij aan een vreselijke tweestrijd ten prooi was. Om zijn rechteroog woedde een zenuwtrek en zijn ademhaling piepte beklemd door het nachtstille vertrek. „Nee, prevelde hij tenslotte. „Voor mij is geen rust weggelegd. Kwetal vertrouwt me - en de bovenbazen loeren op zijn adres. Deze mag een heer niet aarzelen, als iemand begrijpt, wat ik bedoel". Met deze woorden sjorde hij de dekens van de legerstede, rukte de lakens er af en begon die met bevende vingers aan elkander te knopen. Daarop bevestigde hij een einde van het linnen aan een spijl van het hemelbed en liet zichzelf met de rest uit het venster zakken. Een bleke maan bescheen zijn afdaling, die niet zonder gerucht plaats vond. Maar de nachtwind piepte om de totens en ritselde in de dorre bladeren, zodat hij meende, dat niemand zijn aftocht in de gaten had. „Dat is dat", hijgde heer Ollie terwijl hij het op een lopen zette. „Ik ga Kwetal waarschuwen! Ik zal hem zeggen, dat hij moet vluchten; dan kan ik morgen rustig zijn adres geven en van niets weten. Ik ben listig als het moet, daar vergist men zich wel eens in". Helaas, het was heer Bommel die zich vergiste. Want nauwelijks was hij over de heuvel verdwenen of enkele donkere gedaanten maakten zich uit de schaduwen los en spoedden zich naar de plek waar de lakens zachtjes in de bries bewogen. „Net wat ik dacht", mompelde de voorste. „Hij is niet te vertrouwen. Kom mee, Doerk, er achteraan!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

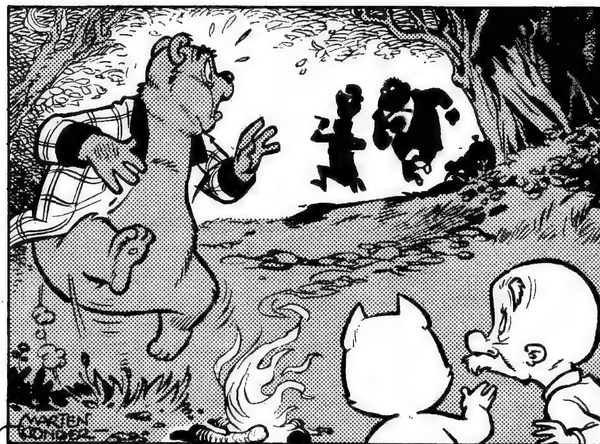

5020 .Tom Poes had geen rust. Die avond was hij dan ook naar het woud gegaan om te zien of zijn list al werkte - en daar vond hij Kwetal bij een klein vuurtje zitten. „Ik begrijp het niet", sprak het ventje bekommerd. „De woestijn komt nog steeds dichterbij: vandaag zijn de groot-eik en de lange berken gevallen!" „Dat is vervelend", mompelde Tom Poes. „Heb je de futvoeder dan niet aan heer Bommel gegeven?" „O ja, dat heb ik", zei de grijsaard. „Hij vond hem heel mooi- en hij wilde hem graag hebben. Ja hoor. Hij zou zorgen dat de woestijn niet verder kwam, zei hij. Maar de grijp-machines gaan maar door en ze maken alles tot kleine gruizeltjes..." „O, maar dan is het wel in orde", hernam Tom Poes opgelucht. „Wanneer heer Ollie de futvoeder heeft moet mijn list nu wel werken. Want dan is hij er mee naar de Bovenbazen gegaan en die hebben natuurlijk liever een eeuwige beweger dan Solium. Wacht maar rustig af. Morgen zal..." Op dat moment begon de grond te dreunen. Takken knapten, bladeren ritselden en daar verscheen de hijgende gestalte van heer Bommel in het maanlicht. „Oempf... mumfs... sprak de energiekoning uitgeput. „Vlug... luister... Men mag mij hier niet aantreffen, bedoel ik.. Ik bedoel..." „Is er iets?" vroeg Tom Poes ongerust. „Ja!" riep heer Ollie uit. „Er is iets! Het is vreselijk! Kwetal moet vluchten. De bovenbazen willen de uitvinder van de futvoeder vernietigen!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

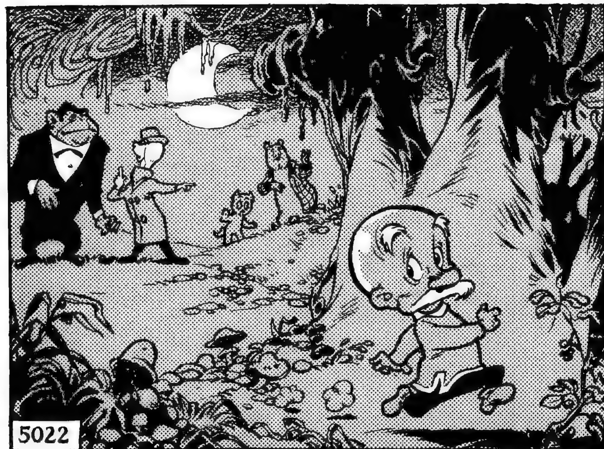

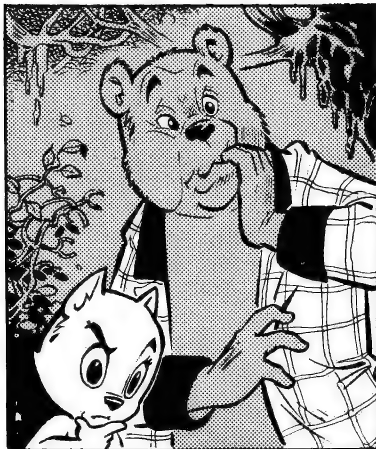

5021. „Waarom?" vroeg Tom Poes ontdaan. „Waarom willen ze de uitvinder van de futvoeder vernietigen? Het is toch prachtig, zo'n wiel, dat altijd maar draait op niets?" „Op niets, dat is het juist", prevelde heer Bommel uitgeput. „Alles zou waardeloos worden. De olie en de steenkolen en de monturen en... en alles! De bovenbazen hebben alles en daarom houden ze niet van niets, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar ach, misschien ben je nog te jong om het te snappen - en bovendien ben je een minvermogende..." Tom Poes liet verslagen het hoofd hangen. „Ja, misschien wel", gaf hij toe. „Mijn list is helemaal verkeerd uitgevallen. Ik ken het geldwezen niet genoeg, denk ik". „Dat denk ik ook", hernam heer Bommel. „Je kunt het beter overlaten aan een ouder en wijzer iemand als ik...." Hij zweeg en slikt moeilijk. „Ach wat!" mompelde hij. „Luister niet naar mij, jonge vriend. Ik begrijp er ook niets van, laat me dat eerlijk toegeven". Kwetal staarde hem verbaasd aan. „Dat moet een sterke woestijn wezen", zei hij. „Eentje die het denkraam van Bommel te boven gaat; stel je voor! Maar goed. Dus toch verhuizen". Hij stond berustend op om zijn boeltje te gaan pakken, doch op dit moment sprongen er plotseling twee figuren van achter de boomstammen te voorschijn. „Dat treffen we mooi, O.B.B.! riep een van hen. „U hebt het adres van de uitvinder dus gevonden! Daar zit hij, Doerk! Grijp hem!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

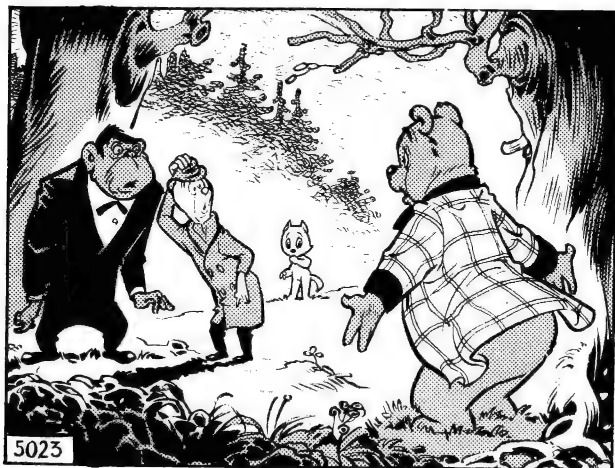

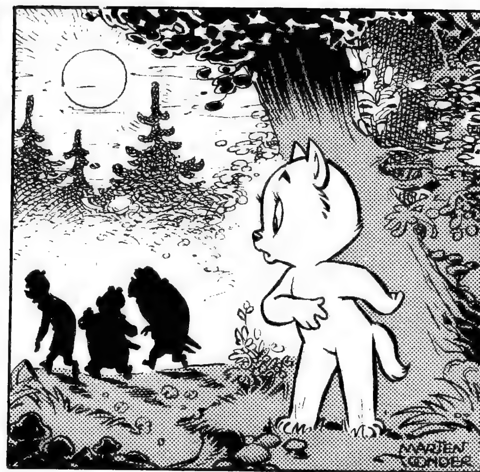

5022. Kwetal begreep niet wat er aan de hand was. Maar hij is nu eenmaal schuw voor vreemden. „Stalen denkramen", prevelde hij, terwijl hij zich ijlings uit de voeten maakte. „Daar houd ik niet van. Ze sluiten nooit!" „Houdthem!" riep de heer Steenbreek opgewonden. „Dat kleine ventje is staatsgevaarlijk! Het brengt de arbeidsvrede en de loonschaal in gevaar. Grijp hem, Doerk!" „Dat fiks ik wel", gromde zijn metgezel. „Wat doe ik met hem, meneer?" „Vernietigen!" schreeuwde de secretaris. „We maken hem kapot. Maar volgens de Wet, Doerk! Schiet op, pak hem!" Heer Bommel en Tom Poes stonden op enige afstand toe te kijken. De eerste werd getroffen door een invallende gedachte en hij deed aarzelend een pasje voorwaarts terwijl Tom Poes verslagen het hoofd schudde. „Het is allemaal mijn schuld", prevelde hij. „Arme Kwetal „Ach wat, Kwetal!" zei heer Ollie. Hij snelde plotseling naar voren en stelde zich op voor de knecht die zich juist gereed maakte om de jacht te beginnen. „Stop!" riep hij. „Wacht even! Dit is een vergissing. Dat kleine ventje is de uitvinder niet!" „Niet?" gromde Doerk en de heer Steenbreek vulde onthutst aan: „Wat bedoelt u, O.B.B.? Ik geloof, dat u bezig bent een onvermogende te helepen!" „Ben je mal?" hernam heer Bommel. „Ik wilde alleen maar mezelf helpen.

Ik wilde hier onderduiken en daarom ben ik uit Bommelstein gevlucht. Want de uitvinder van de futvoeter; dat ben ikzelf!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

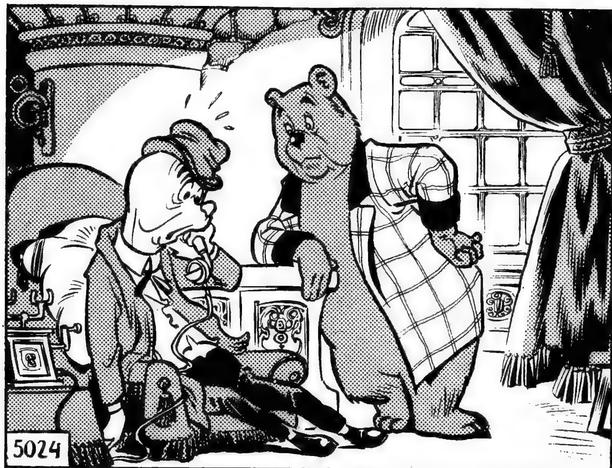

5023. Heer Bommel deed een pasje terug en breidde de armen uit. „Nu, waar wachten jullie op?” riep hij met overslaande stem. „Grijp me maar! Ik ben staatsgevaarlijk want ik ben de uitvinder van de futvoeder die eeuwig beweegt om niets! Vooruit, vernietig me maar”. Er viel een diepe stilte. De heer Steenbreek verkreukte nerveus zijn hoofddeksel, terwijl de knecht hem vragend aankeek en Tom Poes verward op de achtergrond stond. Toen trad de secretaris voorwaarts en tikte heer Ollie op de schouder. „Dat verandert de zaak!” sprak hij met een gewrongen lachje. „Alles wordt nu anders, ja, ja. Had u dat meteen maar gezegd, O.B.B.”. „Wat wordt anders?” vroeg heer Ollie onthutst. „Dat kapot maken?” „Nee, nee”, suste de heer Steenbreek met bevende lippen. „Daar kan geen sprake van zijn! Vergeet u dat maar. Een bovenbaas is nooit staatsgevaarlijk, O.B.B.; hij kan niets verkeerds doen. En... staat u mij toe om A.W.S. evenop te bellen? We staan voor een grotere crisis dan we dachten, dat zult u begrijpenM. „Heer Bommel, die er niets van begreep, rechtte zich de rug en trok zijn jas glad. „Ik sta het toe”, sprak hij en met deze woorden begaf hij zich met het verlegen tweetal terug naar Bommelstein. Tom Poes keek hem met grote ogen na. „Misschien heeft Kwetal wel gelijk”, dacht hij. „Het ziet er naar uit, dat heer Ollie's denkraam groter is dan van de meesten”.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

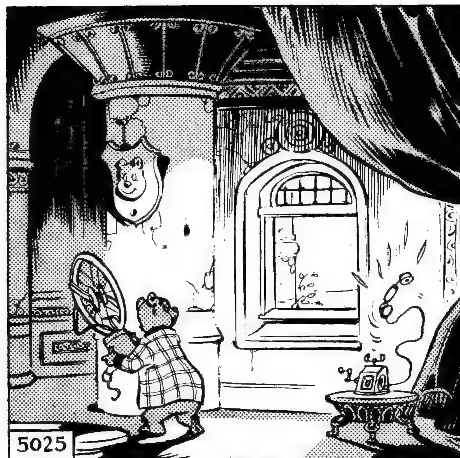

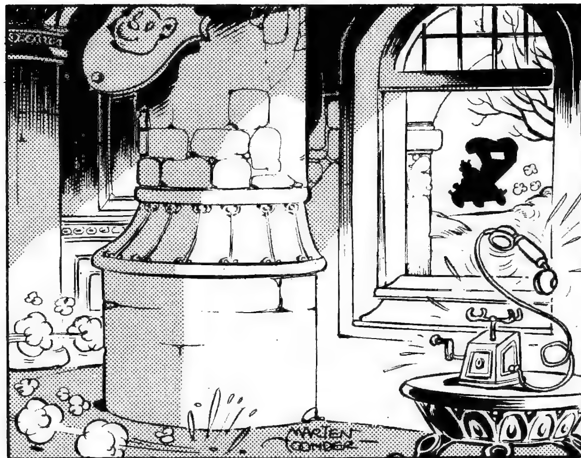

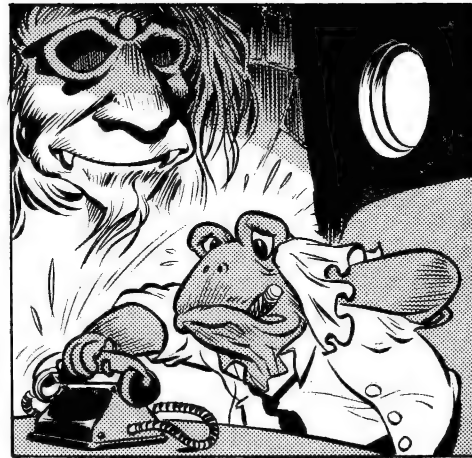

5024. De opkomende zon scheen door de ramen van Bommelstein en overtoog de vervallen trekken van de heer Steenbreek met een rossige gloed. De secretaris zat geheel uitgezakt naast het telefoontoestel en omklemde de hoorn met bevende hand. „Ja, maar", stamelde hij, werkelijk! Ik kon er niets aan doen! Hoe ik nu weten, dat O.B.B. zèlf de uitvinder was? Hij heeft het zó ragfijn gespeeld, dat ik geen enkel vermoeden had. Werkelijk, meneer Steinhacker..." Uit het toestel klonk zo'n snerpende uitroep, dat zelfs heer Ollie, die zonder begrip op de achtergrond wijlde, opschrok. „Eh...A.W.S.!" riep Steenbreek nog. Maar het was reeds te laat, de verbinding werd met een klik verbroken. „Dit is het einde", prevelde de secretaris uitgeblust. Ik ben ontslagen! Ik vlieg er uit...." „Zo", zei heer Bommel. Voor het eerst sinds lange tijd brak er een glimlach door op zijn vermoeid gelaat en hij haalde diep adem. „Zo", herhaalde hij. „Juist! Er is dus nog rechtvaardigheid, als u begrijpt, wat ik bedoel. ER uit!" „Wat bedoelt u?" vroeg de ander opschrikkend. „Er uit!" hernam heer Ollie. nIk mag niet met minvermogenden omgaan, meneer Steenbreek! Weg met u met de hele troep hier!" Met deze woorden opende hij de poorten - en even later kon men de bovenbaasknechten en de gewezen secretaris het gastvrije slot in snelle draf zien verlaten.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

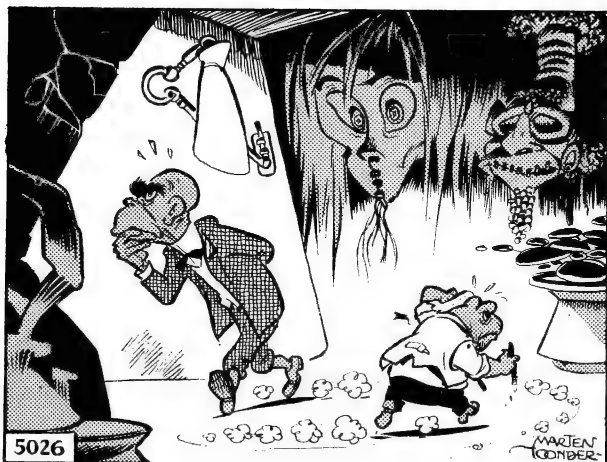

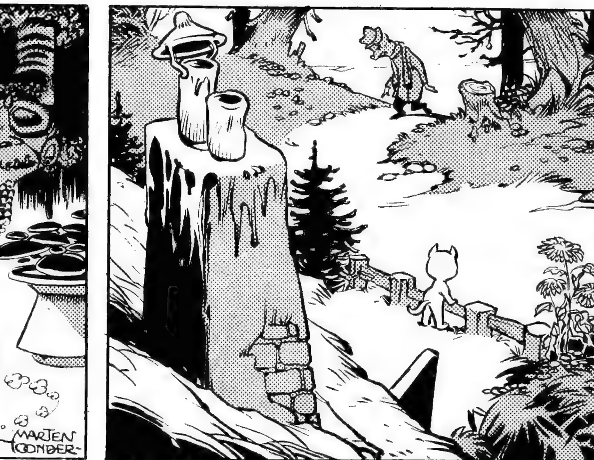

5025. Na het vertrek van secretaris Steenbreek en de bovenbaas-knechten viel er een diepe stilte over het slot Bommelstein. „De ochtendzon scheen door de vensterruiten en verlichtte de eenzame bewoner met een blijde gloed. Doch schijn bedriegt. Heer Bommel stond midden in de hall en omklemde met bevende vingers het vreemde wiel dat hij Kwetal gekregen had. „Wat nu?" zo prevelde hij bekommerd. „De uitvinder is gered; maar ik heb iedereen tot vijand gemaakt. Hier sta ik nu, met de uitvinding in mijn slapeloze handen. Wat doe ik er mee?" Op dat moment begon de telefoon plotseling te rinkelen en heer Olie kromp ineen. „De vijand loert", stamelde hij. „Waar moet ik heen met dit ding?" Hij staarde radeloos naar het toestel, dat met zijn brutaal gebel de stilte verchreurde en toen snelde hij de deur uit. Even later kon men hem de weg zien afrazen in de Oude Schicht en toen het motorgeroffel verstorven was ratelde de telefoon voor gek. Doch niet lang meer. De heer Steinhacker, die op zijn bellen geen gehoor kreeg, legde dreunend de hoorn op de haak. „Hij geeft niet thuis", sprak hij met gebarsten stem toch zichzelf. „De boef! De geslepen aterling! Ik vreesde het al; hij heeft zich tegen ons gekeerd! Grmpf! Dit is de ernstigste crisis in het bestaan van de Bovenste Tien, waar ik ooit van gehoord heb. We moeten harde maatregelen nemen".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

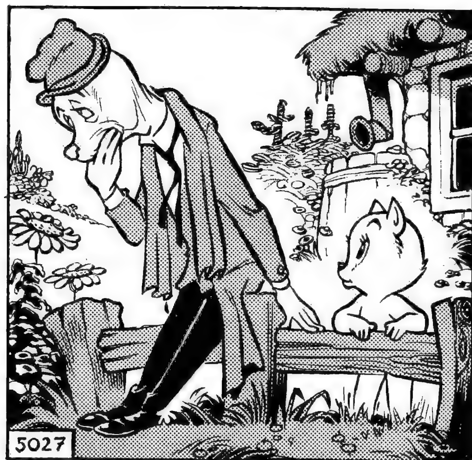

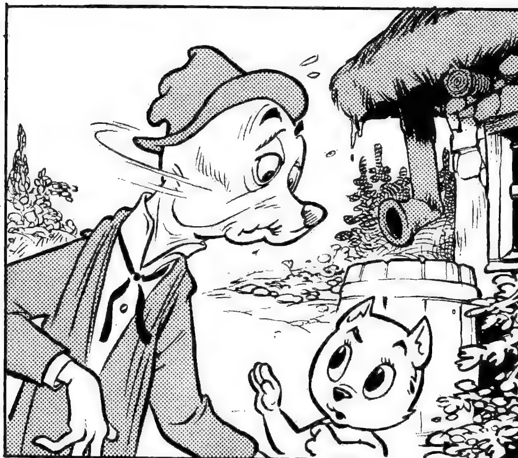

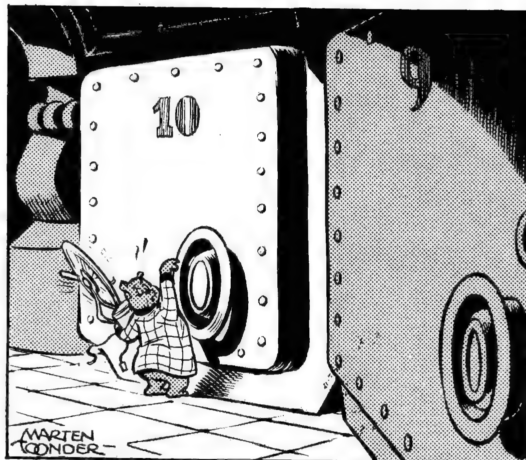

5026. De motormagnaat Nahum Grind, die op een dringend telefoontje van A.W.S. ter plaatse snelde, luisterde geschokt naar het verslag, dat de ander hem deed. „Ik heb nog gewaarschuwd", prevelde hij met dunne lippen. „Die O.B.B.B. is een broddelaar; dat zag je aan zijn spinnen". „Ach wat!" kraakte de tweede. „Dat heb ik ook gedacht en daarom heb ik het gewaagd hem de Energie te geven. Die kan bij hem geen kwaad, dacht ik. Maar ik heb me vergist! O.B.B. is een geslepen schelm, die een ragfijn spel met ons gespeeld heeft! Het is zijn bedoeling om Baas boven Baas te worden - en als we niet vlug iets doen, zal hem dat lukken ook!" „N.G. verviel tot een diep nadenken en geruime tijd kon men de beide heren nu bekommerd door de smaakvolle vertrekken zien ijsberen. Zijwaren echter niet de enigen die zorgen hadden. Secretaris Steenbreek slofte gebroken over de weg, die naar de stad leidde, zonder dat de schoonheid van de prille herfstmorgen hem vreugde schonk. Hij keek pas op toen hij het huisje van Tom Poes passeerde en de bewoner aan het hek zag staan. „Ah", prevelde hij, dat is die minvermogende kennis van O.B.B. Een mooie vriend heb je, dat moet ik zeggen". „Zeg dat wel", zei Tom POes. „Heb je dat nu pas gemerkt?" „Ja", gaf de ander toe. „Nu pas. Ik heb me in hem vergist. Hij heeft me met zijn sluwe streken voor de gek gehouden. En dat heeft me mijn baan gekost, T.P."

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

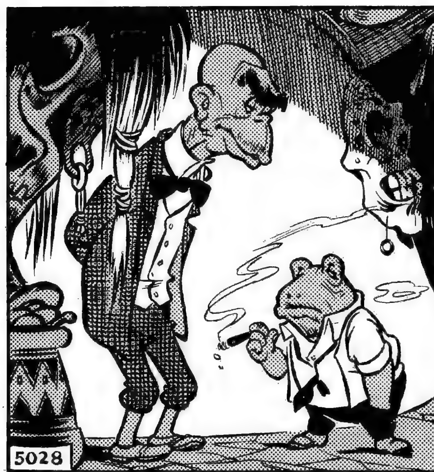

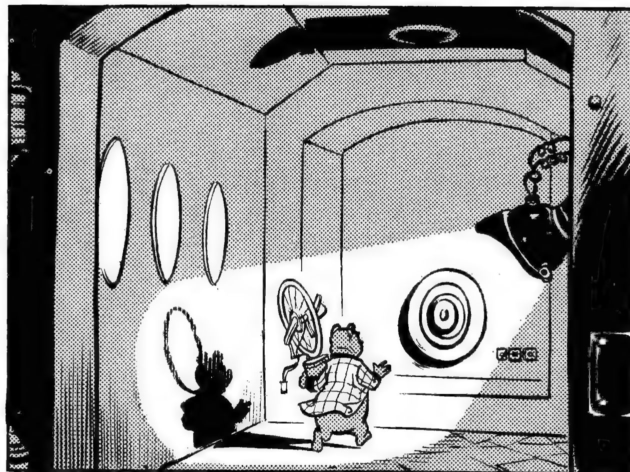
5027. De heer Steenbreek hield de pas in en leunde verslagen tegen het hek. „O.B.B. heeft me om de tuin geleid", sprak hij met zwakke stem, „en dat heeft me m'n baan gekost. Mijn carrière is heen. Alles wat me overblijft is het aannemen van enkele commissariaten en directeursposten. Hij heeft me gebroken". Tom Poes wierp een blik vol deernis op de beklagenswaardige en kikte. „Ja", zei hij, „O.B.B., is keihard en berekend. Daar kan ik van meepraten, hoor. Vriendelijk als hij je nodig heeft, maar als je hebt afgedaan laat hij je vallen. Ik geloof niet dat hij gevoel heeft". „Het is droevig, dat er zulke lieden rondlopen", hernam de secretaris bewogen. „Maar wat kunnen we doen? Een glasharde als O.B.B. heeft alles - en wij minvermogenden hebben niets. Het is slecht verdeeld op de wereld".

„Dat is het ", gaf Tom Poes toe. „Maar misschien weet ik niets! Kom binnen, meneer Steenbreek". „Als ik maar niet zo overgevoelig was", sprak heer Bommel op dat moment tot zichzelf. Hij was naar de bank gegaan om Kwetal's futvoeder veilig op te bergen - en nu stond hij tussen de stalen kluizen. „Alleen", prevelde hij, „onbeschermd in een keiharde wereld. Vrienden heb ik niet meer. Als alles goed gaat is iedereen aardig, maar wanneer het tegenloopt is er niemand te vinden. Ik ken echter mijn plicht - en die zal ik tot het laatste toe vervullen‹ zoals mijn goede vader mij geleerd heeft". Met deze woorden trad hij op de deur toe, die zijn privé Bovenbaas-kluis afsloot en begon aan het wiel te draaien.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

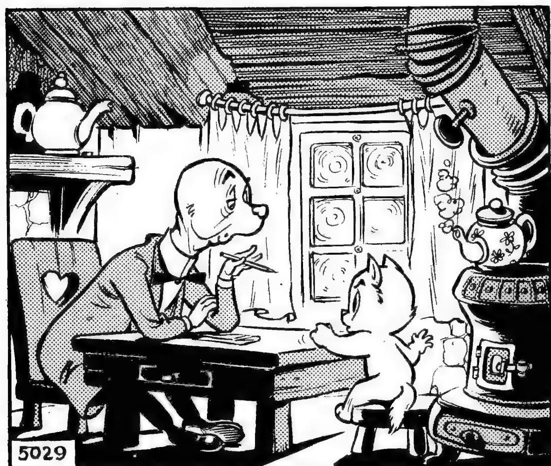

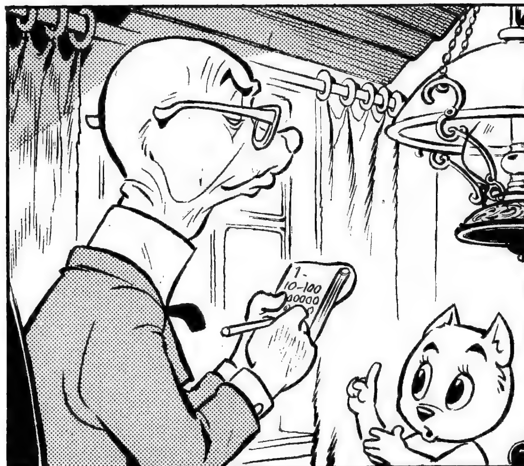

5028. A.W.S. en N.G. stonden moe gepeinsd tussen de kunstschatten en keken elkander somber aan. „Eén ding is zeker!" sprak de heer Steinhacker. „We hebben te maken met een meesterbrein!" „Dat is duidelijk", gaf de ander toe. „Een Baas boven Baas!" „Ja, alles duid daar op", hernam de oliekoning. „Hij deed zó zacht en onnozel, dat ik hem de energie durfde toevertrouwen". „Had die maar aan mij gegeven", mompelde de heer Grind verdrietig. „Nooit!" riep A.W.S. uit. „Je weet, wat de afspraak was! We hielden het Generale Energie Syndicaat uit elkaars handen. Uit vrees voor een te grote machtsconcentratie, N.G.! Dat weet je donders goed! Alleen een knoeiende sukkel kan er geen kwaad mee - en ik dacht, dat O.B.B. dat was. En nu? Nu heeft hij het solium en het perpetuum mobile! Hij kan ons allemaal kraken! Het is vreselijk.... maar het is duivels knap, dat moet ik toegeven". Intussen had heer Ollie de eerste kluisdeur geopend en weer achter zich gesloten. Nu stond hij bedremmeld in een soort sluis, die de eigenlijke Bovenbaaskluis isoleerde en keek zonder begrip om zich heen. „Wat een getob", klaagde hij. „Waarvoor dienen die deuren allemaal? Het is, dat ik Kwetal's futvoeder goed wil opbergen, maar wat een gedoe om iets te bewaren! Ach, was ik maar nooit aan al dat geld begonnen; ik heb er immers helemaal geen verstand van? Hoe kom ik er weer van af?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

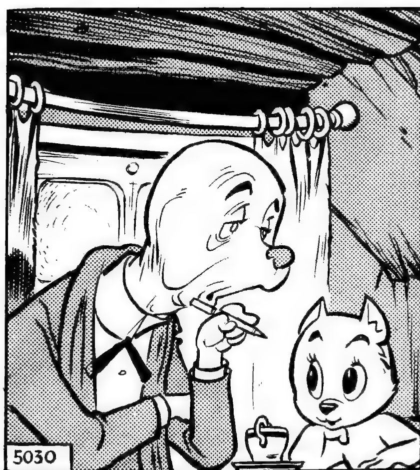

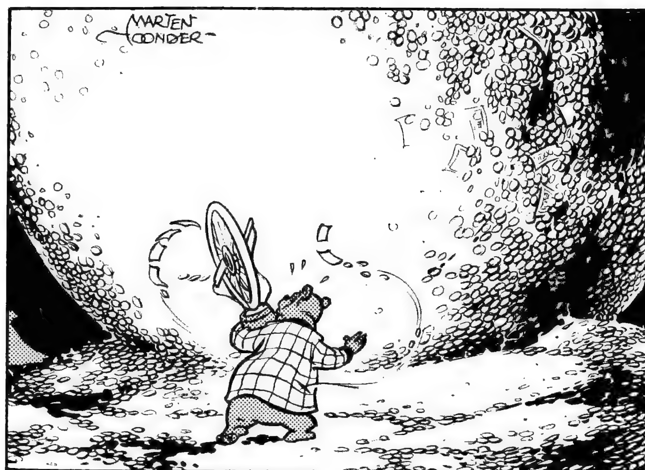

5029. De heer Steenbreek liet zich niet lang noden; hij was danig vermoeid en een kop thee lokte hem wel aan. „Het is lang geleden, dat ik in het huis van een minvermogende geweest ben", sprak hij terwijl hij zuchtend plaats nam. „Maar ik zal er wel aan moeten wennen. Ter zake. Wat was de propostie waar u van repte?" „We hadden het over O.B.B.", zei Tom Poes. „Ik wil me op hem wreken - en u kunt me misschien helpen". „Wreken?" herhaalde de secretaris fronsend. „Hm, het is niet ongebruikelijk dat een onvermogende wraak wil oefenen op een bovenbaar. Maar het leidt meestal tot niets, dat zeg ik bij voorbaat. Enfin, we zullen zien. Waat gaat het over?" Tom Poes boog zich voorover en liet zijn stem dalen. „O.B.B. komt niet eerlijk aan zijn geld", zei hij. „Door een valse weddenschap heeft hij me een duit afgewonnen - en daardoor sprong hij plotseling in de klasse van de Bovenbazen". „Interessant", lispelde de heer Steenbreek. „Hoewel een dergelijke manipulatie niet ongebruikelijk is bij de Bovenste Tien. Maar we zullen zien. Een duit, zei u?" Met deze woorden trok hij een bloknootje en begon snel te cijferen. Zacht mompelend wierp hij het getal één op het papier en voegde daar al rekenend zo'n lange rij nullen aan toe, dat Tom Poes grote ogen opzette.

„Wat owrdt dat?" vroeg hij verbaads. „Dit", legde de ander uit, „is het gevolg van uw duit, die bij een critisch kapitaal gevoegd werd. Door fusies, aanwassen, saneringen en manipuleringen is deze geringe munt aangegroeid tot een onberekenbare grootheid. Men ziet dat zo dikwijls; fusies voegen vele nullen aan de eerste één toe".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

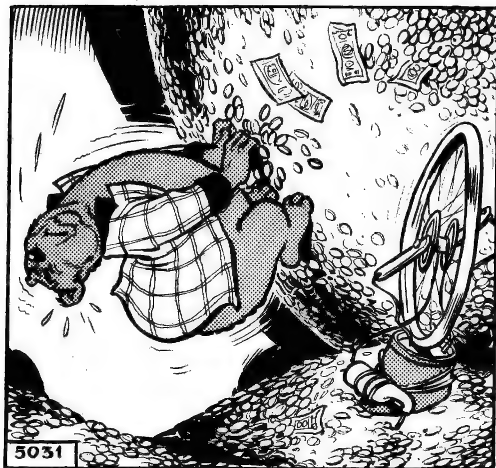

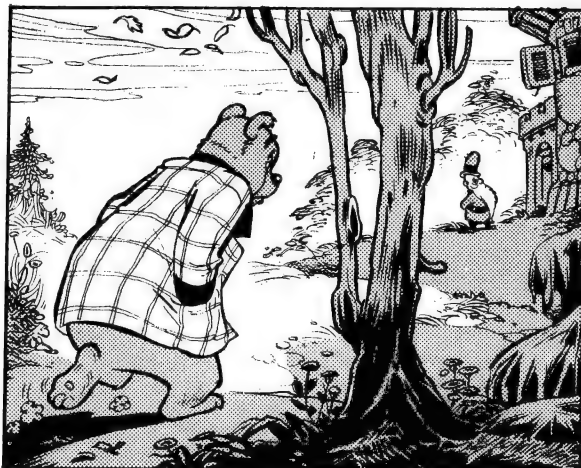

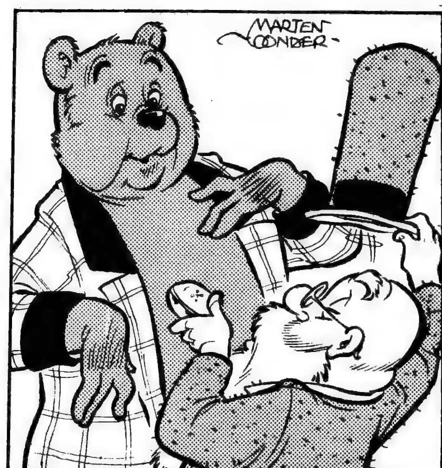

5030. „Uw duit", herhaalde de heer Steenbreek, „is aangegroeid tot een onberekenbare grootheid, meneer Poes! Weliswaar is hij er de kern van, maar hij kan niet worden losgemaakt. Volgt u me?" „Nee", zei Tom Poes. „Waarom kan hij er niet uit met de hele aangroei?" „Kijk", hernam de secretaris langzaam en duidelijk sprekend. „Groot geld trekt kleingeld aan. Of anders gezegd: Groot kapitaal leidt tot fusie. Het kan niet splitsen, begrijpt u? Het is onbewegelijk". „O", zei Tom Poes. „Onbewegelijk. Ja, ja. Dus daarom kan die duit er niet uit. Hm. Maar als heer Ollie's geld nu eens in beweging zou komen?" „Aha!" riep de ander. „Ja, dan zou het wel lukken! Maar dat kan niet, jongen! Geld trekt geld en bij een Bovenbaas kan er alleen maar bij. Daarom blijft het onbewegelijk. Geloof me". Nu, op dat moment ondervond heer Ollie de waarheid van deze woorden. Hij was er na veel gefrutsel in geslaagd zijn kluisdeur te openen en nu betrad hij met het toestelletje van Kwetal de geïsoleerde ruimte. Zijn onthutste blikken bleven rusten op een enorme geldbal, die zacht flonkerde in het licht van de lampen. Maar hij had geen tijd om zich lang over zijn vermogen te verbazen. Het geld dat hij bij zich droeg fladderde hem met rukken de zakken uit, zodat hij het evenwicht verloor en rinkelend op de grond tuimelde. De futvoeder belandde op de hoop, terwijl zijn bankbiljetten en losse munten tegen de bal aan kleefden. En loslaten deden ze niet meer, zoals hij zou merken...

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

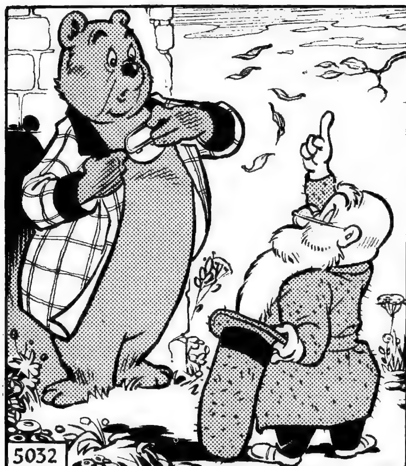

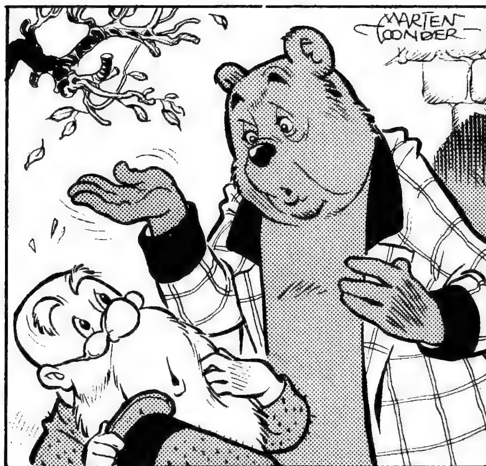

5031. Heer Bommel krabbelde overeind en staarde onthutst naar de enorme geldbal. De munten en bankbiljetten die hij bij zich had gedragen waren er in verdwenen en dat gaf hem een vreemd leeg gevoel van binnen. Dit gevoel werd snel sterker toen hij vergeefs geprobeerd had om enige florijnen weer uit de massa los te maken. Eerst peuterde hij er voorzichtig aan; toen begon hij te trekken en daarna ontzag hij zich niet om met handen en voeten aan zijn fortuin te gaan hangen. Rukkend en sjorrend bewoog hij zich enige tijd om het vermogen, zonder er een cent rijker van te worden – en tenslotte verliet hij geheel platzak en dodelijk vermoeid het bankgebouw. „Wat heb ik nu aan al mijn geld?" zo prevelde hij bedrukt. „Ik kan er naar kijken en er tegenop klimmen, maar meenemen kan ik het niet. Ik ben een arm en verlaten heer, die zonder vrienden door het leven moet tobben. Ach, dit moet slecht aflopen; dat voel ik. En als ik nu maar wist waartoe dit alles dient..." Zo mompelend bereikte hij Bommelstein en daar werd hij opgewacht door professor Prlwytzkofsky, de leider van de soliumwinning. „Der goede dag, her Boml", sprak deze. „Dit is een schoon moment. Ziet hier! Ik breng u het eerste gram solium. Een enorme kapitaal en een gans groter kracht, tesamengebeld in een gans kleines doosjen! Wonderbaar, niet?" Met deze woorden overhandigde hij een klein loden kistje en heer Ollie leefde een beetje op. „Heel aardig", zei hij, „dat is tenminste iets!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5032. Heer Ollie bekeek het kistje van alle kanten en met een kleine glimlach stak hij het in zijn binnenzak. „Heel aardig", herhaalde hij. „Een enorm kapitaal, zei u? Hm, ik kan best iets gebruiken!" „Voorzicht!" sprak de professor waarschuwend. „Ene ongehoorde kracht balt zich tesamen in dat kleines doosjen. Een half jaar energie voor een grootstad steekt thans in uwe kleding!" „O", zei heer Bommel opschrikkend. „Ja, ja! Ik dacht al; het is een beetje zwaar". „Dat is der blei", hernam de geleerde. „Doch nu iets anderes. Ik zou gaarne twee maal honderdduizend florijnen van u ontvangen. Voor de arbeiders van de Soliumwinning, vat u? Zij hebben het werk nedergelegd". „Nedergelegd?" herhaalde de energiemagnaat zonder begrip. „Waarom? Vinden ze het niet leuk meer?" „Leuk speelt gene rol!" verklaarde de ander. „Het is het geld dat ene rol speelt. En in alle bedrijven is plots ene loonronde van tien procenten gegeven. Die willen zij ook hebben". „Die loonronde was wel een stunt", zei de heer Steinhacker op hetzelfde moment in zijn smaakvolle zitkamer. „Ja", gaf de heer Grind toe. „De vakbonden stonden wel wat te kijken van die 10%. Ze hadden er niet om gevraagd, hè?" „Och", mompelde de plastickoning. „We halen het er wel weer uit op de consumenten". „Ach kom!" riep nu de oliemagnaat uit. „Daar gaat het niet om. De hoofdzaak is, dat we O. B. B. lamleggen. Hij kan niet aan zijn samengebald kapitaal komen en nu zit hij dus te kijken".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

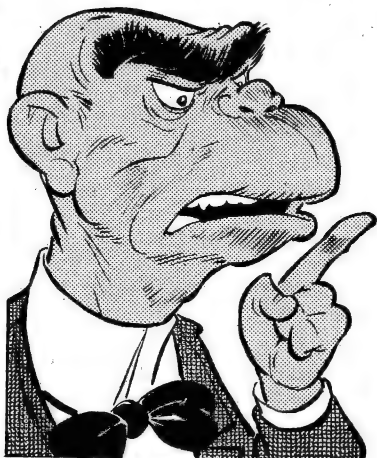

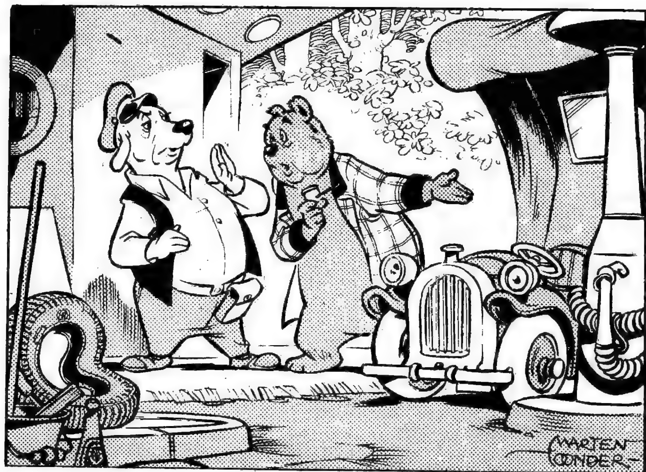

5033. „NU O. B. B. geen geld meer van ons krijgt is hij machteloos", sprak de heer Steinhacker. „Hij kan zijn salarissen niet meer betalen!" „Ja, ja", zei de heer Horrokitsj. „Laat staan die loonronde! Een goeie stunt, A. W. S.! „Hij gaat plat, die O. B. B.!" riep de motormagnaat uit. Doch nu stak A. W. S. een waarschuwende vinger op. „Voorzichtig!" maande hij. „Niet te vlug hoera roepen, jongens. Vergeet niet, dat we te maken hebben met een meesterbrein. We moeten afwachten wat zijn tegenzet zal zijn". Hij stond moeilijk op omdat de telefoon begon te rinkelen en begaf zich naar het toestel. „A. W. S.!" meldde hij kort. Daarop klonk de stem van professor Prlwytkofsky opgewonden uit de hoorn en de oliekoning wendde zich glunderend tot de anderen. „Het gaat goed", mompelde hij. „O. B. B. heeft de Soliumwinning stopgezet!" Op hetzelfde moment zette hij echter grote ogen op. „Wat?" riep hij met overslaande stem. „Vindt hij het leuk? Dat is onbegrijpelijk!" „Leuk is der woord niet", zei de geleerde. „Der her Boml is eh... wat is der woord!" „Opgelucht", zei heer Ollie, die op de achtergrond toeluisterde. „Zeg die bovenbazen maar, dat ik blij ben, hoor. Het is héél prettig, dat de arbeiders van de Soliumwinning het werk hebben neergelegd. Er moest een einde aan komen. Er is al genoeg natuur vernield, als u begrijpt wat ik bedoel".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

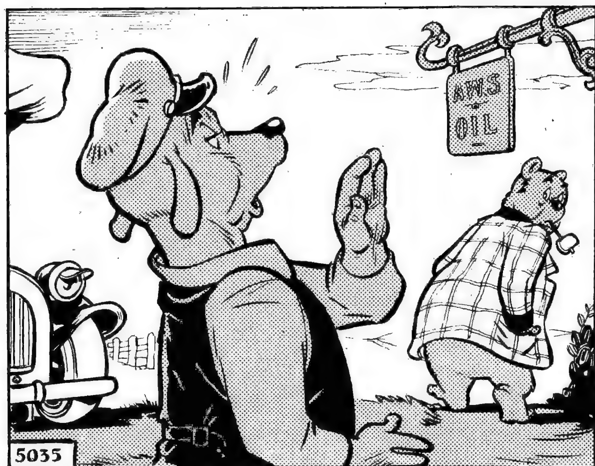

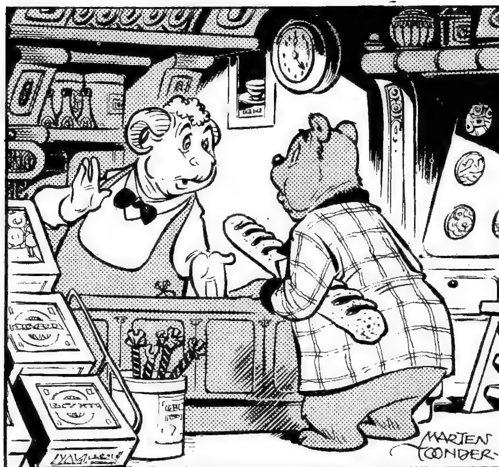
5034. De oliekoning legde de hoorn op de haak en keerde zorgelijk terug naar zijn bezoekers.

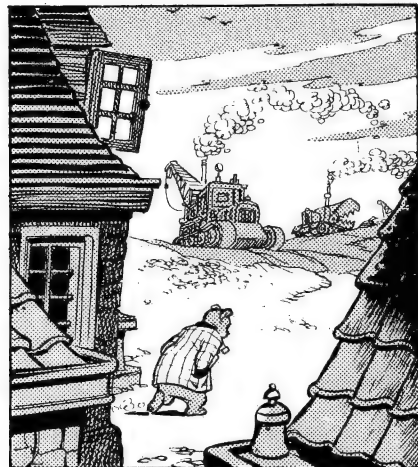
„Onbegrijpelijk!" sprak hij. O. B. B. is blij dat het werk bij Soliumwinning is stilgelegd. „Gelukkig!" zei hij. Hoe kan dat? Solium is zijn enig bezit; hij graaft zijn eigen graf!" „Of het onze", zei de heer Grind somber. „ik ben bang dat dit een nieuwe onverwachte zet is van een meesterbrein!" „Hij is een financieel genie", prevelde de plastickoning. „Een baas boven Baas". „Daar wil ik je hebben!" riep N. G. uit. „Houdt hem geïsoleerd! Zorg, dat hij nergens crediet krijgt! We staan voor een vreselijke vijand, die nergens voor terug zal deinzen!" Heer Bommel was zich in het geheel niet bewust van deze afschuwelijke verdenkingen. Nu het werk van de mammoetschuivers eindelijk stil lag, begaf hij zich opgelucht per Oude Schicht naar de stad om een brood te kopen. Doch daar hij merkte, dat het trouwe voertuig niet voldoende benzine meer had stopte hij halverwege bij een pomp om te tanken. „Zet het maar op mijn rekening", sprak hij. „Mijn kleingeld is tegen mijn grootgeld gekleefd, als u begrijpt wat ik bedoel". „Ik kan wel wisselen", zei de bediende voorkomend. „Maar ik kan er niet aankomen!" hernam heer Ollie.

„Mijn grootgeld is samengebald door fusies en zo". Nu werd de houding van de ander onvriendelijk. Het was duidelijk, dat de eenvoudige pomphouder geen verstand had van de eigenschappen van het grootkapitaal.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

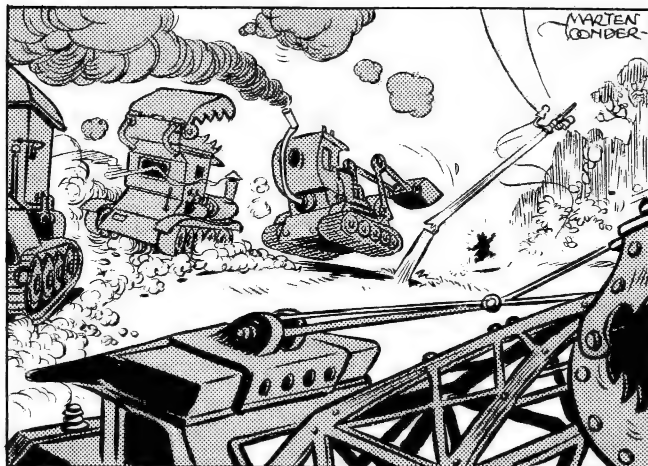

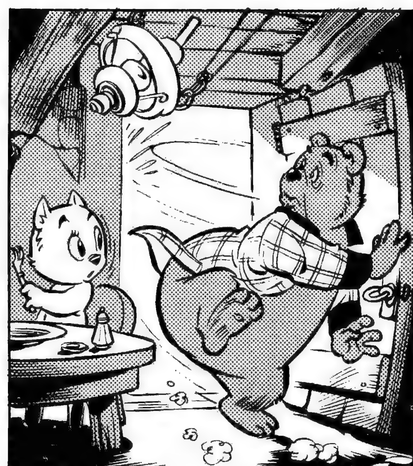

5035. De popmpediende schudde het hoofd. „Als u niet betalen kan", sprak hij zuur, „moet u maar lopen. Ik geef geen benzine op de pof. Orders van boven, meneer". Heer Bommel zuchtte diep en liep inzakkend heen. „Wat vreselijk", prevelde hij met bevende mond. „Hier loopt een heer met meer geld, dan iemand ooit gezien heeft. Maar brandstof voor zijn auto kan hij niet betalen. Al mijn goede vader dit had meegemaakt, zou hij misschien begrepen hebben hoe zoiets mogelijk is. – maar ik snap er geen barst van. Ach, dat komt er nu van wanneer geld een rol gaat spelen". Met deze droevige gedachten betrad hij Grootgrut's levensmiddelen bedrijf om een brood te kopen. „Schrijf het maar even op", sprak hij moedeloos. „Mijn kleingeld is eh... uit mijn zakken gevlogen... en nu zit het vast. Op de bank... u weet hoe dat gaat..." „Nee", zei de middenstander betrekkend. „Dat is nu jammer, meneer Bommel. U bent een van mijn beste klanten, dat is waar. Maar er zijn geen maatregelen afgekondigd tegen overbesteding en ik mag geen crediet geven. Het gaat niet, hoe het me ook spijt". „Ook geen waterbrood?" vroeg heer Ollie hees. „Zelfs geen halfje bruin", zei de heer Grootgrut bekommerd. „Mijn vergunning staat op het spel!" De energiemagnaat verliet met gebogen hoofd de zindelijke winkel. Het schreien stond hem na en hij meende, dat er nu niets ergers meer kon gebeuren. Maar helaas, hij vergiste zich. Nauwelijks had hij de stad verlaten of zijn aandacht werd getrokken door het geronk van naderende motoren. Het waren de grondhappers en de mammoetgrijpers van de Soliumwinning, op weg naar een loonronde-demonstratie.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

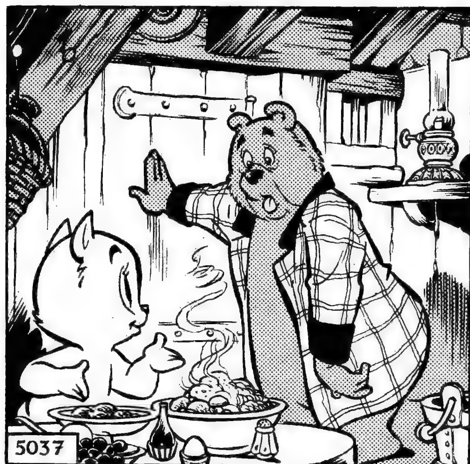

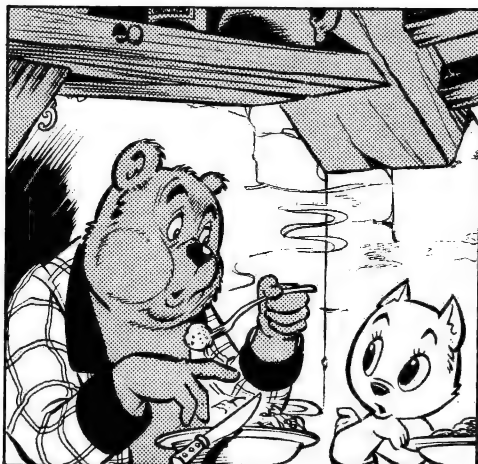

5036. Toen de voorste grondhapper de stad genaderd was remde hij plotseling en de bestuurder boog zich naar buiten. „Dat is 'em!" schreeuwde hij boven het gebrul van de motoren uit. „Daar staat die volgegeten geldzak O. B. B.!" Deze woorden veroorzaakten beroering onder de volgende soliumwinners. „Laten we hem een lesje geven!" riep er een. „Kom op met die loonronde!" brulde een ander dreigend. „Op onze ruggen mooi weer spelen!" hernam de eerste met luider stem. „Wij in de modder graven en jij lekker eten, hè?" Zo sprekende schakelde hij zijn apparaat in en denderde met grote snelheid op de energiekoning toe. De gehele stoet van mammoetzuigers, bodemscheurders en rotsmalers volgde hem, zodat de grond trilde en horen en zien de ongelukkige toeschouwer vergingen. „Ik heb niet gegeten!" riep hij nog. „Ik heb honger!" Doch zijn woorden gingen in helse tumult verloren en met een ijle kreet zette hij het op een lopen. Achter hem beet de grondhapper met stalen kaken naar zijn fladderende jaspanden zodat hij zijn snelheid tot het uiterste opvoerde. Een dichte boomgroep bood hem uitkomst en tot teleurstelling van de betogende stakers verdween hij achter de stammen. Nu lag het huisje van Tom Poes aan de andere kant van het bosje en het is dan ook geen wonder dat de vluchteling daarheen zijn schreden richtte. Hij trad binnen, juist op het ogenblik dat de bewoner zich aan de maaltijd zette.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

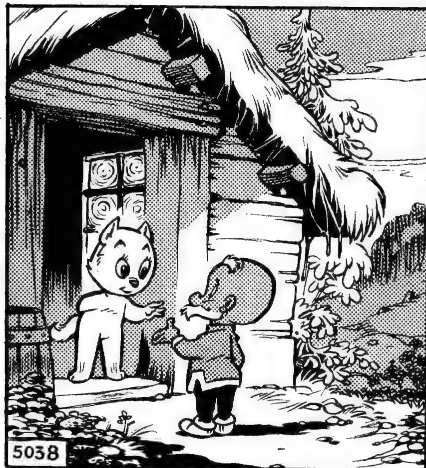

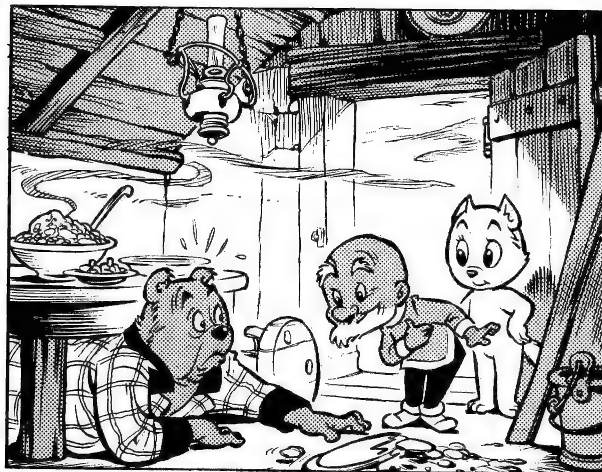

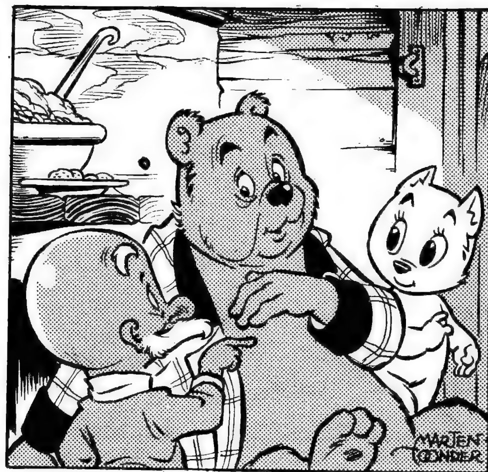
5037. Net toen Tom Poes aan de maaltijd wilde beginnen, stormde heer Bommel de kamer in. Hijgend en met draaiende ogen wierp hij de deur achter zich in het slot en leunde toen uitgeput tegen het houtwerk. Gedurende enige ogenblikken vormde zijn piepende ademhaling het enige geluid in het vredige vertrek, doch al spoedig vond Tom Poes zijn stem terug. „Heer Ollie!" riep hij uit. „Is er iets?" „Mmm... mammoeten!" stamelde de vluchteling. „Hap...hapers Soli...soliumlieden! Zitten achter me aan! Willen me kwaad doen. Help!" „Ik hoor niets", zei Tom Poes na enig na enig luisteren. „U bent hier veilig, hoor. Wilt u een hapje meeëten? Ga toch zitten". De bezoeker gehoorzaamde gretig. Hij schepte zich een ruim maal op en begon het voedsel met grote snelheid naar binnen te werken. „Dat smaakt", sprak hij, toen hij halverwege was. „Het is mooi van je, dat je me laat delen in je overvloed, jonge vriend. Ik dacht, dat iedereen tegen me was nu ik in behoeftige omstandigheden verkeer. En ik ben lelijk tegen je geweest.

Die duit van de weddenschap zit me dwars en die onzin over minvermogenden..." „Daar praten we niet meer over", zei Tom Poes. „Het geld is de schuld van alles. Maar wat bedoelt u met behoeftige omstandigheden? Bent u uw vermogen kwijt?" „Het zit vast", verklaarde heer Ollie met volle mond. „Samengebald in de Bovenbaaskluis, je weet wel". Daarop legde hij in korte trekken zijn zorgen uit en hij besloot met een beschrijving van de stakersbetoging. „Hier zullen ze u niet zoeken", zei Tom Poes geruststellend. „We hebben alle tijd om een plan te maken. Ik heb al een idee". Op hetzelfde moment werd er krachtig op het raam geklopt en de energiekoning dook met een rauwe kreet onder de tafel.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

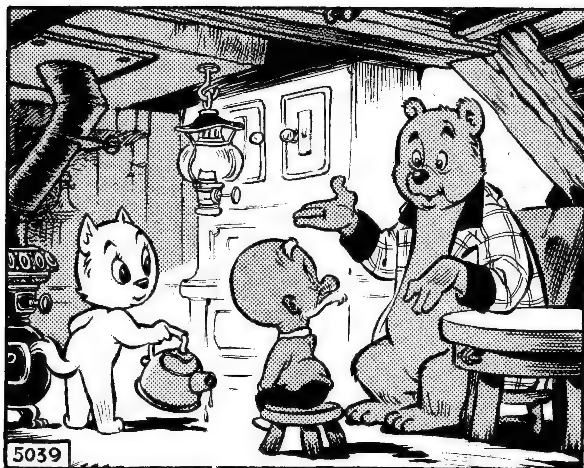

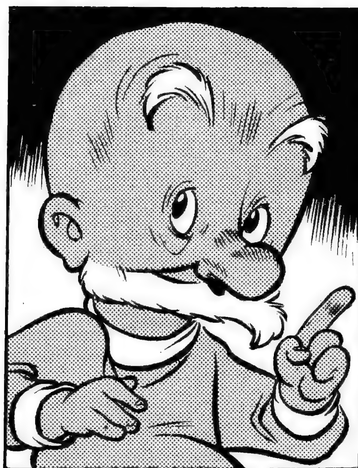

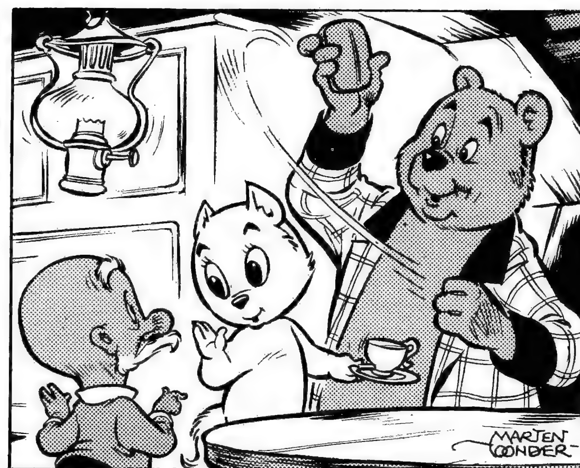

5038. Tom Poes stond op en opende de deur. In plaats van een woedende menigte solium-winners stond er een nietig ventje op de drempel, dat vriendelijk groette. „Kwetal!" riep Tom Poes uit. „Ben je ook op de vlucht?" „O nee, helemaal niet", zei het grijsaardje. „Dat hoeft niet meer. Bommel heeft woord gehouden. Ik kwam toevallig langs en ik dacht; dat moet ik toch even vertellen". „Kom binnen", hernam Tom Poes. „Wat moet je vertellen?" „Dat de woestijn niet verder komt", verklaarde Twetal. „Het vermalen van het bos, is gestopt!" Hij stapte blij de kamer in, doch bleef verrast staan toen hij heer Ollie ontwaarde. „Ik dank de reus, die onder tafel zit", sprak hij terwijl hij een beleefde buiging maakte. „O eh... geen dank", stamelde de energiemagneet verward. „Ik...eh... ik zit hier maar zo'n beetje, als je begrijpt wat ik bedoel...". „Nee", zei de oude. „Ik begrijp niet, waarom u daar zit. „Maar de reus Bommel doet dikwijls dingen die mijn denkraam te boven gaan. Het is maar klein, moet u denken". „Ja, ja", zei heer Bommel. „Zo is het ook met mij... ik doe dikwijls dingen die mijn denkraam te boven gaan". Zo sprekende kroop hij niet zonder moeite tevoorschijn en nam een zittende houding aan. „Dat heeft men, als heer zijnde", mompelde hij. „Hij is héél moeilijk". „Nou, dat lijkt me!" riep Kwetal uit. „Ik hoop, dat u een beetje plezier hebt van de futvoeder. Het was een klein geschenkje, maar het is het enige, dat ik terug kan doen. Werkt hij goed?" Er viel een kleine stilte. Heer Ollie's gelaat betrok en het was duidelijk, dat hij vergeefs naar een beleefd antwoord zocht.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

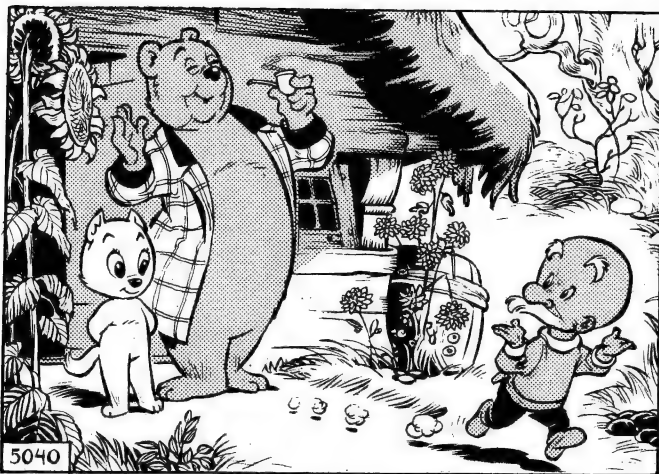

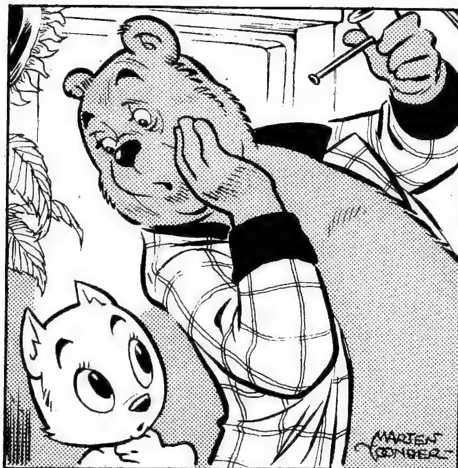

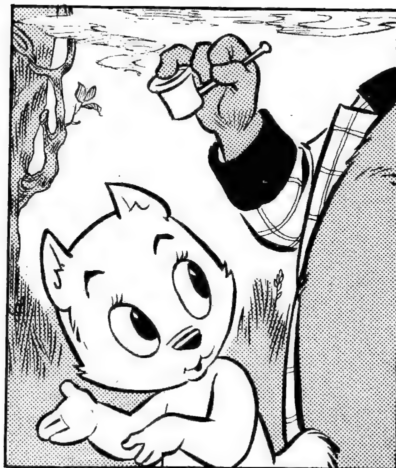

5039. Heer Bommel stond op en ging bij de kachel zitten. „Die futvoeder", sprak hij. „Een aardig toestel. Heel mooi, bedoel ik. Hij draait lekker als je het slangetje in de grond steekt. Maar sommige lieden houden er niet van. Er is héél wat over te doen geweest. Ik heb zelfs... Aach, wat praat ik? Ik weet niet hoe ik het allemaal moet uitleggen". „O", zei Kwetal bedrukt. „Mijn denkraam is zeker te klein; maar het is jammer, dat u geen plezier van het futvoeder hebt. Draait hij niet?" „Nee", hernam heer Ollie. „Ik heb hem in de kluis opgeborgen. Daar is hij veilig voor de bovenbazen. Maar hij draait niet". „Natuurlijk niet!" riep het grijsaardje opklarend. „De futvoeder werkt alleen in de levende natuur. Niet in een kluis en niet in vermalen bossen, hoor!" „Waarom niet?" vroeg Tom Poes, die op de achtergrond bezig was met het zetten van thee. „Daar zit geen fut in", legde Kwetal uit. „Ik weet niet, waarom dat is. Dat zal Bommel beter weten, die heeft zo'n geweldig groot denkraam". „Ja, ja", gaf heer Ollie toe. „Ik begrijp het al. In een kluis en in een vermalen bos zit geen fut, als iemand begrijpt wat ik bedoel. En daarom...en... Hm! Wat is fut eigenlijk?" „Hij bedoeld natuurlijk Solium!" fluisterde Tom Poes, een kopje neerzettend. „Natuurlijk!" riep heer Ollie uit. „Fut is Solium!" „Dat kan ik niet bevatten", zei het grijsaardje hoofdschuddend. „Wat is Solium?" Doch nu voelde de energiekoning dat hij vaste grond onder de voeten had. Met een glimlach haalde hij het loden doosje, dat hij van professor Prlwytzkofsky gekregen had uit zijn binnenzak en stak het omhoog. „Dit!" sprak hij eenvoudig. „In dit kistje zit een gram Solium".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5040. Kwetal keek enige tijd naar het loden kistje dat heer Ollie hem toonde. Het was echter duidelijk, dat hij de bedoeling niet begreep en hij nam een beetje bedrukt afscheid. „Ik heb maar een klein denkraampje", zei hij verontschuldigend. „Fut in een doosje? Vreemd! Wat moet men daar mee doen? Ik kan het niet bevatten. Maar de reus Bommel zal het wel weten". Zo sprekende stapte hij de avondlucht in en heer Ollie zwaaide hem minzaam na. „Zeker!" riep die. „Ik weet er alles van hoor. Het komt in orde". Doch toen het ventje door een kromming van de weg aan het gezicht onttrokken was, zakte hij wat in en er verscheen een verwarde trek op zijn gelaat. „Eh...wàt?" mompelde hij. „Wat weet ik eigenlijk, jonge vriend? Ik begrijp er niets van, als je begrijpt wat ik bedoel". „Die Solium moet in de kluis, bij de futvoeder", zei Tom Poes. „Want dan kan de futvoeder gaan draaien en als die draait komt er beweging in de geldbal die daar ligt". Heer Bommel liet deze uitleg inzinken en knikte diepzinnig. „Als dat wiel draait komt er beweging in de kluis", prevelde hij. „Ja, ja, dat kan ik volgen. Maar wat heb ik daar aan? Waarom moet er beweging in komen?" „Om die geldbal kwijt te raken", zei Tom Poes. En daarop legde hij in korte trekken uit wat secretaris Steenbreek hem over het geldwezen verteld had.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

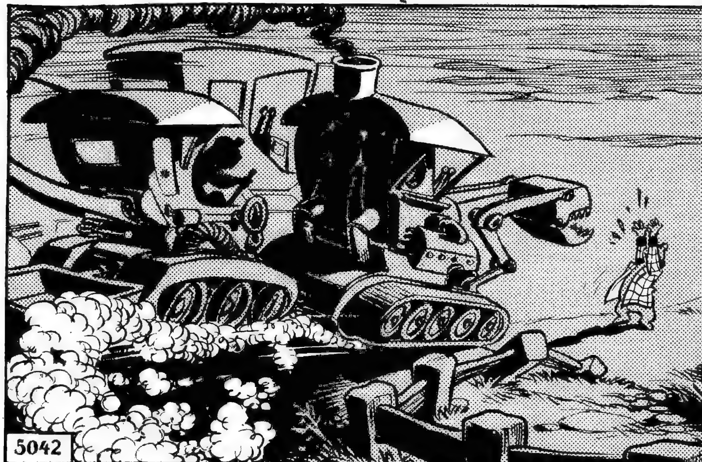

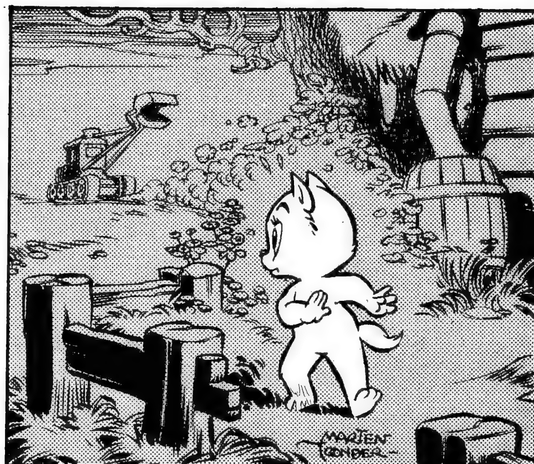

5041. De Bovenste Tien hadden intussen niet stilgezeten. Na enig overleg schakelden ze de Stichting tot hulpverlening aan Bovenbazen in – en deze begaf zich onopvallend tussen de stakende Soliumwinners. Bij het vallen van de avond kon men dan ook, niet ver van de stad, een samenscholing van grondhappers, mammoetschuivers en rotsmalers waarnemen. De bestuurders daarvan groepten samen om een van de knechten die vlug een zwartlederen jasje over zijn dienstkleding had aangetrokken om niet op te vallen. „Wat verbeeldt die O.B.B. zich wel?" zo riep de spreker uit. „Zijn wij soms minder dan anderen? De olie en de motoren hebben hun loonronde gehad – en dan spreek ik nog niet over de plastic en de plantensmeersels. Maar in de Soliumbedrijven wordt niets gedaan. O.B.B. mist ieder sociaal gevoel, hij is een gevaar voor de ongeschoolde arbeider!" Hij is een duitenpletter!" morde een omstander en ook werd de roep: „Weg met O.B.B.!" gehoord. Het was duidelijk, dat de stemming sinds die middag steeds slechter was geworden en de Stichtingsmenner had gemakkelijk werk. Hij voer enige tijd voort het slechte karakter van de energiemagnaat te schilderen. Om kwart voor acht werd hij echter onderbroken door een rauwe kreet van zijn collega die op de uitkijk stond. „Hij komt er aan! schreeuwde die. „Daar loopt O.B.B.!" Heer Ollie schrok op uit zijn gepeins. Hij was op weg naar de kluis om het loden doosje bij de futvoeder te gaan ledigen. Tom Poes had hem haarfijn uitgelegd waarvoor dat nodig was en hoewel hij van deze uitleg in het geheel niets begrepen had, stapte hij dapper door de schemering naar de stad. De kreet op de heuvel deed heer Bommel echter alle moed verliezen.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5042. Heer Bommel zag in, dat zijn taak nog moeilijker was dan hij reeds gevreesd had. Beklemd hoorde hij het aanslaan van zware motoren en het geroep van morrende stemmen – en hij begreep dat de stakers het opnieuw op hem voorzien hadden. „Wacht even!" riep hij nog. „Het komt in orde, goede lieden! Ik ben op weg naar de stad om mijn geld los te maken! Een ogenblikje". Doch niemand sloeg acht op zijn kalmerende woorden, die verloren gingen in het gebrul van de stalen monsters. Van achter de heuvel kwamen zij te voorschijn, de happers, en de grijpers, de makers en de schuivers – en met een geronk, dat de natuur deed trillen drongen zij op hem in. Een doffe wanhoop greep heer Ollie aan. „Begrijpt dan niemand ooit, dat ik het goede wil?" vroeg hij zich af, terwijl hij het op een lopen zette. „Bij nacht en ontij ben ik op weg om mijn geldbal te brengen... hmpf... en men snapt het niet. Ach, dat komt er nu van, wanneer geld wel een rol speelt... oef... ik begrijp het zelf ook niet, als iemand begrijpt wat ik bedoel..."

„Zo denkende en prevelende holde hij het slapende stadje binnen en verdween uit het gezicht. De machines volgden hem en aangetrokken door het lawaai kwamen er steeds meer bij. Tom Poes, die bij zijn huisje was achtergebleven werd dan ook opgeschrikt door het passeren van een verlate mammoetschuiver. „Als ze maar niet achter heer Ollie aanzitten!" dacht hij met schrik. „Ik had hem niet alleen moeten laten gaan. Maar misschien kan ik hem nog helpen".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

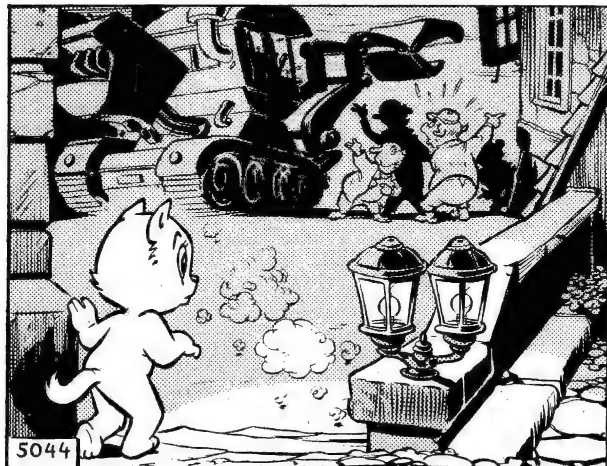

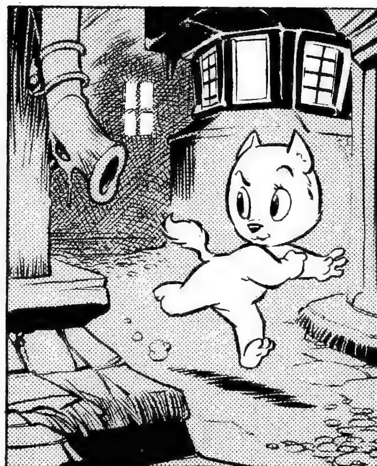

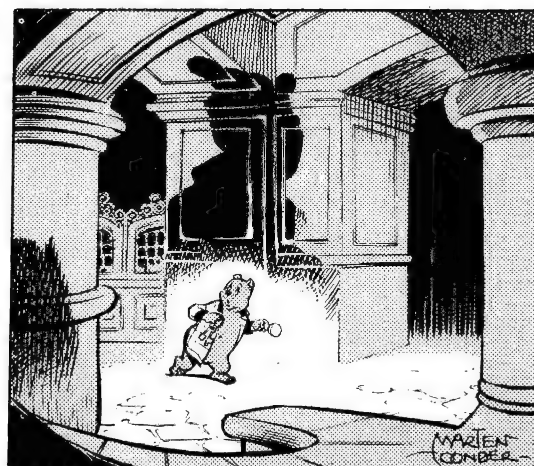
5043. Tom Poes nam de kortste weg naar de stad om heer Bommel te gaan zoeken. Het zag er naar uit, dat dit niet moeilijk zou zijn; de vluchtende energiemagnaat had een breed spoor achtergelaten. Na het passeren van de oude stadspoort, die gedeeltelijk was ingestort, werd zijn oog getroffen door de ogewone drukte die in de hoofdstraat heerste. Sommige gevels lagen als puin op het wegdek, deuren hingen uit hun scharnieren, kozijnen waren ontzet, voertuigen platgemangeld en verkeersborden kromgebogen. Overal kon men bewoners van getroffen panden in hun kamers waarnemen en de lucht was vervuld van geroep, geschreeuw en gesnerp van politiefluitjes. Natuurlijk begreep Tom Poes, dat heer Ollie deze toestand niet zelf had veroorzaakt. Het waren de achtervolgende mammoetschuivers en grondhappers die dit hadden aangericht. De schrik sloeg hem dan ook om het hart.

„Hebt u heer Ollie soms gezien?" vroeg hij aan de nadersnellende commissaris Bas. De politiechef hield een ogenblik de pas in en wierp hem een verwilderde blik toe. „Huh?!" hijgde hij. „Bommel? Nee, ik heb wel wat anders te doen! Dit is een stakingsgolf die door de stad spoelt. Het is ons uit de hand gelopen, vrees ik." Na deze woorden wilde hij zich opnieuw voortspoeden, doch een invallende gedachte trof hem. „Bommel?" herhaalde hij. „Nu je het zegt, die zou er achter kunnen zitten; net iets voor hem. Maar nee, O.B.B. is een bovenbaas en die doet zoiets niet. Loop door, vent; je houdt me op".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

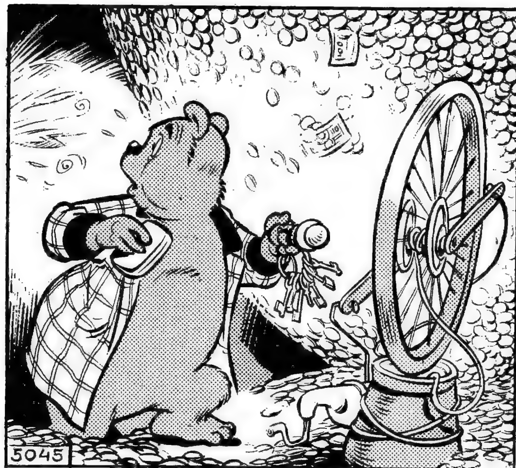

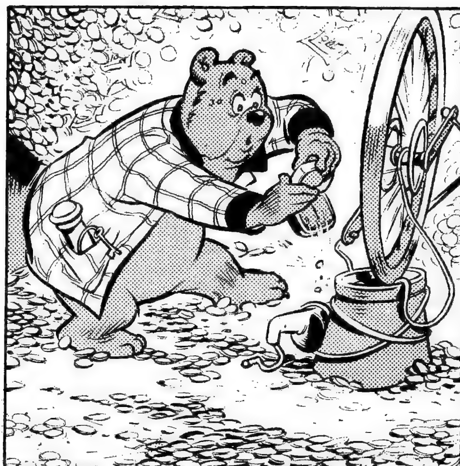

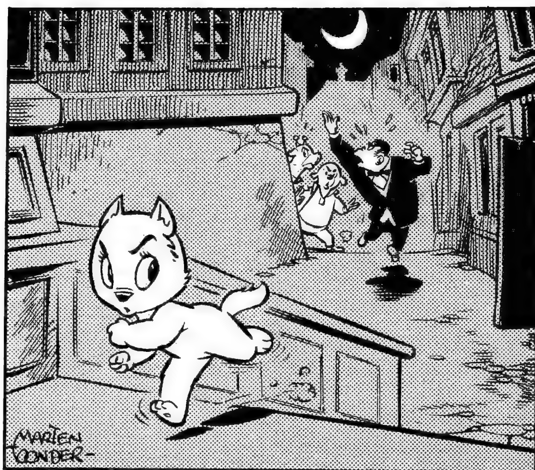

5044. Tom Poes haastte zich verder. De door de stad razende grondhappers en rotsmalers hadden een duidelijk spoor achtergelaten dat vanaf de Noorderpoort naar het centrum van de stad voerde. Doch bij de Grote Markt hield het op. Daar stonden de voertuigen uitgeschakeld bij elkander en de bestuurders bewogen er zich betogend omheen. „Gelukkig", dacht Tom Poes. „Ze hebben heer Ollie niet te pakken gekregen – en zo te zien weten ze niet waar hij gebleven is. Maar ik weet het wel. Als ik voortmaak kan ik hem bereiken voordat de stakers hem weerin de gaten krijgen." Met deze gedachte sloeg hij haastig een zijstraat in en holde voort; in de richting van de Rommeldamse Bank. Want, zoals de oplettende lezertjes zich zullen herinneren, daarheen was het dat heer Bommel zijn schreden gericht had om een gram Solium aan zijn vermogen toe te voegen. Het Bankgebouw lag op dit uur van de nacht duister en stil achter grendels en traliewerk. Doch de energie-koning had zich met zijn bovenbaassleutels genakkelijk toegang kunnen verschaffen. In het licht van enkele nachtlampjes kon men hem nu nerveus door de verlaten gangen zien sluipen. „Ik heb vergeten de voordeur achter me te sluiten", prevelde hij. „Zou dat erg zijn? Ach, ze vinden me hier niet – en het is te laat om terug te gaan. Ik moet naar de kluis om die geldbal door te draaien, als men begrijpt, wat ik bedoel...".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5045. Na veel getob was heer Bommel erin geslaagd zich toegang tot zijn kluis te verschaffen.

Daar stond hij nu voor zijn samengebald vermogen dat zacht glansde in het licht van de nachtlampjes. Het was doodstil in de onderaardse ruimte; slechts het gerammel van de bovenbaassleutels en het klapperen van heer Ollie's tanden was hoorbaar. Doch plotseling drong er een aanzwellend rumoer tot hem door, dat van buiten kwam. „Ze zijn me op het spoor", prevelde de energiemagnaat verblekend. „Ik m-moet voortmaken; anders is het t-te laat!" Met bevende hand trok hij het loden doosje uit zijn binnenzak en opende het terwijl hij op Kwetals futvoeder toetrad. Er zaten slechts enkele korrels in, die hij nerveus op de geldhoop liet vallen. Ze verdwenene in de openingen tussen de muntsoorten en heer Bommel staarde bekommerd na. „Zo weinig", mompelde hij. „Hoe kan dat nu helpen? Wat gaat er nu gebeuren? Er gebeurt niets, bedoel ik. Ach hoe vreselijk is dit alles. En nu zijn ze het bankgebouw al binnengedrongen! Ik h-hoor v-voetstappen!" Wat hij hoorde waren echter niet de schoenen van de Soliumbetogers.

Het was Tom Poes die ongemerkt door een zijstraatje de bank genaderd was en nu naar binnen rende. Op het laatste ogenblik werd hij echter ontdekt door een van de Bovenbaasknechten – en die begreep onmiddelijk wat hij daar deed. „De bank!" brulde hij. „O.B.B. zit in de Bank – en de deur staat open!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

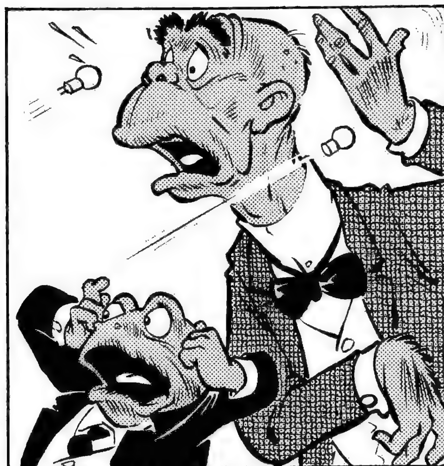

5046. Tom Poes hoorde het geschreeuw van de Soliumwinners achter zich en daarom gooide hij snel de zware voordeur dicht. Enig gebonk verried hem, dat de betogers hier niet op gerekend hadden. Maar ze bleken zich vlug te herstellen.

Want, terwijl hij de grendels nog dichtschoof, kraakte het houtwerk reeds onder zware slagen die akelig door de stille gangen galmden. „Nu zitten we tussen twee vuren", dacht hij. „De stakers aan de ene kant en het geld aan de andere kant. Dat ziet er niet best uit!" „Het ziet er niet zo best uit voor O.B.B.", zei de heer Steinhacker opgeruimd. Hij zat met de motormagnaat Grind in zijn smaakvolle rookkamer en wees glimlachend op het telefoonapparaat dat door een knecht werd weggedragen. „Niet?" vroeg de ander. „Wie had je daar aan de lijn?" „Dat was een van mijn mannetjes bij de beurs," verklaarde A.W.S. „Ze hebben O.B.B. ingesloten in de Bank en nu krijgen ze hem wel te pakken. Hij is machteloos, jongen. Het is uit met zijn sluwe streken!" „Ik weet het niet", hernam N.G. twijfelachtig. „Je moet hem niet onderschatten. Zo'n meesterbrein is niet voor één gat te vangen. En wat doet hij in de Bank op deze tijd van de nacht?

Vergeet niet, dat we met een geniale tegenstander te maken hebben!" „Ach kom!"riep de oliekoning opgewekt. „Op de Bank kan hij niets doen. Al zijn geld zit vastgekoekt door de fusies!" Op dat moment stak een bediende zijn hoofd om de hoek en sprak met schorre stem. „Er is iets raars aan de hand A.W.S.! De beursthermometer doet vreemd. Gevaarlijk zou ik zeggen".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

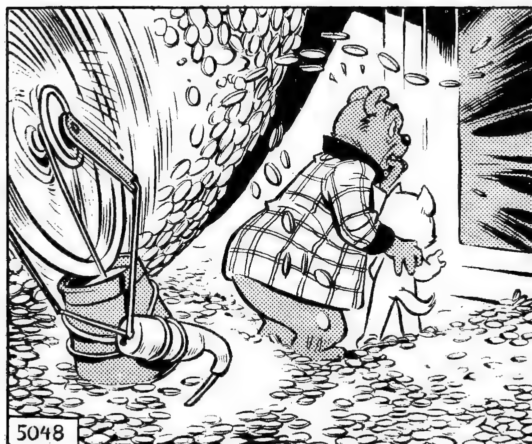

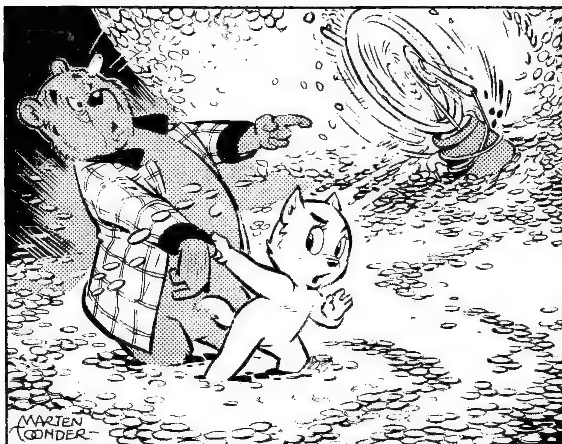

5047. De heren Steinhacker en Grind haastten zich naar het vertrek waar de beursthermometer stond opgesteld. Zelfs voor een minvermogende was het duidelijk, dat er iets ongewoons aan de hand was. Want de lampjes die anders rustig gloeiend de vermogens der Bovenbazen aangaven flakkerden nu nerveus uit en aan. En terwijl de beide magnaten verblekend naar het verschijnsel staarden sprongen enkele lichtbolletjes knallend uit hun fittingen. „W-wat is dat?" stamelde N.G. ontdaan. „Hoogspanning!" mompelde A.W.S. Hij bukte zich om een losspringend lampje te ontwijken en slikte moeilijk. „D-de zaak komt in beweging", hernam hij. „In de Energie-sector, zie je wel? Maar hoe is dat mogelijk? Het is nacht; de beurs is gesloten – en toch komt het kapitaal in beweging. Het is onnatuurlijk". „Er dreigt een krach!" prevelde de ander. „Zie je nu wel? Het meesterbrein van O.B.B. heeft iets uitgedacht! Een geniale manipulatie. A.W.S.! Wat is hij aan het doen?" „Wat ben ik aan het doen?" vroeg ook heer Ollie zich af. „Het wiel van die futvoeder draait als een gek. Wat ben ik begonnen?" Hij bukte zich om enkele wegschietende munten te ontgaan en staarde in grote verwarring naar de ontbindende geldhoop.

„Hie gebeurt iets akeligs, dat voel ik", prevelde hij. „Ach, hoe moet dat aflopen?" „We moeten hier weg", riep Tom Poes, die eindelijk heer Bommels kluis gevonden had. „Uw kapitaal gaat splitsen en direct springt het uit elkaar! Kom gauw, heer Ollie!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

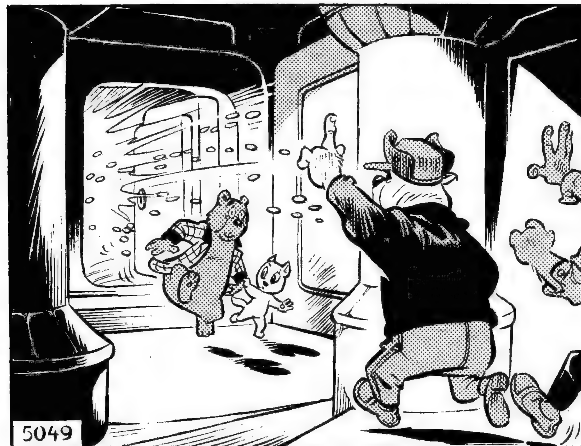

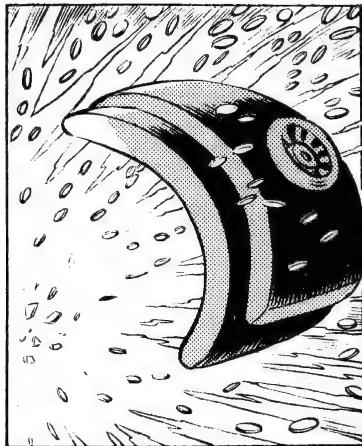

5048. „Tom Poes!" riep heer Ollie uit. „Gelukkig , dat jij er bent. Hier gebeurt iets akeligs, dat voel ik!" Op dat moment klonk buiten de kluis een verwijderde slag, die rollende echo's door het stille bankgebouw deed huiveren – en het gerucht van een naderende menigte werd nu hoorbaar. „En d-daar g-gebeurt ook iets akeligs", vervolgde hij. „W-wat is dat?" „Dat zijn Soliumwinners, zei Tom Poes. „Ze komen om hun loonronde". „O",prevelde heer Ollie met bevende lippen. „G-gauw, d-doe d-de d-deur d-dicht, jonge vriend! Z-ze zullen me k-kwaad doen!" Maar Tom Poes keek bezorgd naar het steeds sneller draaiende wiel en naar de munten die zich uit de geldbal begonnen los te maken – en hij schudde het hoofd. „Nee", zei hij. „We moeten naar buiten. Het gevaar hier binnen is groter!" Zo sprekende greep hij heer Ollie bij een mouw en begon hem naar de gang te trekken. De geldstukken stroomden nu als een rivier uit de bal, zodat ze tot aan hun knieën door het vermogen waadden. „D-dit is mijn straf", sprak de geldmagnaat met stille stem. „Het goud is mijn ondergang; dat komt ervan wanneer het een rol gaat spelen". „Zie je dat?" riep de heer Steinhacker. „Zie je hoe O.B.B. met het geld speelt?" „Ragfijne manipulaties", zei de heer Grind met overslaande stem „Het hele Energie Syndicaat is in beweging – en het tast ook de motoren aan!" Op dat moment sprongen er vijf lampjes tegelijk – en A.W.S. wrong zich de handen. „En de olie!" klaagde hij schreiend.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5049. Heer Bommel verliet zijn kluis en keek verwilderd naar het groepje Soliumwinners dat de hoek om kwam rennen. „Daar staat ie!" riepen de stakers,. „Duitenpletter! Dikke geldbal!" „Heren toch..." stamelde de energiemagnaat. „De g-geldbal ligt in de kluis! V-vastgekoekt, als jullie begrijpen wat ik bedoel". "Niet meer zo erg vastgekoekt", zei Tom Poes die bezorgd naar de wegschietende munten keek. „Hij begint los te raken, luister maar!" De nadersnellende menigte overstemde echter ieder geluid en er was dan ook niemend die het gieren van de futvoeder hoorde. Maar wel zag men een brede golf kapitaal tegen de drempel spoelen. „Kom op met je centen!" riep de voorste grondhapper. „Je hebt daar genoeg. Ik zie het wel, hoor!" Op dat moment werd de middelpuntzoekende kracht van het grootkapitaal opgeheven door de middelpuntvliedende kracht van Kwetal's wiel. Met een daverende knal sprong de geldbal geheel uit elkander. De kluis barstte en de inhoud spoot als een gouden vloedgof de lucht in; de bovenbaas en de onvermogenden met zich mee voerend. Het geweldige gebeuren was tot ver in de omtrek waarneembaar en de beursthermometer raakte overspannen. „De k-kracht!" prevelde heer Steinhacker vanuit de rokende resten van zijn instrument. „Het Generale Energie Syndicaat is gespleten!"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

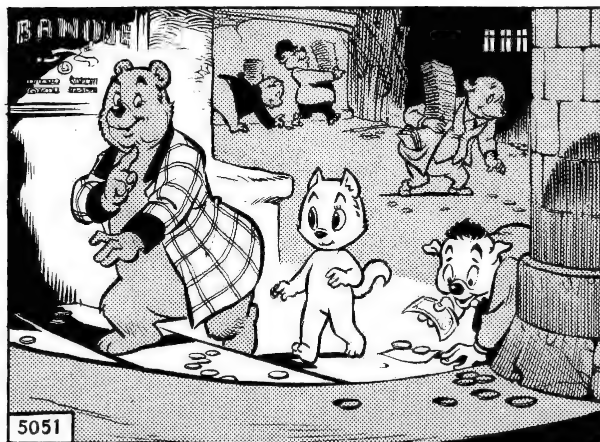

5050. Door het barsten van de kluis raakte het bankgebouw geheel ontzet en een dichte regen van geldstukken en biljetten daalde op de omgeving neer. Temidden hiervan kon men de energiekoning Bommel naast Tom Poes op het plaveisel zien zitten. De soliumwinners hadden hun dreigende houding laten varen. Weliswaar vonden zij het een vreemde wijze van betaling. maar betaald werd er – dat was duidelijk – en daarom herstelden zij zich onmiddellijk van de schok die de geldexplosie hun gegeven had. Zij bewogen zich springend door het stadsbeeld om zo veel mogelijk van de loonronde te kunnen profiteren, terwijl hun geroep ieder ander geluid overstemde. De commissaris van politie naderde dan ook onopgemerkt. „Wat moet dat?" schreeuwde hij boven het gejoel uit. „Zit jij hier achter, Bommel?" „Hier achter?" herhaalde heer Ollie, vaag on zich heen blikkend. „Nee, ik zit er in. Midden in, als u begrijpt, wat ik bedoel. Het is veel geld, hé?" „Het is ordeverstoring!" riep Bulle Bas overspannen. „Dit brengt een ambtenaar in functie in verzoeking! Je bent er bij! Wat heb je uitgevoerd?" „Ik?" vroeg heer Bommel. „Niets hoor. Ik heb gewoon mijn geld losgemaakt. Het zat samengebald. Maar door de futvoeder van Kwetal is het in beweging gekomen. Dat gaf een hele knal, hoor. Wat jij, Tom Poes?" Het was duidelijk dat de politiechef deze technische uiteenzetting niet kon volgen. Voordat hij echter zijn notitieboekje had kunnen grijpen werd hij meegevoerd met enkele passerende soliumwinners die „Leve O.B.B." riepen.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

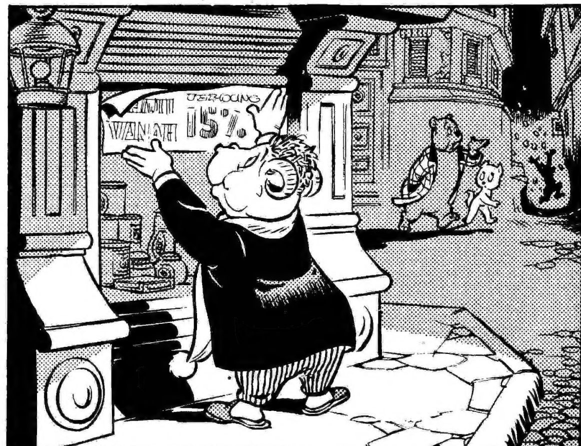

5051. De commissaris van politie verdween tegenstribbelend om een straathoek en heer Ollie richtte zich op. „Dat is dat", sprak hij heradement. „Het gevaar is geweken, denk je ook niet, jonge vriend?" „Ja", zei tom Poes. „Daar ziet het wel naar uit. De soliumwinners zijn betaald en ze hebben Bulle Bas gesust. Maar hoe staat het met uw geld?" „Mijn geld?" herhaalde heer Bommel. „Dat ligt op straat, zo te zien. Nu heb ik niets meer met A.W.S. te maken en dat is prettig, hoor. Want thans kan ik, als een heer, mijn schulden betalen, als er tenminste nog iets over is". Maar dat viel mee. Toen ze in de verwoeste kluis kwamen bleek daar nog heel wat te zijn achtergebleven. „Ongeveer net zo veel als ik had", zei heer Ollie tevreden. „Zo zie je, Tom Poes; geld speelt geen rol. En kijk, hier heb je de duit terug van die ongelukkige weddenschap, je weet wel. Nu is alles weer in orde". „In orde?" riep een dunne stem in de deuropening. „Het is een janboel! Er is niets in orde! Een chaos; dàt is het!" Heer Bommel keek verrast op en toen zag hij daar de kassier van de bank staan, die wanhopig de handen wrong. „Kom, kom," hernam de gewezen magnaat minzaam. „Niet zo somber. Alles is nu toch betaald – en iedereen is tevreden. Is het nu nog niet goed?" „Nee", zei de kassier met trillende stem. „Er is nu veel te veel geld in omloop. De gevolgen zullen vreselijk zijn. Vooral voor ons, minvermogenden".

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

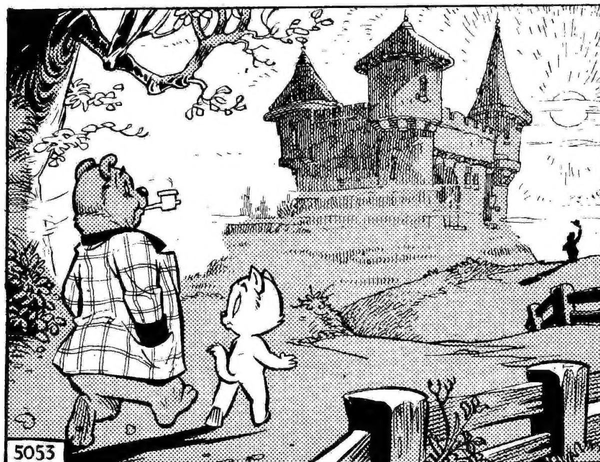

5052. Het gerucht van de krach was ook in andere stadswijken niet onopgemerkt gebleven. Zo werd de heer Grootgrut op ruwe wijze uit zijn eerste slaap gewekt. „Zou je niet eens wakker worden?” riep zijn vrouw schel. „Buiten heeft het geld geregend en jij ligt hier maar! Op zo'n manier komen wij, middenstanders altijd achteraan!” „Huh” prevelde de kruidenier. Hij richtte zich op en trachtte zijn gedachten te verzamelen. „Geld geregend?” herhaalde hij. „Is het weer zo ver?” „Altijd komen wij achteraan!” hernam mevrouw Grootgrut klagend. „Altijd als het geld regent, vissen wij achter het net. Nooit ben je erbij!” „Ik heb wel wat anders te doen”, zei de handelaar terwijl hij zijn jas aantrok. „De nota's uitschrijven en de boeken bijhouden. Dar heb ik nachtwerk aan, moeder; dat weet je best. Maar laat het maar aan mij over, hoor. Achter het net kan ook nog wel gevist worden”. Na deze woorden begaf hij zich naar beneden en even later kon men hem voor zijn winkel waarnemen. Met behulp van een potje stijfsel bevestigde hij een papier op zijn ruit waar met grote letters op geschreven stond: „Vanaf heden zijn alle levensmiddelen 15% in prijs verhoogd”. „Ik begrijp het niet”, zei heer Ollie, die op enige afstand het pand passeerde. „Wat bedoelde die kassier, Tom Poes? Waarom krijgen de minvermogenden last van het geld? Het is toch leuk om zo'n meevaller te hebben? Zeg nou zelf!”

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

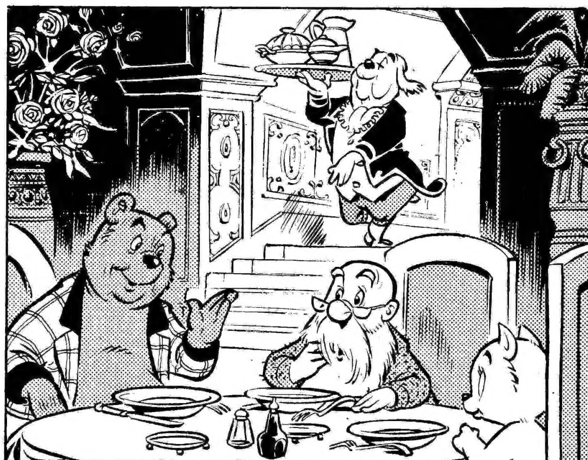

5053. Bij het morgenkrieken naderden de heer Bommel en Tom Poes slot Bommelstein. Het fraaie bouwwerk lag eenzaam in de ochtendnevels en maakte een vreedzame indruk. Maar heer Ollie verheugde zich niet op zijn thuiskomst. „Het zal er stoffig zijn", zei hij bekommerd. „Eh koud ook wel. Ik zal er aan moeten wennen om de huishouding te doen. Als bovenbaas kon ik de stichting tot hulpverlening opbellen – en toen ik heer van stand was wachtte Joost me altijd op met een versterkend maal. Mar nu... ach, wat is er nu nog van mij over?" „Hm", zei Tom Poes. „Daar staat iemand, heer Ollie!" En ja hoor. Bij de wegkromming tekenden de omtrekken van een vroege bezoeker zich af en al spoedig was het duidelijk, dat Joost als gewoonlijk zijn meester opwachtte. Met een verlegen lachje lichtte de trouwe bediende de hoed, zodat de bankbiljetten in het lint wapperden. „U moet mij verschonen, heer Olivier", sprak hij. „Ik betreur mijn houding, nu u op zo'n ruime wijze getoond hebt dat geld geen rol speelt. Mag ik zo vrij zijn weer in uw dienst te treden?" „Dat is aardig van je", zei heer Bommel getroffen. „Vooral omdat ik zie dat je het niet om het geld hoeft te doen". „Geld?" hernam Joost, „dat speelt voor ons geen rol, als ik mij zo mag uitdrukken. Vooral niet omdat alle prijzen met 15% verhoogd zijn. Er gaat mij niets boven een nette, degelijke betrekking, heer Olivier! Met uw welnemen zal ik nu snel een eenvoudig ochtendmaal bereiden". Hij wendde zich om en beklom de stoeptreden. Heer Bommel wilde hem volgen; maar op dat moment verscheen er een nieuwe bezoeker. „Der goede dag", sprak deze. „Wat geschiedt thans met de soliumwinning?"

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5054. „Al die lieden zijn weder op het werk", sprak professor Prlwytzkofsky. „De staking is afgelopen. Zullen wij thans der soliumwinning wederom aanvatten? „Nee, nee!" riep heer Ollie haastig uit. „Ik heb solium genoeg gehad. Daar begin ik nooit meer aan. Het is afgelopen". De geleerde zakte wat in en er verscheen een teleurgestelde uitdrukking op zijn gelaat. „Kom binnen", hernam de gewezen energiemagnaat troostend. „Eet een stukje mee, dat is gezellig".

Daar had de professor wel oren naar en even later zat hij dan ook met de anderen aan tafel. Doch zijn stemming bleef droevig. „Het is schade", mompelde hij. „Der solium was ene schone vinding. Een half jaar energie voor ener grootstad met één gram!" „Juist", zei heer Bommel.

„Maar als heer van stand wil ik er niets mee te meken hebben. En als A.W.S. soms wil doorgaan, zal hij mijn ijzeren vuist tegenover zich vinden. Wat jij, Tom Poes?" A.W.S. had echter in het geheel geen lust om er mee door te gaan. Na een doorwaakte nacht zat hij geheel afgeknapt aan de ontbijttafel en staarde landerig naar het glas melk en de zenuwtabletten die de knecht opdiende. „Dat nooit meer", mompelde hij. „De aandelen van het Energie Syndicaat zijn waardeloos – en zo wil ik het houden. Geen soliumwinning meer, N.G.". „Nee", gaf de ander toe. „Geen samenballing van energie in één hand. Maar weet je wat mij het meeste dwars zit? Dat ik O.B.B. niet heb kunnen volgen. Waar wilde hij heen met zijn meesterlijke zetten? Wat is hij er nu wijzer van geworden?" Weet jij het A.W.S.?" De heer Steinhacker schudde het hoofd. Hij was tenslotte ook maar een bovenbaas en het zieleleven van een heer was hem onbekend.

TOM POES EN DE BOVENBAZEN

5055. Het leven hernam zijn gewone loop en de geldregen raakte al spoedig in het vergeetboek. Dat kwam omdat de meevaller minder groot was dan men had gedacht toen alles duurder begon te worden. Zo gaan die dingen: minvermogenden vinden nog wel eens geld op straat en ze rapen het op zonder te begrijpen, dat het waarschijnlijk door een bovenbaas verloren is. Ach ja, het leven van de Bovenste Tien is een voortdurende strijd om het hoofd boven water te houden. Heer Bommel was dan ook blij, dat hij weer een heer van stand was, voor wie geld geen rol speelt. Maar er was toch nog iets dat hem dwars zat en daarom richtte hij op een dag zijn schreden naar het woud waar Kwetal woonde. Hij trof het ventje aan bij een aambeeld waar het ijverig op hamerde. „Een mooie smelt", sprak het, toen het de bezoeker gewaar werd. „Er loopt een sproot door en daardoor kan ik het helemaal tot urrels kloppen. Ziet u wel?" „Ja, heel aardig", zei heer Bommel. „Maar nu even iets anders. Die futvoeder, je weet wel... " „Ja, ja", beaamde Kwetal, „het wiel dat altijd draait. Is het kapot? Dan zal ik het maken, hoor". „Nee, dat niet", hernam heer Ollie een beetje verlegen. „Het is eh... hoe zal ik het zeggen... Het is weg! In de lucht gevlogen met het Energie Syndicaat". „O", zei de grijsaard. „Dat is jammer, hè?" Na deze woorden maakte hij zich gereed om verder te hameren op zijn smelt; doch heer Bommel hield hem tegen. „Vind je het niet erg?" vroeg hij. „O nee, het geeft niets", zei Kwetal en hij wees naar een plek waar het woud vermalen was door soliumwinning. Daar was Pee Pastinakel doende de grond om te woelen. „Het leven zit er al weer in", verklaarde het ventje. „En zo lang dat zo is, kan ik altijd futvoeders maken".

EINDE VAN DIT VERHAAL